

Årsmeldinger for driftsenhetene 2017

Grimstad kommune

Innholdsfortegnelse

Fellesområdet kultur- og oppvekstsektoren	4
Grimstad barnehage	6
Hausland barnehage	8
Tønnevoldskogen barnehage	10
Storgaten barnehage	12
Eide barnehage	15
Grimstad ungdomsskole	17
Fevik skole	20
Eide skole	22
Jappa skole	24
Frivoll skole	27
Landvik skole	30
Holviga barneskole	33
Holviga ungdomsskole	35
Fjære barneskole	37
Fjære ungdomsskole	40
Langemyr skole	42
Veilednings- og utviklingstjenesten	45
Kvalifiseringstjenesten	49
Bibliotek	52
Kulturtjenesten	55
Sosialtjenesten	58
Boveiledertjenesten	61
Kjøkkentjenesten	64
Helsetjenesten	66
Barnevernstjenesten	70
Feviktun	75
Frivolltun	78
Berge gård senter	81
Hjemmetjenesten	85
Bestillerenheten	88
NAV	91
Byggesaksenheten	93
Oppmålingsenheten	95
Plan-, miljø- og landbruksenheten	96
Brann- og feiertjenesten	98
Kommunaltekniske tjenester	100

Bygg- og eiendomstjenesten	103
Feiervesen	106
Vann og avløp (selvfinans)	108

Fellesområdet kultur- og oppvekstsektoren

Beskrivelse	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	4 553	2 326	2 334	8
Andre driftsutgifter	37 146	35 891	32 656	-3 235
Driftsinntekter	-4 959	-4 029	-2 750	1 279
NETTO	36 740	34 188	32 240	-1 948

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	2	2	0

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk			

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær		0,6%	

Innledning

Fellesområdet til kultur- og oppvekstsektoren har i 2017 et budsjett på 32,3 mill. kroner.

Det største budsjettposten, 19,4 mill. kroner er kostnadene til elever fra Grimstad kommune som går på Langemyr skole.

Kostnadene til skoleskyss, inkl. skyss til og fra svømmehallen, er budsjettet i 2017 til 7,9 mill. kroner. På fellesområdet ligger også budsjettpost for å dekke friskolenes kostnader som private grunnskoler har til elever med vedtak om spesialundervisning. Posten var på 2,6 mill. kroner.

På fellesområdet til sektoren ligger i tillegg lønns- og pensjonskostnader samt arbeidsgiveravgift til skolesjef og kommunalsjef, kommunens andel av kostnadene til videreutdanning for lærere og skoleledere, kostnader til gjesteelever fra Grimstad i andre kommuner og flere mindre driftsposter.

Resultat og aktivitet

Budsjettpostene på fellesområdet til kultur- og oppvekstsektoren er i hovedsak overføringer og utbetalinger til skolene for tjenester der resultat og aktivitet fremkommer i andre tjenesteenheter.

Fellesområdet til kultur- og oppvekstsektoren hadde i 2017 et samlet merforbruk på 1,9 mill. kroner. Merforbruket skyldes økte kostnader til elever med vedtak om spesialundervisning som går på private grunnskoler. Både Hesnes Montessoriskoler og Drottningborg ungdomsskole har relativt mange elever med vedtak om spesialundervisning, men Grimstad har også elever på andre private skoler som St. Franciskus skolen og Steinerskolen i Arendal.

Kommunen har plikt til å dekke friskolenes kostnader til elever med vedtak om spesialundervisning etter opplæringsloven. Antall elever med vedtak om spesialundervisning og størrelsen på vedtakene har økt de siste årene, bl.a på grunn av etableringen av Drottningborg ungdomsskole. I 2016 hadde fellesområdet et merforbruk på denne budsjettposten på 3,1 mill. kroner. Ved utgangen av 2017 var merforbruket økt til 4,6 mill. kroner.

Våren 2017 hadde Grimstad kommune 12 elever på Langemyr skole. Én elev gikk ut 10. trinn i juni og fire nye elever begynte på 1. trinn i august. Inntak av elever på Langemyr skole skjer via et egen inntaksteam som vurderer behovet. Skoleåret 2017/2018 har dermed Langemyr 15 elever fra Grimstad kommune. Budsjettet for kommunens elever på Langemyr skal balansere dersom kommunen har 14-15 elever på skolen, avhengig av kostnadene per elev. Relativt lavt elevtall i vår bidro til at budsjettposten til kommunens elever på Langemyr skole hadde et mindreforbruk på 2,0 mill. kroner.

På fellesområdet var det i 2017 også budsjettert med 400 000 kroner til gratis kjernetid i SFO. Denne budsjettposten ble ikke benyttet da ordningen med gratis kjernetid i SFO ikke ble iverksatt før 1. januar 2018.

Kostnadene til skoleskyss dekker ordinær skoleskyss til og fra skolene i tillegg til skyss til svømmehallen. 22 % av grunnskoleelevene i Grimstad har rett til skoleskyss. Til sammen 680 elever hadde fri skoleskyss høsten 2017. Det er Landvik skole, Grimstad ungdomsskole og Fjære barneskole som har flest elever med skoleskyss. På Frivoll skole er det ingen elever med skoleskyss. For mer informasjon om skoleskyss vises til egen orienteringssak i oppvekst- og utdanningsutvalget 22. august 2017. Budsjettposten til skoleskyss gikk tilnærmet i ballanse i 2017.

Vurderinger

De største budsjettpostene på fellesområdet styres i stor grad av faktorer som ikke enkelt kan justeres. Antall elever på Langemyr reguleres gjennom tilråding fra PP-tjenesten og vurdering gjennom inntaksteamet. Antall elever med vedtak om spesialundervisning i friskolene følger også i all hovedsak faglige anbefalinger fra PP-tjenesten. Antall elever med krav på skoleskyss er detaljert regulert gjennom opplæringsloven og faglige vurderinger av hva som er særlig farlig skolevei.

Grimstad barnehage

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	4 923	5 081	4 493	-588
Andre driftsutgifter	345	371	363	-8
Driftsinntekter	-1 404	-1 783	-1 409	374
NETTO	3 864	4 067	3 611	-456

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	6,6	6	-0,6

Det arbeider for tiden fire barnehagelærere i Grimstad barnehage. To av dem er fast ansatte, og to går i vikariater fram til 31.07.2018. En av stillingene vil bli lyst ut i nærmeste framtid. Den andre stillingen er det knyttet usikkerhet til. Antall søkere ved barnehageopptak 2018 vil bli avgjørende for hvor mange barnehagelærere det er behov for.

En langtidssykemeldt avsluttet sitt arbeidsforhold i Grimstad barnehage i høstsemesteret. Dette har bidratt til reduksjon i prosentvis sykefravær. På en arbeidsplass med 8 årsverk, får det store utslag når en av de ansatte er sykemeldte.

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	2,5	2	-0,5

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	16,6%	12,2%	-4,4%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Barn på heltid	36	32	-4	-11,11
Barn på deltid	2	0	-2	-100
Barn 3-5 år	28	21	-7	-25,00
Barn 1-2 år	10	11	1	10,0
Sum antall barn	38	32	-6	-15,79

Innledning

Barnetallet i Grimstad barnehage har fra 2016 til 2017 gått ned fra 38 til 32 barn, en reduksjon på seks standardbarn, to av disse barna hadde redusert plass. Dette innebærer en betydelig reduksjon i kommunale overføringer, og forventet inntekt er redusert med kroner 348 000. Avdeling 3 - 6 år har per rapporteringsdato 20 barn, tilsvarende tall for 2016 var 28 barn. Det er derfor nedbemannet med en ansatt på denne avdelingen. Den ansatte er flyttet over til småbarnsavdelingen, som i år har 12 barn. Hadde vi nedbemannet på småbarnsavdelingen med en hel stilling, ville barnetallet være for høyt per ansatt. Vi skulle gjerne hatt to til tre barn mer, men har ikke hatt søkere. Barnetallet er 6,1 barn per rapporteringsdato. Skal vi klare å holde budsjettet er vi avhengige av et barnetall på 6,7 til 6,9 barn per ansatt. Dette er langt over det som er anbefalt fra departementet, som anbefaler seks barn per ansatt. Barnetallet presses opp fordi de kommunale overføringene er for lave. Knappe overføringer og lave barnetall har gjort det vanskelig å holde seg innenfor budsjetttrammene.

En spesiell omstendighet medførte ekstra lønnsutgifter i 3 1/2 måned. Dette bidro til ytterligere

budsjett-overskridelser.

Resultat og aktiviteter

1. mål: Alle barn opplever at de har meningsfulle relasjoner og positiv tilknytning til andre barn og voksne.

Kommentar: Voksenrollen er i fokus. Praksisfortellinger skal bidra til refleksjon over egen praksis. Styrer, sammen med de pedagogiske lederne, har ansvar for at ansatte jobber målrettet i forhold til Rammeplan og barnehagens årsplan. Det har vært nødvendig stadig å vende tilbake til målene våre for å sikre at vi arbeider etter intensjonene. Implementering tar tid.

2. Mål: Videreutvikle barnehagen som en lærende organisasjon.

Kommentar: Lederopplæring i regi av kommunen har gitt enhetsleder mye faglig påfyll i blant annet coaching og teamledelse. Dette oppleves som et løft i arbeidet med personalutvikling og personalledelse. Grimstad barnehage deltar i prosjektet "Kompetanse for mangfold", et prosjekt som skal bidra til økt kompetanse om det flerkulturelle arbeidet i barnehagen. Vårt fokus er undersøke hvordan vi kan tilrettelegge for effektiv språkinnlæring og samhold i barnegruppa.

3. mål: Foreldre er engasjerte i barnehagens virksomhet

Kommentar: Vi har gjennomført to felles foreldremøter. Vi har også hatt et eget foreldremøte for foreldre med flyktningebakgrunn. Vi opplevde dette møtet som spesielt åpenhertig og hyggelig.

4. mål: Vanntilvenning og svømmeopplæring for førskolebarna.

Vi leier varmtvannsbassenget på Berge gård, og er snart i gang med andre semester. Dette er et populært tiltak.

Vurderinger

Av eksterne risikomomenter vil jeg nevne at det har vært lav søkning til barnehagen. Dette kombinert med store kull som skal over i skolen, bidrar til å skape en usikker arbeidssituasjon. Det er mulig vi blir tvunget til å nedbemanne. Flere av barnehagene i nærheten av Grimstad barnehage har utvidet åpningstid, for å hevde oss i konkurransen vurderer vi å utvide åpningstiden vår ytterligere. Nåværende åpningstid er fra kl.7.15 til 16.30. En utvidet åpningstid innebærer at personalet skal bemanne en lengre dag, uten at det tilføres flere ressurser, dette betyr i praksis en lavere bemanningstetthet. På tross av en sentrumsnær beliggenhet, er det mange som ikke vet hvor Grimstad barnehage ligger. For å kompensere for dette, har vi opprettet en egen facebookside. I løpet av 2019 skal barnehagen inn i nytt bygg i Markveien. Vi tror dette vil bidra til ny rekruttering av barn og familier.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1.	Forebygge mobbing ved å støtte og fremme det enkeltbarn og barnegruppens sosial ferdigheter.		
2	Tidlig innsats ved at alle barn skal oppleve gode relasjoner og positiv tilknytning til andre barn og voksne.		
3	Systematisk arbeid med språk og kommunikasjon.		
4	Videreutvikle barnehagen som en lærende organisasjon		
5	Foreldrene er engasjerte i barnehagens virksomhet.		
6.	Gjennomføre Agderprosjektet		
7.	Vanntilvenning og svømmeopplæring for barn født i 2012 og førskolebarn.		

Hausland barnehage

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	7 106	7 356	6 825	-531
Andre driftsutgifter	459	619	657	38
Driftsinntekter	-1 778	-2 557	-1 719	838
NETTO	5 787	5 876	5 875	-1

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	10,4	11,5	1,1

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	1,4	1,5	0,1

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	6,9%	11%	4,1%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Barn på heltid	51	53	2	3,92
Barn på deltid	2	1	-1	-50,0
Barn 3-5 år	35	36	1	2,86
Barn 1-2 år	18	18	0	0
Sum antall barn	53	54	1	1,89

Innledning

Hausland har et lite negativt resultat på 1 000 kr. Barnehagene har fått ny rammeplan som er gjeldene fra august 2017. Rammeplanen har over 100 skal-punkter for ansattes oppgaver. Hausland barnehage er i gang med å implementere rammeplanen i personalgruppen. Vi opplever at det er svært utfordrende å oppfylle rammeplanens skal-punkter med dagens bemanning. Barnehagene i Grimstad har lav bemanning i forhold til sammenlignbare barnehager.

Temaet for barnehageåret er: Skal vi leke en bok? Vi har fordypet oss i billedbøker og gitt barna felles referanser til videre lek. Personalet arbeider med å ha blick for lek, og er deltakende med utvikling av leken og legger til rette for inspirerende lekemiljø ute og inne. Personalet har utarbeidet et plan for lek som alle foreldre har fått utdelt. Denne ligger også på barnehagens nettside. Vi har hatt mange flotte teaterforestillinger på vår fantastiske utescene. Våre interne Tulle og Tøyse lager forestillinger med barna. Vi har hatt besøk av en balansekunstner, hatt konserter og teater med ulike artister utenfra. Forestillingene bidrar til glede og inspirasjon for alle i barnehagen.

Resultat og aktiviteter

Kvalitetsmålet vårt er sammensatt og preget av en helthetsvurdering. I "være sammen-prosjektet" vårt har vi har arbeidet med kollegaveiledning på hvert 3. møte. Dette har vært utviklende og god refleksjon for alle ansatte. Vi fortsetter med prosjektet "være sammen", og endringskompetanse i voksenstilen er en av kjernekomponentene. Vi har også tatt i bruk det metodiske opplegget med barna. Personalet arbeider også med utdanningsdirektorats metodisk opplegg som heter "språkløyper" både i personalmøter og i arbeidet med barnegruppen. De økonomiske rammene har vært meget stramme. Leder har varslet om dette i alle rapporter. Vi har kjøpt minimalt av inventar og utsyr da alle pengene har gått til mat, ansatte og vikarer. Lønnskostnader i Hausland er høye grunnet ansatte med pedagogisk utdannelse og lang ansiennitet. Vår enhet har den høyeste kostnaden på lønnsutgifter av de kommunale barnehagene. I løpet av et år bruker vår enhet opp mot 400 000 mer på lønnskostnader enn den som har de laveste kostnadene. Fraværsprosenten har gått ned fra sist år. Vi har hatt en langtidssykemelding som ikke er arbeidsrelatert. Barnehageansatte er mer utsatt for smitte når arbeidet er meget tett med barn. Barnehageansatte må også være mentalt og fysisk helt tilstede for å kunne utføre jobben. Dette medfører økt sykefravær og økt behov for vikarer ved sykdom. Det er utfordrende å få tak i stabile kompetente tilkallingsvikarer. Hausland har deltatt i prosjekt inkluderende læringsmiljø sammen med Fjære barneskole og Fjære ungdomsskole. Prosjektet er en del av UDIR sitt arbeid for å forebygge mobbing.

Vurderinger

Uteområdet i de kommunale barnehagene fikk innvilget investeringsmidler fra 2017 og tre år frem i tid. Vi ser frem til å få oppgradert uteområdet vårt. Arbeidet ble startet i august. Barnehagen ble støysolert i en del av rommene i høstsemester. Dette har hatt en positiv virkning på miljøet. Grimstad kommune bruker lite ressurser på barnehager ifølge KOSTRA-rapporteringer. Dette lager sprik mellom økonomi og krav til kvalitet. I arbeid med tidlig innsats og kvalitet i barnehagen er styrking av bemanningen riktig vei å gå fremover. Ansatte er den største kvalitetsressursen vi har.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Tidlig innsats: Bevisstgjøre ansatte og foreldre om sikring av barn i bil		
2	Tidlig innsats: Språk og kommunikasjon		
3	Tidlig innsats: Utdanne 2 nye pedagoger å bli "være sammen" veiledere		
4	Videreutvikle Hausland som en lærende organisasjon. Kunnskap og kompetanse i likestillingsarbeid		
5	Videreutvikle Hausland som en lærende organisasjon. Bruke "være sammen" veiledning som den del av endring, kvalitet og kompetanse satsing mellom kollegaer		

Tønnevoldskogen barnehage

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	8 118	8 437	7 720	-717
Andre driftsutgifter	363	428	602	174
Driftsinntekter	-1 988	-2 679	-2 465	214
NETTO	6 493	6 749	6 352	-397

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	13,8	11,8	-2

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk		2	

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	11,2%	10,1%	-1,1%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Barn på heltid	61	54	-7	-11,48
Barn på deltid	2	4	2	100
Barn 3-5 år	41	37	-4	-9,76
Barn 1-2 år	22	21	-1	-4,55
Sum antall barn	63	58	-5	-7,94

Innledning

Vi har et negativt resultat. Vi har hatt en del korttidsfravær. Vi har også en høy andel av utdannet personale. Per 3. tertial 2017 har vi 5 barn færre enn i 3. tertial 2016. Alt dette vil gjøre utslag på økonomien. Vi har vært nøkterne i vår drift, selv om resultatet er negativt. Budsjettrammene er veldig trange, noe som gir oss en del utfordringer i forhold til bemanning. Kvaliteten på tilbudet vi ønsker å gi foreldrene blir også deretter. Stykkprisen er for lav, noe som har vært en del av bildet lenge. Det er heller ikke tilført ekstra midler i budsjettet for 2018. Det positive er at personalgruppa er stabil, selv om vi nå går inn i en tid der flere er kommet i pensjonsalderen. Det betyr nye medarbeidere, noe som vi ser på som positivt for bedriften.

Resultat og aktiviteter

Vi jobber målrettet for å sikre kvaliteten på barnehagens innhold ut fra de ressursene vi har. Vi har hatt ulike temaer gjennom barnehageåret der lek, vennskap og felleskap har vært fokusområder. Vi har jobbet med prosjektet "Kompetanse for mangfold", som fortsetter våren 2018. Vi har gjennomført aktiviteter i forhold til temaene i årsplanen og turer hver uke i vårt fantastiske turområde. Vi er en miljøsertifisert barnehage, der noen mål er nådd og andre er under kontinuerlig prosess.

Vurderinger

Vi jobber videre med ulike mål og utvikler barnehagen, der kvalitet på tjenestene er hovedfokus. Vi bestreber oss alltid for å bli bedre. Eksterne risikomomenter for oss er utbyggingen på Tønnevoldjordet, og alt som blir omtalt i avisene om ny fagskole her hvor vi ligger. Det er utfordrende for barnehagen å skulle gi gode svar til foreldre/foresatte, og særlig til nye søkere til barnehageplass, når vi ikke vet hva som vil skje med barnehagen dersom/når fagskolen kommer. Vi regner med at kommunen vil holde opp fortløpende orientert så snart det er tatt beslutninger som angår barnehagen. Tønnevoldskogen barnehage har flyttet tidligere, og håper at vi slipper en ny prosess med midlertidige lokaler. Hvis fremtiden er at vi skal flytte, så håper vi det blir til en ny barnehage. Med tanke på at andelen kommunale barnehageplasser har som mål å økes, så ser vi på vår eksistens som en god bidragsyter.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Øke den flerspråklige kompetansen	Vi er i gang med prosjektet «Kompetanse for mangfold» selve prosjektet er ferdig til sommeren 2018, men vi tar med oss videre de temaene som er viktig for vårt arbeid med mangfold.	
2	Øke beredskapen ift. mobbing/krenkelser	Dette er et kontinuerlig arbeid der vi bruker vår mobbeplan. Hvordan være sammen, holdninger og verdier i vår hverdag for både små og store.	
3	Utvikling av relasjoner/tilknytning	Tilknytning er en viktig faktor når de minste starter i barnehagen, det å kunne føle seg trygg er første steg på veien inn i barnehagelivet. Ut fra det skaper vi gode relasjoner mellom barn og voksne i leken og samværet.	
4	Oppgradere utelekeplassen	Dette ble endret til støytiltak. Det er nå gjort med et veldig godt resultat. Det blir aldri støyfritt i en barnehage, men dette forbedret vår hverdag godt.	
5	Opprettholde antall grupperom	Vi har valgt å fortsette leieforholdet med brakkene, da det gjør oss i stand til å dele barna inn i mindre grupper i lek og ulik aktivitet.	
6	Øke bevisstheten ift. trafikksikkerhet	Vi er en trafikksikker barnehage, dette gjelder både barn, foreldre og ansatte. Vi går en del til aktiviteter i byen, til Berge gård for bading. Da får vi brukt ferdighetene i praksis.	

Storgaten barnehage

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Gjeldende budsjett 2017	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	5 145	5 493	5 573	5 145	-428
Andre driftsutgifter	281	265	334	281	-53
Driftsinntekter	-1 354	-1324	-1 723	-1 354	369
NETTO	4 170	4 434	4 553	4 170	-383

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	8,5	9	0,5

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk		1	

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	8,6%	10,8%	2,2%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Barn på heltid		39	39	
Barn på deltid		0	0	
Barn 3-5 år		26	26	
Barn 1-2 år		13	13	
Sum antall barn		39	39	

Innledning

Status for måloppnåelse er god når det gjelder kvalitet, innhold og personaloppfølging. Med implementering av ny rammeplan som trådte i kraft 01.08.2017 øker kravene til hele personalet. Det er en krevende prosess. Hvordan vi lykkes vil med å innfri kravene i den nye rammeplanen, vil også ha sammenheng med tilførte ressurser og ny bemanningsnorm.

Økonomisk har barnehagen et varslet merforbruk. De har kun vært kjøpt inn forbruksmateriell pluss fire nye PC-er, da de andre var utdatert. Budsjettet er svært stramt. Barnehagene i Grimstad har lav bemanning i forhold til sammenlignbare barnehager. Beregning av stykkpris tar ikke høyde for ansiennitet og utdanning. Antall barn per voksen har variert mellom 6,2 og 6,7 ut fra søkermassen. Målet er 6 barn per voksen i tråd med Regjeringens og Grimstad kommunes målsetting. Det er et sterkt press hele tiden på å opprettholde fagligheten og relasjonsbygging til enkeltbarn grunnet høyt antall barn per voksen.

Som trafiksikker barnehage og miljøsertifisert barnehage driver vi etter oppsatte mål.

Resultat og aktiviteter

Kvalitetsmålet vårt er sammensatt og preget av helhetstenkning i tråd med rammeplanen. Personalet er stabilt og jobber bevisst sammen mot samme mål og vi følger tiltakene. Arbeidet med lek, språk og sosial kompetanse på tvers av kulturer gir gode utviklingsmuligheter for barna. Dette er et kontinuerlig arbeid med mål om at alle barn skal oppleve at de er inkludert i fellesskapet. Vårt hefte om "Vår praksis" fungerer som en god veileder og som evalueringsdokument. På grunnlag av plandokumentene og prosjekt evaluerte vi praksis på planleggingsdagen i januar og la nye planer for vårhalvåret. Arbeidet med implementering av ny rammeplan er godt i gang.

Innovasjonsmålet vårt med å utvikle barnehagen som lærende organisasjon får god støtte i prosjekter som forankrer felles kunnskap og handling.

Barnehagen har arbeidet godt med språkløyper i tråd med oppsatt plan. Kompetanseutviklingen har ført til nye refleksjoner og utvikling i personalet, og verktøyet har blitt prøvd ut i barnegruppene med årets tema "På reise i bøkenes verden", som også tar opp i seg erfaringer fra tidligere prosjekter. Barna er blitt svært opptatt av og glad i bøker. Bøkene er en god felles kilde til lek og aktiviteter.

Som Aust-Agders NAFO- barnehage er vi forpliktet til å drive opplæring av studenter og andre barnehager. Styrer og en pedagogisk leder har holdt kurs for Hokus Pokus om flerkulturelt arbeid.

Som praksisbarnehage for UiA har vi hatt studenter i tre perioder. Det er fruktbart også for utvikling av barnehagen. I 2017 har vi også hatt studiebesøk av fem studenter fra UiA med tema flerkulturelt fokus.

Det har vært tett personaloppfølging ved sykefravær. Økt nærvær er alltid i fokus, herunder gode rutiner når det gjelder smitteforebygging og belastninger.

Personalets sammensetning med to pedagoger på hver avdeling pluss at tre av fire faste assistenter er barne- og ungdomsarbeidere gir god kvalitet. I tillegg har barnehagen 80 % barne- og ungdomsarbeider fast ressurs for nyankomne flyktningers barn. Ekstra i år har vært stilling knyttet til barn med spesielle behov og oppstart flyktninger fra Syria i perioder.

Samarbeidet med foreldrene er åpent og aktivt. Vi vektlegger daglig dialog og tillitsbygging, og det gir gode relasjoner. Vi har hatt fire "Skal- skal ikke- middager" også i år med mellom 80 til 100 tilstede. Foreldrene byr på seg selv og lager mat sammen med alle i barnehagen. Målet er stolte barn og voksne og vennsbygging.

Vurderinger

Tidlig innsats er avhengig av mulighet for å jobbe i små grupper. Med det harde presset på økonomi blir dette et krysspress. Barnehagenes forpliktelser for å holde kvaliteten oppe blir enda tydeligere med ny rammeplan for barnehagene som trådte i kraft 01.08.2017, og etter den kommunale planleggingsdagen med "Ny Rammeplan - hva nå?" er vi godt i gang med felles fokus og inspirasjon.

Barnehagen jobber aktivt med flerkulturelt fokus. I et integrerings- og språkperspektiv er det viktig å balansere barnegruppene. Målet er å ha ca. 60 % flerspråklige barn. Foreldre med norsk bakgrunn som har barn i barnehagen opplever dette som berikende, og opplever at barna profiterer på dette både med språklig bevissthet og en ressursorientert holdning til mangfold. Det er viktig å spre disse erfaringene til nye som søker plass i barnehagen, da mange utenfor barnehagen trenger kunnskap om dette. Det er også viktig at alle barnehager i kommunen gjenspeiler at vi har et flerkulturelt samfunn. Dette er også et ansvar som vi mener må sees på helhetlig og ikke fra den enkelte barnehage alene.

Vedtaket om at barnehagen skal være i Grimstad gamle barneskole og få utvikle oss og utvide her, skapte store forventninger. Kompetansen holdes samlet, og det er en stor fordel. Det er store forventninger knyttet til den kommende utviklingen av barnehagen.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Tidlig innsats gjennom arbeid med:		
	a) Relasjonsbygging gjennom tilknytning og trygghet		
	b) Språk og kommunikasjon - et godt språkmiljø for alle barn		
2	Videreutvikle barnehagen som lærende organisasjon		

Eide barnehage

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Gjeldende budsjett 2017	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	8 356	8 203	8 745	8 356	-389
Andre driftsutgifter	397	491	507	397	-110
Driftsinntekter	-1 925	-2 154	-2 852	-1 925	927
NETTO	6 965	6 541	6 963	6 965	2

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	14,2	14,2	0

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	3,5	0,2	-3,3

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	7,4%	3,7%	-3,7%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Barn på heltid	56	58	2	3,57
Barn på deltid	7	5	-2	-28,57
Barn 3-5 år	37	40	3	8,11
Barn 1-2 år	26	23	-3	-11,54
Sum antall barn	63	63	0	0

Innledning

Eide barnehage har gitt et pedagogisk tilbud til 63 barn i alderen 0-6 år. Personalgruppen har bestått av 17 ansatte inklusiv personale til barn med særskilte behov.

Barnehagen har vært i god utvikling det siste året, og personalet har vært vist stor engasjement i arbeidet.

Satsningsområde for 2017 var innovasjonsprosjektet "Være sammen", som har hatt fokus på gode relasjoner, tidlig innsats, autoritativ voksenstil, håndtering av utfordrende atferd og vennskap mellom barna. I juni ble vi en godkjent "Være sammen-barnehage" etter å ha jobbet tre år med innovasjonsprosjektet.

Resultat og aktiviteter

Eide barnehage hadde en stabil drift i 2017. Det ble ikke gjennomført noen kapasitetsendringer, og heller ingen nytilsetninger. Vi hadde fulle barnegrupper gjennom hele året.

I august kom den nye rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Vi er godt i gang med implementeringen av planen.

De planlagte aktivitetene som er beskrevet i årsplanen er gjennomført. Vi har jobbet med å gi barna et positivt og stimulerende læringsmiljø som fremmer trivsel og utvikling.

Hovedsatsningsområdet vårt har vært innovasjonsprosjektet "Være sammen". Vi har hatt fokus på voksenrollen og videreutvikling av den autoritative voksenstilen. Det er gjennomført kurs for alle ansatte, og temaet har hatt fokus på personalmøtene våre. Nå er de fem kjernekomponentene i prosjektet innført, og vi har gått over i videreføringsfasen. I 2017 fikk vi 20 000 kroner i tilskudd fra Fylkesmannen i Agder til prosjektet.

Eide barnehage var også med i Agderprosjektet, som er Norges største forskningsprosjekt på barnehageområdet. Målet var å forske på hvorvidt et førskoleopplegg som gir barna økt stimulering innen sosiale ferdigheter, selvregulering, språk og matematikk, kan bidra til at barna i større grad har samme læringsgrunnlag ved skolestart, og dermed likere muligheter for å lykkes i utdanningsløpet og arbeidslivet. Førskolebarna var med på åtte timer lekbasert læring per uke. Opplegget førte til et mer strukturert opplegg for førskolebarna, og både barn, foreldre og personalet opplevde opplegget som veldig bra.

I august ble vi med i et nytt forskningsprosjekt som handler om å utvikle en dialogmodell for å forebygge og håndtere mobbing i barnehagen. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom oppvekstsektoren i Kristiansand kommune, Universitet i Agder og Sørlandet sykehus.

Eide barnehage er fortsatt en praksisbarnehage for Universitet i Agder, og i 2017 var det tre barnehagelærere som hadde studenter fra barnehagelærerstudiet. Vi hadde også et samarbeid med videregående skole med flere elevplasseringer.

Tilsyn etter lov om barnehager ble gjennomført, og viste ingen avvik.

Våren 2017 fikk barnehagen nye renholdssoner i alle inngangspartier og nytt soverom til de yngste barna.

Sykefraværet er redusert til 3,7 % på barnehagens grunnbemanning.

Enheten har holdt seg innenfor tildelt budsjettramme for 2017.

Vurderinger

Eide barnehage har en engasjert personalgruppe som er genuint opptatte av faget og gjør alt for at barna skal ha det best mulig. I den nye rammeplanen står det at personalet i barnehagen "skal lære barna eller gi dem erfaring med" 199 ganger. Vi strever med å oppfylle de nye kravene med dagens bemanning.

Vi har hatt full kapasitet i alle tre avdelingene gjennom hele året, og det har ikke vært mulig å få barnehageplass utenom hovedopptaket her i Eide.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Tidlig innsats er en grunnleggende satsning i Eide barnehage. Barna blir sett og hørt, de lærer å ta vare på hverandre, har god sosial kompetanse og er medvirkende i barnehagehverdagen.		
2	Innen 2017 har Eide barnehage implementert de fem hovedkomponentene i innovasjonsprosjektet «Være sammen» i det pedagogiske arbeidet med barna og blitt en «Være sammen-barnehage»		

Grimstad ungdomsskole

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	30 256	30 694	30 445	-249
Andre driftsutgifter	2 769	2 392	1 099	-1 293
Driftsinntekter	-3 486	-5 310	-2 211	3 099
NETTO	29 539	28 943	29 333	390

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	39,9	39,2	-0,7

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	4,1	8,5	4,4

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	4,7%	4,5%	-0,2%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	Endring i %
Antall elever	374	363	-11	-2,9
Spesialundervisn. ped	2546	3743	1197	47,0

Skolen har ikke angitt antall timer til miljøarbeider (assistent) inn mot spesialundervisning. Den modellen skolen bruker (miljøteam) for oppfølging av elevene ved bruk av miljøarbeidere gjør at en slik timetelling ikke gir mening.

Innledning

Grimstad ungdomsskole prioriterer undervisningskvalitet og læringsmiljø. Det legges stor vekt på kvalitetsutvikling gjennom sterk grad av samarbeid og klar ledelse. Nært samarbeid med lærerutdanningen ved UiA er en vesentlig faktor når det gjelder utvikling av kompetanse og profesjonalitet. Høsten 2017 innledet UiA et forsknings- og utviklingsarbeid på grunnlag av en ny modell Grimstad ungdomsskole har utviklet for veiledning av studenter. Dette har vært i en forberedende fase gjennom de to foregående tertialene.

Året har ellers vært preget av godt læringsmiljø og solid drift. Skolen er i utvikling med den synlige og antatte framtiden som siktemål.

På nasjonale prøver for 8. trinn høsten 2017 scorer skolen over landssnittet i engelsk, lesing og regning. Skolen har jobbet godt i forkant av prøvene og deltok i to piloteringer, det vil si utprøving av oppgavetyper til nasjonale prøver. Vi var med å utvikle prøvene i lesing og i engelsk.

Skolen har innført nye rutiner grunnet nytt kapittel 9a i opplæringsloven om elevenes skolemiljø. Dette arbeidet må ses i sammenheng og tilpasses til kommunens nye sak/arkiv-system.

Skolen mottar i økende grad enkeltelever som ikke er i stand til å følge ordinær undervisning selv om skolen har gått svært langt når det gjelder ulike tilpasninger. Kombinert med lav lærertetthet fører dette til en økning i andel elever med enkeltvedtak om spesialundervisning.

Resultat og aktiviteter

Følgende er hentet fra 2. tertialrapport: "Skolen har inngått et samarbeid med barneskolene i kretsen, Jappa skole, Frivoll skole og Landvik skole, for å utvikle en samlet plan for skolenes arbeid i forhold til opplæringslovens kapittel 9a, elevane sitt skolemiljø. Begrepet aktivitetsplikt blir innarbeidet med tilhørende rutiner. Arbeidet er påbegynt i første tertial, og det er en målsetning at planen skal være ferdig og operasjonalisert i 2017. Tiltaket knyttes til mål nummer 1 i enhetens målsetninger for 2017." Dette arbeidet ble igangsatt på bakgrunn av de kommunale føringene som forelå på dette tidspunktet. I ettertid har det blitt utarbeidet en felles kommunal rutine og arbeidet nevnt over er derfor avsluttet.

Elevundersøkelsen blir gjennomført på alle trinn hvert år og gir et bilde av en skole med liten grad av mobbing og med høye skår på flere andre områder. Arbeidet for et godt læringsmiljø er sterkt vektlagt. Skolen prioriterer blant annet små basisgrupper, høy grad av samarbeid i personalet og opprettholdelse og videreutvikling av skolens miljøteam. Miljøteamet er en betydningsfull faktor når det gjelder læringsmiljøet generelt, oppfølging av elever med behov for tilpasninger og arbeidet mot krenkende atferd. Resultatene for høsten 2017 er ikke tilgjengelige i skoleporten enda. Miljøteamet har på grunnlag av lang erfaring og aktiv utvikling høy relevant kompetanse. Miljøteamets medlemmer har gjennomgått studiet i veiledningspedagogikk.

Skolens læringsresultater er et mangfoldig begrep. En del av dette er oppnådde karakterer der skolen har som mål å ligge på eller over landssnittet. Karakterresultatene har også relative sider, som for eksempel sammenhengen med demografi slik Statistisk sentralbyrå har laget en statistikk på. I SSB-undersøkelsen der læringsutbyttet for elevene blir målt på bakgrunn av demografiske forhold, gir 6 % av skolene i landet bedre læringsutbytte enn Grimstad ungdomsskole. Med dette forholdet som bakgrunn vil et resultat over landssnittet for Grimstad ungdomsskole være et godt resultat. Karakterresultatene gjennom de siste årene viser at skolen ligger omtrent på landssnittet med en gradvis bedring over tid. Grimstad ungdomsskole ligger over landssnittet når det gjelder grunnskolepoeng (karakternivå) siste skoleår. Grimstad ungdomsskole har 42,2 mot landet for øvrig 41,4.

For å bedre undervisningskvaliteten ytterligere, mål nummer 2 for 2017, arbeider skolen videre med tiltak under den statlige satsingen *Ungdomstrinn i utvikling*, med spesiell vekt på klasseledelse. Blant flere tiltak er en mal for innholdselementer i en undervisningsøkt utarbeidet og innført. Dette arbeidet følges opp i medarbeidersamtalen.

Arbeidsmiljøet ved skolen er godt, og fraværet er tilfredsstillende lavt.

Vurderinger

Grimstad ungdomsskole gjør det godt når det gjelder læringsmiljø og undervisningskvalitet. Grimstad ungdomsskole har et godt omdømme i kommunen. Dette jobber vi aktivt med å styrke. Skolens modell for miljøteam er spesielt vellykket. Skolen får mange og stadig flere gode tilbakemeldinger blant annet på oppfølging av elever med spesielle behov.

Ellers er det en innarbeidet kultur ved skolen at alt kan gjøres bedre, og det arbeides aktivt på alle plan.

Grimstad ungdomsskole mangler fortsatt egnede forhold for undervisning i kroppsøving. Flerbrukshall ble planlagt bygget den gangen skolen ble renovert. Saken har ligget uløst i ca. 13 år. Skoleåret 2016-2017 fikk elevene på 10. trinn omsider et tilfredsstillende kroppsøvingstilbud i den nye idrettshallen. Dette ble muliggjort ved at transportutgifter og leie av hallen ikke ble belastet skolens budsjett. Skolen har ikke mulighet til å gi dette tilbudet innenfor eget budsjett da dette vil redusere antall undervisningstimer til elevene.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Gjennomgå og utforme innhold samt gjennomføre kvalitetsarbeidet knyttet til elevenes psykososiale skolemiljø (jf. kapittel 9a i opplæringsloven).	Bevisstgjøring av personalet når det gjelder å avdekke, saksbehandle og løse mobbesituasjoner. Sammenlikne resultatet på elevundersøkelsen fra år til år. Analysere, justere og sikre skolens rutiner relatert til kapittel 9a i opplæringsloven. Gjennomføre elevundersøkelsen på alle trinn hvert år. Innføre et krav om og en rutine for momentan aktivitetsplikt ved avdekking eller mistanke om mobbing. Mobbing er et sentralt tema på de ukentlige trinnmøtene.	
2	Enheten skal bedre karakterresultatene. Grunnskolepoeng skal være på eller over landssnittet.	Vektlegge temaet læringsresultater i alle skolens møtefora. Ledelsen skal være tett på undervisningen. Utarbeide og operasjonalisere en mal for innholdselementer i en vanlig undervisningsøkt ved skolen. Ledelsen gjennomfører skolevandring etter skolens egen modell.	
3	Andel elever med enkeltvedtak om spesialundervisning skal være under 6,5 % innen utgangen av 2017.	Enheten følger Grimstadskolens struktur med aktivt ressursteam. Enheten samarbeider i kretsnettverk med kretsens barneskoler. Spespedikordinator tar kontakt med foreldre/foresatte angående elever som kan tas av vedtaket om spesialundervisning. Andel elever med spesialundervisning er fast tema på kretsmøtene og møtene i ressursteam.	
4	Skolen videreutvikler sitt likeverdige samarbeid med UiA om lærerutdanningen og styrker utbyttet av samarbeidet for elevene.	Skolen etablerer og operasjonaliserer en intern struktur for administrasjon og videreutvikling av samarbeidet om praktisk pedagogisk utdanning og som en del av dette initierer en mulighetsanalyse av skolen som forskningsarena. En intern struktur for administrasjon og videreutvikling etableres og prøves ut.	

Fevik skole

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	40 853	43 030	43 113	83
Andre driftsutgifter	2 950	3 618	1 567	-2 051
Driftsinntekter	-5 367	-7 952	-4 403	3 549
NETTO	38 436	40 102	40 277	175

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	60	59,3	-0,7

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	4,3	7,2	2,9

Økning i midlertidige årsverk skyldes hovedsakelig permisjon for faste ansatte som tar videreutdanning.

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	7,3%	4,1%	-3,2%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	Endring i %
Antall elever	563	583	20	3,6
Spesialundervisn. ped	2194	2565	371	16,9
Spesialundervisn. ass		883,5	883,5	

Økning i spesialundervisning kan forklares med at Fevik skole har fått tre nye "A-elever" skoleåret 2017/18, og også mottatt elever med spesialundervisning fra andre kommuner og skolekretser.

Innledning

Fevik skole er i stabil drift.

Det har vært en krevende oppstart av nytt skoleår med ny ledergruppe og mange nye elektroniske systemer. Skolen har oppnådd middels måloppnåelse innenfor gitte rammer.

Fevik skole er skoleåret 17/18 med i to forskningsprosjekt. Det ene er "Et lag rundt eleven" som skal måle om økt helsesøsterressurs styrker elevenes læringsmiljø. Det andre er "Schools in motion" som skal måle effekten av økt fysisk aktivitet og kroppsøving på fysisk helse, psykisk helse, læring og læringsmiljø.

Vi startet også i høst med utprøving av "karakterfri hverdag" på 8. trinn. Dette går ut på at elevene kun får terminkarakterer. Fevik skole håper at denne praksisen kan være med på å redusere stressnivået for elevene våre.

Dette skoleåret har personalet stort fokus på å bygge kultur for hele 1-10 skolen vår. I tillegg har vi kompetansehevingsprogram fra RVTS og "Det er mitt valg".

Vi har dette året ikke hatt noen arbeidsmiljøundersøkelse, men synes det kommer tydelig frem av

medarbeidersamtaler, tilbakemeldinger, evaluering av høstsemesteret og sykefraværet at dette ser ut til å være positivt.

Vi har middels måloppnåelse i forhold til målene vi har satt oss. Vi er fornøyd med økonomisk resultat, men ser et forbedringspotensial i forhold til måloppnåelsen. Skolen har denne høsten opplevd utfordringer som vi har hatt spesielt fokus på. Vi kan her nevne at vi i samarbeid med andre lag og aktører har jobbet mye med ungdomsmiljøet på Fevik, og håper at dette har god effekt på læringsmiljø og det psykososiale miljøet på skolen vår.

Resultat og aktiviteter

Fevik skole drives på en effektiv måte, med positivt avvik på regnskapet. Skolen har hatt middels måloppnåelse i forhold til målene vi har satt oss for 2017.

Vurderinger

Skolen jobber godt med å skape inkluderende læringsmiljøer, der man tar høyde for det store mangfoldet elevene representerer. Vi har stort fokus på nytenkning i forhold til å påvirke elevenes læringsresultater og læringsmiljø på en positiv måte. Det investeres også mye tid til å samarbeid med foresatte, andre samarbeidspartnere som lokale lag og foreninger, kommunale etater som barnevern, PPT og helsesøster og andre viktige aktører i forhold til elevene som vi skal ivareta.

Fevik skole må fortsatt jobbe med felles kulturbygging av hele 1.-10 skolen. Det er fire avdelinger på skolen, og vi skal ha felles holdninger, verdier, regler og rutiner for hele skolen. Dette er et arbeid som vil ta lang tid, ettersom det er et stort personale og i tillegg vært store utskiftninger i skolens ledelse.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Fevik skole har i 2017 færre elever på det laveste mestringsnivået enn gjennomsnittet i landet og flere elever på det høyeste mestringsnivået enn gjennomsnittet i landet.	Dette er variabelt på trinn og fag	
2	Antall vedtak om spesialundervisning ved Fevik skole skal ikke overstige 4 % i 2017.	Vi har i størstedelen av året lagt under 4%, men ved utgangen har andelen elever med vedtak om spesialundervisning økt til 4,3%. Vi har i løpet av året fått tre elever fra andre skoler som har vedtak om spesialundervisning.	
3	Elevene som går ut av 10. trinn ved Fevik skole skal ha høy faglig kompetanse og i gjennomsnitt oppnå høyere score i norsk, engelsk og matematikk enn gjennomsnittet i landet.	Elevene som gikk ut av 10. trinn ved Fevik skole har høy faglig kompetanse og oppnådde høyere score norsk, engelsk og matematikk enn resten av landet. Snitt for Fevik skole i disse fagene er 4,2 mens snitt på landsbasis er 3,9.	
4	Elevene ved Fevik skole opplever et skolemiljø med høy grad av trivsel. Andelen elever som opplever mobbing på skolen er lavere enn gjennomsnittet i landet og lavere høsten 2017 enn høsten 2016.	Elevundersøkelsen viser bedre trivsel i 2017 enn 2016. Andelen elever som opplever mobbing på skolen er likt som gjennomsnittet i landet og likt høsten 2016 og 2017.	

Eide skole

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	9 690	9 933	9 586	-347
Andre driftsutgifter	581	621	615	-6
Driftsinntekter	-972	-1 575	-1 200	375
NETTO	9 299	9 411	9 001	-410

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	12,9	12,3	-0,6

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	1,6	2,8	1,2

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	3,9%	7%	3,1%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	Endring i %
Antall elever	89	94	5	5,6
Spesialundervisn. ped	589	589	0	0
Spesialundervisn. ass				

Innledning

Budsjett er økt noe i forhold til i fjor, vi er likevel noe i minus. Vi hadde i 2017 89 elever, altså en nedgang på fem elever. Vi har måttet ansatte flere miljøarbeidere av hensyn til behov. Dette har slått ut på vårt budsjett i oktober, og vi endte med minus mot årets slutt. I høst hadde vi færre sammenslåtte klasser og parallellkjørt basisfagene, slik at vi kunne sette inn en ekstra ressurs tilknyttet dette. Det vil gjøre oss i bedre stand til pedagogisk forebyggende arbeid. Skolen bærer preg av høy trivsel både hos ansatte og elever gjennom de ulike undersøkelsene som er blitt utført, og som vi ellers kan observere i det daglige arbeidet.

Resultat og aktiviteter

Vi har økt fra tre til fem elever med enkeltvedtak som har full dekning. I tillegg finnes det flere elever som trenger tett oppfølging i hverdagen, og elever som av forskjellige årsaker har behov for tilpasset undervisning. Vi arbeider systematisk både med Grimstadprøvene og øving på nasjonale prøver og andre kartleggingstester for å heve elevenes faglige kunnskap. Vi har også lesekurs. Vi har et godt samarbeid med foreldre, kommunale instanser og andre eksterne aktører. I forhold til elevundersøkelsen trives våre elever godt på skolen, og det er svært få som opplever mobbing.

Vurderinger

Eide skole har vært inne i en positiv utvikling hvor vi ser at elevtallet har vært stabilt, vi ser flere tilflyttere til bygda. Likevel har elevtallet gått ned noe p.g.a. skolebytte og flytting. Vi har et tett samarbeid med UiA, der veiledning er en stor del av arbeidet. Vi er stolte av å være med på å forme fremtidens lærere. Vi har et tett samarbeid med RVTS, der vi får et mer bevisst forhold til traumer og omsorg for elevenes psykososiale liv. Vi arbeider også mye med relasjoner og klasseledelse. I tillegg har vi et prosjekt der vi er en del av Den naturlige skolesekken, noe som er med på å berike våre elevers hverdag. Vi har også begynt med russisk matematikk, noe som vi håper skal utvikle elevenes matematikkferdigheter på sikt.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Kvalitet Elevene på Eide skole har høy kompetanse i grunnleggende ferdigheter samt engelsk. I lesing og regning skal elevene i de ordinære grunnskolene ha høyere skår på nasjonale prøver enn gjennomsnittet i landet samt i ferdigheten engelsk.		
2	Trivsel Elevene på Eide skole opplever et skolemiljø med høy grad av trivsel. Andelen elever som opplever mobbing på skolen er lavere enn gjennomsnittet i landet og lavere høsten 2016 enn høsten 2015.		
3	Spesialundervisning Eide skole har høy kvalitet på den ordinære opplæringen. Andelen elever med vedtak om spesialundervisning overstiger ikke 6 %.		
4	Økonomi Enheten skal ha en rutine for kontroll innen økonomi-styring. Holde budsjett, uten å gå på bekostning av kvalitet.		
5	Innovasjon Utvikle et nytt prosjekt kalt "Boka om....". Utvide russisk matematikk til 1. -4. kl.		

Jappa skole

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	26 011	25 630	25 241	-389
Andre driftsutgifter	1 454	1 593	1 124	-469
Driftsinntekter	-3 997	-7 249	-3 033	4 216
NETTO	23 468	22 817	23 332	515

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	34,3	31,5	-2,8

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	5,8	8,5	2,7

Endring i midlertidige årsverk knyttes opp mot økte behov knyttet opp mot tiltak som er iverksatt og skal følges opp for enkeltelever i henhold til opplæringsloven kap. 9a. I tillegg kommer økning i antall brukere i SFO krevd økning i antall stillinger.

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	6,5%	9,5%	3%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	Endring i %
Antall elever	303	297	-6	-2,0
Spesialundervisn. ped	3477	3106,5	-370,5	-10,7
Spesialundervisn. ass	4370	3819	-551	-12,6

Innledning

På Jappa skole legges det stor vekt på kvalitet i undervisningen og læringstrykk gjennom tett samarbeid mellom lærere på samme trinn. Skolen har gjennomgående bra faglige resultater. Trivsel og inkludering for alle elevene er på agendaen i personalmøter gjennom hele skoleåret. Skolen hadde gode skår på siste elevundersøkelse, noe enhetsleder er svært fornøyd med. I den forbindelse vises det til målene i kommunedelplan for grimstadskolen.

Etter nedgang i elevtall på starten av skoleåret er elevtallet nå på vei opp. Flere elever er kommet til etter GSI-telling. Skolen får ikke tildelt budsjettmidler for elever som eventuelt kommer etter denne tellingen. Jappa skole er mottaksskole for minoritetsspråklige elever, og hvert år mottar skolen flere elever som ikke er med i offisiell telling, noe som gir negative budsjettmessige konsekvenser.

Når det gjelder drift, har skolen høsten 2017 hatt behov for mange vikarer. Det knyttes mot langtidssykemeldinger og flere fødselspermisjoner. Utfordringen ligger i å få kvalifiserte søkere til langtidsvikariater. Dette er en utfordring skolen må håndtere hvert skoleår.

Resultat og aktiviteter

Skolen satser sterkt på kvalitet når det gjelder leseforståelse og utvikling av leseglede. Skolens

bibliotek oppgraderes jevnlig med nye bøker for utlån, og resultatet er et høyt tall på utlån. Skolen gjennomfører dessuten leseprosjekt to uker per semester for alle trinn, noe som styrker fellesskapet. Målsetting om økt leseglede er nådd.

Faglige resultater for enheten er tilfredsstillende. Likevel kunne enhetsleder ønsket bedre resultat på høstens nasjonale prøver for 5.trinn. I henhold til målsetting burde flere elever vært på mellomste og øverste nivå..

Hele personalgruppen har vært involvert i arbeidet omkring trivsel og inkludering for alle elever, både på systemnivå og på individnivå i henhold til nytt kapittel 9a i opplæringsloven, gjeldende fra 1.august 2017. Skolen har innført en sosialtime hver uke på alle trinn som en styrking av dette arbeidet blant elevene. Kapittel 9a er drøftet i elevråd, og det er gitt informasjon på alle trinnforeldremøter, samt at den nye loven er behandlet i FAU. Målet om grundig implementering på alle nivå er et aktivt pågående og kontinuerlig arbeid.

Elevundersøkelsen (udir) om skolemiljø, trivsel og læring viser gode resultater for Jappa skole.

Ved årets slutt var antall enkeltvedtak om spesialundervisning litt i overkant av 7 %. Dette inkluderer flere "A-elever" som har en til en-oppfølgning. Tabellen synliggjør en liten nedgang i timebruk her. Det er ellers viktig å påpeke at vi har enkeltvedtak som ikke er medregnet. Dette gjelder vedtak om oppfølging av logoped. Denne oppfølgingen varer kun en definert periode av skoleåret (4-10 årstimer per elev), og etter denne perioden er enkeltvedtaket avsluttet. Skolen har fortsatt elever som er under, eller venter på, utredning hos PPT. Følgelig er det en mulighet for at tallet kan gå noe opp våren 2018.

Skolens SFO får positive tilbakemeldinger fra elever og foresatte. Antallet brukere er ca. 130. Skolen ønsker i nær fremtid å gjennomføre en intern brukerundersøkelse i skolens SFO.

Vedrørende økonomi viser regnskapet, etter informasjon fra økonomiavdelingen, et mindreforbruk på ca. 500 000 kroner. Mål om balanse i regnskapet ikke nådd. Sent innkomne refusjoner kan være en forklaring.

Vurderinger

Arbeid med skolemiljø, som skal sørge for at alle elevene har det trygt og godt, er et kontinuerlig arbeid. Skolens oppgave vil være å se på hele personalgruppen i fellesskap som en viktig ressurs i det pedagogiske utviklingsarbeidet som gjøres for å gi den enkelt elev en trygg og god skolehverdag. En del av dette er blant annet innføring av en sosial time hver uke for alle trinn. Videre fokus vil være å få til et kvalitativt arbeid på alle trinn, og at foresatte med fordel kan inkluderes. Første skritt er et tettere samarbeid med FAU.

Skolen jobber godt med lesing og leseopplæring fordi lesing ligger til grunn for at elever skal lykkes i skolen. Innenfor dette satsingsområdet kan skolen bli bedre på å gi trinnes bibliotektime mer kvalitativt innhold. Det er utarbeidet en mal for dette. Skolen ser også for seg et tettere samarbeid med biblioteket nå etter åpning av dette. Noen trinn har allerede fått gleden av skolebesøk her.

Det oppleves at vi er gode på klasseledelse og struktur i undervisningen. For at kvaliteten skal opprettholdes, er det nødvendig med stadig oppdatering. Tanken er presentasjoner og drøftinger i plenum. Dette vil alle, men spesielt nye medarbeidere, ha nytte av.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Skolen skal ha færre elever på laveste mestringsnivå, og flere elever på høyeste mestringsnivå på NP enn gjennomsnitt for landet. Jappa skole ha gjennomgående resultater på Nasjonale prøver som ligger på nivå eller over landsgjennomsnittet.		
2	Jappa skole skal ha et antall enkeltvedtak om spesialundervisning på 6 % eller mindre. Jappa skole skal redusere timetallet til spesialundervisning med en fjerdedel fra dagens nivå.		

3	Andelen elever som opplever mobbing skal være lavere enn gjennomsnittet i landet, og lavere høsten 2016 enn høsten 2015.	
4	Jappa skole skal ha en god SFO der brukerne opplever trygghet, og dette fremkommer gjennom brukerundersøkelse	
5	Enhetens undervisningskvalitet skal styrkes gjennom å videreføre samarbeid med tilhørende ungdomsskole og andre barneskolen i Grimstad nettverk.	

Frivoll skole

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Gjeldende budsjett 2017	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	12 760	12 878	12 469	12 760	291
Andre driftsutgifter	1 731	622	1 715	1 731	16
Driftsinntekter	-3 377	-1 842	-3 738	-3 377	361
NETTO	11 114	11 658	10 936	11 114	178

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	18,9	17,5	-1,4

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	0,1	1,2	1,1

Fraværspersent	2016	2017	Endring
Fravær	8,3%	6,2%	-2,1%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	Endring i %
Antall elever	132	132	0	0
Spesialundervisn. ped	884	884	0	0
Spesialundervisn. ass	0	0	0	!

Innledning

Frivoll skole har det siste året hatt et stabilt elevtall på 132 elever slik som i 2016. Skolen har fokus på elevenes læringsmiljø og undervisningskvalitet. Vi har også i år hatt et nært samarbeid med UiA, og har hatt faste praksispartier på flere klassetrinn for Grunnskolelærerutdanningen 1-7.

Skolen går i år med positivt overskudd med hensyn til budsjett 2017. Det har vært ført en stram prioritering, og personalet er løsningsorienterte og delaktige i dette arbeidet.

Vi arbeider kontinuerlig med skolens satsingsområder og pedagogisk utviklingsarbeid, og vi legger stor vekt på kvalitet og mangfold i undervisningen. Alle elevers mestringsopplevelser er noe vi vektlegger. Det arbeides aktivt for et trygt og godt skolemiljø for våre elever. I den forbindelse er det innført nye rutiner og prosedyrer i henhold til kapittel 9a i opplæringsloven. Vi arbeider kontinuerlig med å forbedre disse rutineene i hele personalet.

Skolehagen på Frivoll er etablert og blir implementert i skolens ordinære undervisning. Dette er en del av tanken rundt bærekraftig utvikling, der blant annet elevene skal utvikle kompetanse som gjør dem i stand til å ta ansvarlige valg og handle etisk og miljøbevisst. I skolehagen er det økologisk dyrking av grønnsaker og andre vekster. Traumebevisst omsorg/rause relasjoner er også et av våre satsingsområder. Dette er et område som vi arbeider kontinuerlig med, og skolen har bidratt som informanter i forskningsarbeid rundt dette arbeidet. Vi fikk svært positiv omtale av vårt arbeid innenfor dette fagområdet. Skolens satsingsområder bidrar til en høy bevissthet og kvalitet rundt elevenes læringsutbytte.

Frivoll skole har aktive elever, foresatte og ansatte som sammen bidrar med positive tiltak til beste for alle på skolen vår. Det er også et godt samarbeid med Frivoll Velforening. Dette har blant annet resultert i montering av nye aktivitetsapparater på Solheimsheia i løpet av året. Dette fikk vi også tippemidler/ nærmiljømidler til. Anlegget fremstår nå som oppgradert, og innbyr til varierte aktiviteter i et flott område, som også blir flittig brukt av lokalbefolkningen på fritiden.

Kommunens ressursfordelingsmodell gjør at vår største tilbakevendende utfordring er skiftende elevtall og varierende elevtall i klassene, noe som fører til økonomiske utfordringer. Vi håper dette vil endres fremover, og at elevtilgangen igjen vil øke. Dette vil bety en mer forutsigbar økonomisk situasjon for skolen.

Resultat og aktiviteter

Skolen har i år et svært positivt resultat med hensyn til budsjett og økonomi.

Vi har også i år svært positive erfaringer i samarbeidet med UiA. Våre praksislærere og skolen totalt sett får svært positive tilbakemeldinger fra studenter og ansatte ved UiA. Lærerpersonalet deltok også på Sørlandske Lærerstevne i oktober-17. Dette er viktig for faglig påfyll og kompetanseheving.

Elevundersøkelsen og skolens egen trivselsundersøkelse viser at det totalt sett er stor grad av trivsel og lite mobbing/krenkelser i skolemiljøet. Arbeidet for et godt læringsmiljø er det viktig å drive med kontinuerlig, og dette ser vi positive virkninger av.

På nasjonale prøver for 5.trinn høsten 2017 oppnådde skolen svært gode resultater i lesing, regning og engelsk. Vi scoret godt over landsgjennomsnittet, fylkesgjennomsnittet og kommunegjennomsnittet på alle tre prøvene. De siste årene har skolen hatt jevnt gode resultater over gjennomsnittet. Arbeid med lesing i alle fag, derav leseplanen vår, er blant annet med på å sikre kvalitet og kontinuitet i undervisningen på alle trinn. Frivoll skole har en svært lav andel elever med vedtak om spesialundervisning. Vi har bare 1,5 % med enkeltvedtak om spesialundervisning.

Frivoll skole er i kretsnettverk-samarbeid med Jappa, Landvik og Grimstad ungdomsskole. Dette er et viktig og nyttig samarbeid for blant annet samkjøring, og for å nyttiggjøre oss gjensidig læring og kompetanse.

Skolen er, som tidligere, aktiv i forhold til utvikling av alternative læringsarenaer. Her er blant annet skolehagen vår en arena vi bruker aktivt på alle klassesetrinn. Skolens høstfest/velkomstfest er en flott tradisjon og et godt samlingspunkt i nærmiljøet. I høst var det spesielt mange fremmøtte. Her ble det solgt mange produkter fra skolehagen, og både elever og ansatte er svært delaktige på dette arrangementet. Skolens FAU er aktive og bidrar positivt til beste for skolens brukere

Skolen har oppnådd alle oppsatte mål for 2017. Et par av målene er av en slik art at de må arbeides kontinuerlig med, og krever tilpasninger og endringer underveis. De vil derfor videreføres i 2018. Målene våre kjennetegnes av en bred og helhetlig tenkning rundt elevenes læring og mestringsopplevelse.

Vurderinger

Skolen jobber godt med å skape inkluderende og varierte læringsmiljøer. Skolens ledelse og personalet evaluerer kontinuerlig opplæringen og organiseringen, og er opptatt av å finne de beste løsningene til elevenes beste.

Frivoll skole har et stabilt og godt arbeidsmiljø. Dette kom blant annet tydelig frem i medarbeiderundersøkelsen våren 2017.

Frivoll skole har mange satsingsområder som er med på å bidra til et positivt læringsmiljø og høy kvalitet i undervisningen. Frivoll SFO har et variert og godt aktivitetstilbud til elever på 1.-4.trinn. Av totalt 66 elever på 1.-4.trinn har 60 elever sfo-tilbud. Dette er jevnt fordelt på alle klassesetrinnene. Det er svært positive tilbakemeldinger fra brukerne av sfo.

Frivoll skole mangler egnede forhold for undervisning i kroppsøving, med en liten gymsal fra 1930-tallet. Dette skoleåret har de høyeste trinnene på skolen (5.-7.trinn) hatt sine kroppsøvingstimer i den nye friidrettshallen. Dette har vært en positiv erfaring, men behovet og ønsket vårt er å få en oppgradering og utvidelse av kroppsøvingstilbudet ved skolen. Dette har vært et tilbakevendende

tema i mange år.

En tilbakevendende utfordring for skolen er uvissheten med hensyn til elevtall, noe som skaper økonomiske utfordringer og uforutsigbarhet totalt sett. Frivoll skole har ledig kapasitet, og forventer på lengre sikt at elevantallet vil øke med hensyn til fremtidig boligutbygging i området. Disse utbyggingene vil bidra til et mer forutsigbart elevtall på sikt.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Frivoll skole skal gjennomgå og utforme innhold, samt gjennomføre kvalitetsarbeid knyttet til elevenes psykososiale miljø. (jfr. kapittel 9a i Opplæringsloven)	Delta i opplegg og workshops på ledermøter, som videreføres i personalet, i elevgruppa og foreldregruppa på skolen vår. Utarbeide en oppdatert og grundig plan for arbeid med elevenes psykososiale skolemiljø.	
2	På nasjonale prøver for 5.trinn skal det være færre elever på laveste mestringsnivå enn for gjennomsnittet for landet.	Innføre skolens leseplan på alle trinn. Lese- og læringsstrategier skal arbeides med på alle trinn i henhold til leseplanen. Vi skal følge Grimstad kommunes oppfølgingsprogram for økte leseferdigheter i lesing, regning og engelsk. Dette skal samlet sett gi bedre resultat på nasjonale prøver.	
3	Lærerne på Frivoll skole skal ha høy kompetanse i elevvurdering .	Alle lærerne deltar i nettbasert kompetanseprogram i «Vurdering for læring.» Arbeidet skal føre til en mer kollektiv vurderingspraksis der vi har en felles plan med faste vurderingsformer på alle klassetrinn.	
4	Frivoll skole skal ha lærere med høy kompetanse og forståelse for elever som har behov for alternative opplæringsformer. (jfr. RVTS «Traumebevisst omsorg»)	Vi skal drøfte tiltak i fellestid og på team med tanke på å utvikle felles holdninger og forståelse av barn med traumatiske erfaringer. Vi skal utvikle alternative læringsarenaer for elever med spesielle behov, men også for alle elever ved skolen. Dette skal blant annet foregå i skolehagen vår.	

Landvik skole

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	33 249	34 745	33 822	-923
Andre driftsutgifter	1 886	2 364	1 626	-738
Driftsinntekter	-5 059	-5 906	-5 054	852
NETTO	30 076	32 179	30 394	-1 785

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	46,6	50,7	4,1

Flere miljøarbeidere ble ansatt i faste stillinger. Dette er stillinger som tidligere har blitt utlyst år etter år.

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	8,7	3,3	-5,4

Vi ansatte miljøarbeidere i faste stillinger. I tillegg er det en liten nedgang i stillinger pga samlet skole

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	6,1%	4,6%	-1,5%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	Endring i %
Antall elever	434	438	4	0,9
Spesialundervisn. ped	2869	4275	1406	49,0
Spesialundervisn. ass	4940	6821	1881	38,1

Innledning

Landvik skole startet kalenderåret 2017 todelt. 1. til 4. trinn og SFO var stasjonert på moderskolen Landvik, mens 5. til 7. trinn hadde skole i Grooseveien 36 (gamle HiA). Dette var i påvente av nytt skolebygg til skolestart august 2017.

Resultat og aktiviteter

Vi er fremdeles en aktiv praksisskole gjennom UiA. Vi fikk i perioden innvilget skoleovertagelse i uke 7- 2018 med tema IKT i alle klasserom og alle fag. Her følger egne midler.

Skolen har fått innvilget syv *mobiliteter* til skolering innenfor IKT gjennom EU sitt utdanningsprogram Erasmus+. Her følger egne midler.

<https://www.siu.no/Grunnskole-og-barnehage/Erasmus-for-grunnskole-og-barnehage/mobilitet-for-ansatte>

Medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført med en svarprosent på 62 %, 42 av 68 ansatte svarte. Resultatene var jevnt over gode, men svarprosenten vil vi selvsagt jobbe med å øke.

Trivselsundersøkelsen blant elevene ble gjennomført på elever i 5. og 7. trinn, og viser god trivsel og læring etter elevenes egne vurderinger.

Vi kunne starte skoleåret 17/18 samlet igjen på Landvik skole, til stor glede for alle elever og ansatte. Det har vært et krevende skoleår med todeling for både foresatte, elever og alle ansatte.

14. september 2017 arrangerte vi stor åpningsfest for elevene med pølsefest, bli med-dans og show fra Vitensenteret Sørlandet. På kvelden var det stor fest for hele bygda med lærerkorpset, bli med-dans, taler, kafe ved FAU og elevrådet. Det var også mulig å se den splitter nye skolen vår.

Skolen fikk i perioden innvilget enda et europeisk prosjekt:

<https://www.siu.no/index.php//Grunnskole-og-barnehage/Erasmus-for-grunnskole-og-barnehage/strategiske-partnerskap>

Samarbeidsland er Danmark, Polen, Slovenia og Kroatia. I prosjektet er målet å finne gode måter for å bedre IKT-kompetanse blant elever og lærere for å være best mulig rustet i fremtiden.

<http://erasmus.tips/> (Dette er hjemmesiden til prosjektet).

Underskuddet skyldes flere faktorer.

1. januar 2017 valgte IMÅS idrettslag å starte opp et tilbud om skolefritidstilbud etter skoletid for elever fra 1.-4.klasse ved Landvik skole (kun tilbud til elever her). Dette tilbudet kalles IFO (idrettsfritidsordning). Mange foresatte har valgt å benytte seg av dette tilbudet, noe som har ført til færre elever i skolens SFO og sviktende inntektsgrunnlag. Dette genererte et inntektstap på nesten 700.000 kroner for kalenderåret 2017.

Vi fikk også en liten nedgang i elevtall som ikke var forventet på høsten.

Vi har stadig like mange ressurskrevende elever. Skoleåret 2016/17 hadde vi spesielt ressurskrevende elever som krevde et helt spesielt opplegg, dette ble godkjent av rådmannen.

Skolen var todelt hele skoleåret 16/17. Dette ble kompensert med 500.000 kroner. Dette dekker ikke de reelle utgiftene ved å være todelt. I tillegg ble budsjettet kuttet generelt og pga ressursfordelingsmodellen.

Det har også tilkommet skolen ekstrakostnader i ferdigstillelsen av nytt skolebygg og renovering av gammel bygg. I tillegg er uteområdet enda ikke ferdigstilt. Her er det tilkommet skolen ekstrakostnader det ikke er tatt høyde for.

Det er i tillegg noe manglende refusjon fra NAV for en av våre sykmeldte (4mnd).

Oppfølging av kapittel 9a-saker krever ofte ekstra ressurser, dette må prioriteres.

Vi har i store deler av perioden hatt tett oppfølging av byggeprosessen og ny skole i tillegg til planlegging av nytt uteområde. Skolen er i perioden samlet igjen, og mange brikker skal på plass. Oppussing av gammel del var ikke ferdigstilt ved utgangen av året.

Vi jobber også aktivt med trafikksikker skole og skal nå delta i prosjekt "Hjertesone" sammen med initiativtaker Svein Frøytlog. Dette arbeidet jobbes det aktivt med i både personalgruppa, med foreldre og i elevgruppa. Landvik skole sendte også inn en høringsuttalelse angående Klodeberg pukkverk som ønsker å bruke Gjørbrøndveien som hovedtrase for alt uttak av pukk i fremtida. Dette er vi sterkt imot.

Kapittel 9a og det psykososiale miljøet til elevene er noe vi bruker mye tid og ressurser på. Etter lovendring 1. august 2017 har dette fått enda større aktualitet. Et godt psykososialt miljø for alle er ferskvare og må jobbes med kontinuerlig for å lykkes i størst mulig grad.

28. august 2017 kom kampanjen "bruk hue" til Landvik skole. Vi inviterte alle elever i Grimstadskolen fra 6.-10.klasse til foredrag i NaturMurhallen, og på kvelden samme dag ble alle foresatte med elever i grunnskolen i Grimstad kommune invitert til foredrag. (<https://brukhue.com/>)

I perioden deltok også hele skolen på kampanjen Beintøft som oppfordrer til å sykle, gå eller reise kollektivt til og fra skolen. En av 4. klassene ble best i hele Aust-Agder, en av 2. klassene ble best i Grimstad kommune og Landvik skole ble rangert som 4. beste skole i landet. Dette var kjempemoro.

<http://www.beintoft.no/>

Vurderinger

Landvik skole er preget av et svært godt arbeidsmiljø. Dette kommer tydelig frem i medarbeiderundersøkelsen. Personalet viser en stor vilje og evne til å dra lasset sammen. Et tegn på det kan man se i årets 17. mai tog der Landvik skole for andre år på rad stiller med eget korps sammensatt av både ansatte og foresatte på Landvik skole.

Vi har mange elever som trenger tett og god oppfølging. Vi ser at andelen timer som går til spesialundervisning er økende, og innenfor eksisterende budsjett er det ikke rom for å styrke tilrettelagt undervisning.

Endring i lov om elevenes psykososiale miljø fra 01.08.17 skjerper skolenes og spesielt rektor sin plikt til å handle dersom elevenes rett til et godt psykososialt miljø blir brutt. Her har Grimstadskolen er stor og utfordrende jobb foran seg. Vi er lovpålagt å iverksette tiltak så fort krenkelser inntreffer. I tillegg skal vi jobbe aktivt forebyggende.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Redusere antall tilfeller krenkelser - helst til null	Implementere og videreutvikle plan om kapittel 9a med definisjon av begrepet krenkelse, rutiner for oppfølging av ulike typer krenkelser (blant annet mobbing), årshjul som sikrer at alle jobber aktivt for et godt psykososialt miljø for alle elever. Landvik skole skal være en pådriver i dette arbeidet i Grimstad kommune. Kontaktlærer gjennomfører faste elevsamtaler to ganger hvert semester. Resultat fra elevsamtaler blir tema på utviklingssamtaler med foresatte høst og vår. Elevenes psykososiale miljø blir fast sak på hvert møte i FAU/SU og elevrådet.	
2	Landvik skole har, i snitt over en treårs-periode, et resultat på nasjonale prøver der skolen har prosentvis færre elever på lavest mestringsnivå og flere elever på høyeste mestringsnivå enn gjennomsnittet for landet.	Sikre god tilpasset undervisning for alle. Tidlig innsats for elever som strever faglig. Arbeide systematisk med nasjonale prøver. Utvikle og gjennomføre gode lesekurs fra våren i 1.trinn og opp til 4.trinn. Involvere foresatte mer i denne oppfølgingen.	
3	Andelen av elever med vedtak om spesialundervisning er under 6 %	Måltrettet innsats for tilpasset opplæring. Bruke ressursteam aktivt. Være restriktive med henvisninger til PPT. Gjennomgang av lista med IOP-elever hvert semester, og se om elever kan tas av spes.ped. Støtte lærerne i å gi best mulig TPO.	
4	Landvik skole er en traumebevisst skole	Jobbe videre etter RVTS sin mal og anbefaling.	
5	Landvik skole har lavt sykefravær, og et nærvær på minst 93,5 %	Sikre et godt helsefremmende arbeidsmiljø. Daglige møteplasser mellom ledelse og personal slik at den enkelte medarbeider blir sett, og blir bevisstgjort på å se andre. Aktiv bruk av dialogplassen.	
6	Byggetrinn 3, som skal gi plass til 500 elever på Landvik skole, er fullført.	Nytt skolebygg står ferdig høsten 2017	
7	Flerbrukshall som sikrer tilstrekkelig plass til kroppsøving og fysisk aktivitet er bygget og tatt i bruk av skole og nærmiljø.	Ny flerbrukshall bygget av Imås ble ferdigstilt desember 2016	

Holviga barneskole

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	25 615	26 510	26 586	76
Andre driftsutgifter	1 946	3 374	1 451	-1 923
Driftsinntekter	-3 895	-7 271	-3 229	4 042
NETTO	23 666	24 750	24 808	58

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	36	35,8	-0,2

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	4,8	11,1	6,3

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	7,7%	6,8%	-0,9%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	Endring i %
Antall elever	357	372	15	4,2
Spesialundervisn. ped	4476	5332,5	856,5	19,1
Spesialundervisn. ass	6208	5887,5	-320,5	-5,2

Innledning

Holviga barneskole arbeider fortsatt hardt med å skape egen identitet.

Skoleåret har vært preget av felles pågangsmot for å arbeide med pedagogisk utviklingstid. Skolen har satt av my tid til å få på plass systemer, både organisatorisk og faglig, der visjonen vår skal være synlig i arbeidet vi gjør.

Holviga barneskole har et tett samarbeid med UiA, noe vi fortsetter med. Arbeidet med RVTS og "Rause Relasjoner" er noe skolen setter stor pris på. Dette gjenspeiler seg i at vi bruker en time hver uke som kalles sos.ak.time, der temaer fra "Link til livet" blir tatt opp og arbeidet med.

Skolen er i dag preget av at vi er liten i forhold til elevtall og mangler spesialrom. Vi låner i dag klasserom og spesialrom på ungdomsskolen.

Resultat og aktiviteter

Skolen har i høst hatt fokus på pedagogisk utvikling og samarbeid i kollegiet. Fokus er fortsatt å arbeide med at visjonen vår, «Omsorg, trivsel og kunnskap», skal være levende for alle ansatte, elever og foresatte. Dette skal legges til grunn i alle planer vi arbeider med på skolen.

Vi har forandret fra fagansvarlig til ansvarlig i grunnleggende ferdigheter som lesing og skriving osv.

Det gjør det enklere i forhold til kunnskapsløftet og er lettere å forholde seg til for alle lærerne. Skolen arbeider fortsatt med målene etter 10-faktorundersøkelsen.

Vi har også hatt fokus på felles forventninger til hverandre, da spesielt i teamarbeid og på trinn. Dette arbeidet har vært positivt for å unngå ulike forventninger og skape et bedre samarbeid.

Skolen har et stort fokus på det psykososiale miljøet for elevene våre. Dette arbeides gjennom sosialaktivitetstime, «Link til Livet» og Zippys venner. I tillegg har vi *aktiv 365* i friminuttene. Disse tiltakene arbeider vi med for å fremme positiv sosial atferd blant elevene.

Vurderinger

Skolen har i dag et personale som ønsker pedagogisk utvikling og som er opptatt av hvordan vi kan gjøre undervisningen best mulig for elevene. Elevundersøkelsen og lærerundersøkelsen samsvarer med hverandre og viser at barna på Holviga barneskole i de fleste tilfeller har det bra. Vi har mange voksne som er gode med elever med spesielle vansker, da særskilt vansker knyttet til atferd. Det har gjort at det psykososiale miljøet stadig bedrer seg, selv om vi har fått mange elever med spesielle behov fra andre skoler de siste årene.

Skolen har i dag et samarbeid med ungdomsskolen og får låne to klasserom i tillegg til spesialrom (mat og helse, kunst og håndverk, sløyd). Dette er i dag en utfordring når det gjelder å ha oversikt over elevene i ulike risikoutsatte situasjoner, og vil være en utfordring i fremtiden da det er økende elevtall ved skolene.

Skolen trenger større plass. Noen klasserom er ikke bygget hensiktsmessig for elevtallet vårt, og det er vanskelig å dele i mindre grupper og mangler grupperom.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Skolen skal ha resultater på nasjonale prøver som ligger jevnt fra år til år og over landsgjennomsnittet.		
2	Gjennomgå og utforme innhold samt gjennomføre kvalitetsarbeidet knyttet til elevenes psykososiale skolemiljø (jf. kapittel 9a i opplæringsloven).		

Holviga ungdomsskole

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Gjeldende budsjett 2017	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	14 968	15 012	15 657	14 968	-689
Andre driftsutgifter	844	690	875	844	-31
Driftsinntekter	-315	-315	-721	-315	406
NETTO	15 497	15 388	15 847	15 497	-350

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	21,9	21,6	-0,3

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	0,5	1,3	0,8

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	1,6%	0,8%	-0,8%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	Endring i %
Antall elever	168	17+	-151	-89,9
Spesialundervisn. ped	268,5	360	91,5	34,1
Spesialundervisn. ass	1250	1136	-114	-9,1

Innledning

Holviga ungdomsskole kan se tilbake på et spennende og utfordrende 2017!

Skolen har hatt et høyt læringstrykk, og elevene leverte gode resultater både på nasjonale prøver og eksamen. Grunnskolepoeng ved avslutning av trinn 10 var høyere enn landsgjennomsnittet.

Resultat og aktiviteter

Ungdomsskolen startet i 2017 et samarbeid med Universitetet i Agder rundt praksisplass for vernepleierstudenter, og har blitt praksisskole for PPU-studenter. Skolen har også startet et samarbeid med FK Jerv, hvor spillerutviklere vil delta sammen med pedagoger i valgfag ved skolen. Skolen har startet et samarbeid med Ungt Entreprenørskap og arrangerte en innovasjonscamp for de nærmere 170 elevene i august måned i samarbeid med Dyreparken i Kristiansand. Dette fortsetter skolen med i 2018.

Skolen har arbeidet med en helhetlig plan rundt krenkelsesbegrepet og §9a i opplæringsloven, og har fokusert på læringsmiljøet ved skolen sammen med Vurdering for læring (kollegaveiledning) i 2017.

Skolen har et meget lavt sykefravær, og man erfarer at arbeidsmiljøet på skolen er godt. Området som har vært mest utfordrende for skolens drift har vært økonomi. Skolen ser også behov for å styrke overgang mellom avgiverskole og ungdomsskole.

Skolen har kommunens velkomstklasse for fremmedspråklige i alderen 13-15 år. Klassen økte i antall i 2017, noe som var positivt for elevene og læringstrykket i klassen. Skolen har et samarbeid med Veilederkorpsen og Kompetanse for Mangfold (Universitetet i Agder) for å utvikle læringsmiljøet i klassen.

Læringsresultat

Skolens elever hadde 2017 høyere grunnskolepoeng enn landsgjennomsnittet. Ved skriftlig eksamen 2017 var resultatet over landsgjennomsnittet.

Merknad: Skolen arbeider bevist med VFL for å øke resultatet hos den enkelte elev. Styrking i fag har gitt resultat, til tross for nedskjæring. Ansatte har fokus på kollegaveiledning i skoleåret 2017/2018

Trivsel på skolen

Elevundersøkelsen viser at elevene ved skolen trives, men at det fortsatt må være en bevisst satsning på området. Skolen har arbeidet grundig med elevens læringsmiljø og hvordan følge dette opp i skolehverdagen blant pedagogene.

Økt samarbeid mellom skolene i kretsen

Skolen hadde som mål at samarbeidet med avgiverskolene skulle bli tettere, dette har vi dessverre ikke lyktes med, og kommer til forsøke dette på nytt i 2018.

Redusere underskudd ved drift

Merknad: Skolen arbeider med dette gjennom hele skoleåret og ser på dette som en pågående prosess

Vurderinger

Holviga ungdomsskole er en skole med høy trivsel og gode læringsresultat når man ser på elevundersøkelsen og grunnskolepoeng. De ansatte ved skolen har høy trivsel og det er lite gjennomtrekk av ansatte på enheten.

Skolen vil de nærmeste årene få økt elevtall, noe som er svært positivt for skolen. Skolen har ikke behov for å gjøre bygningsmessige endringer i overskuelig fremtid, men ser at deling av fellesrom som sløydslal og kjøkken med Holviga barneskole vil skape utfordringer.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Skolen skal oppnå grunnskolepoeng over landsgjennomsnittet i løpet av tre år		
2	Elever fra Holviga ungdomsskole skal ha høy kompetanse i grunnleggende ferdigheter. I lesing, engelsk og regning skal elevene ha høyere score på nasjonale prøver enn gjennomsnittet i landet.		
3	Gjennomgå og utforme innhold samt gjennomføre kvalitetsarbeidet knyttet til elevenes psykososiale skolemiljø (jf. kapittel 9a i opplæringsloven).		

Fjære barneskole

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	26 113	28 311	25 439	-2 872
Andre driftsutgifter	1 778	1 873	1 567	-306
Driftsinntekter	-5 994	-9 340	-5 750	3 590
NETTO	21 897	24 220	21 256	-2 964

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	37,1	31,3	-5,8

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	13,7	17,9	4,2

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	7,4%	9,1%	1,7%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	Endring i %
Antall elever	299	283	-16	-5,4
Spesialundervisn. ped	3287	2489	-798	-24,3
Spesialundervisn. ass	3059	4560	1501	49,1

Innledning

Fjære barneskole hadde i 2017 et merforbruk på i alt 2,9 mill. kroner.

Etter 2. tertial var merforbruket 0,9 mill. kroner. Merforbruket er i stor grad knyttet til skolens utfordringer for å sikre et godt og trygt skolemiljø. Dette gjelder ikke bare "skolesaken", men også utfordringer som skolen skulle håndtere på andre klasstrinn.

Gjennom 2017 hadde Fjære barneskole flere og store utfordringer knyttet til kap. 9A i opplæringsloven. Kapittel 9A omhandler elevenes psykososiale skolemiljø. Utfordringene var først og fremst knyttet til at en gruppe elever ikke hadde tilfredsstillende skolemiljø, og at disse etter foresattes ønsker ble overflyttet til en annen skole i kommunen. Fylkesmannen kom inn i saken våren 2017, og på i juni 2017 skolen/kommunen å gjennomføre flere omfattende tiltak for å sikre et godt og trygt skolemiljø for elevene.

Det ble nødvendig å gjøre betydelige endringer i organiseringen i tillegg til dem man hadde gjort allerede i januar 2017. Noen ekstraressurser ble satt inn allerede i januar 2017. Fra august og ut året 2017 ble det i tillegg satt inn betydelige ressurser. Dette forklarer brorparten av merforbruket, særlig det økte merforbruket fra august og ut året.

Merforbruket i 2017 er i stor grad knyttet til skolens utfordringer for å sikre et godt og trygt skolemiljø. Dette gjelder ikke bare "skolesaken", som er kjent gjennom pressen og gjennom orienteringer i politiske utvalg, kontrollutvalg m fl, men også utfordringer som skolen skulle håndtere på andre klasstrinn.

Merforbruket i 2017 skyldes:

Ressursbruk tilknyttet 3. trinn (skolesaken) ble videreført ut året med økt bemanning tross sammenslåing av klassen igjen. Jf. pålegg fra fylkesmannen. Gjestelev på 4.trinn krevde 2:1 oppfølging fra august. På 4.trinn var det behov for økt ressurs pga. utfordrende læringsmiljø knyttet til enkeltelever. På 1., 5. og 6.trinn var det høsten 2017 behov for økt ressursbruk grunnet ekstra behov hos enkeltelever. Sykefraværet økte med ca. 2 % hvilket medførte økte utgifter. Dette kan ha sammenheng med utfordringene nevnt foran. Personalseminar ble gjennomført etter avtale, kostnad 250 000 kroner. Dette var en del av RVTS -samarbeidet (se under). Utbetaling av lønn til ansatte som forlenget permisjoner. Her forventes tilbakebetalinger våren 2018. Nedgang i elevtall (nedgang 16 elever) medførte redusert budsjett fra august og ut året.

Resultat og aktiviteter

Særlige utfordringer i 2017

Fjære barneskole har gjennom hele 2017 hatt store utfordringer knyttet til enkeltsaker. Flere av disse er sterkt profilert i pressen, og skolen/kommunen har orientert om dette i ulike politiske fora gjennom hele 2017. For skolen har dette vært et meget krevende år,

Fylkesmannen gav i juni 2017 skolen/kommunen flere omfattende pålegg, som skolen/kommunen har arbeidet med gjennom hele 2017.

Skolen/kommunen har søkt ekstern hjelp knyttet til arbeidet med elevenes skolemiljø (kapittel 9A i opplæringsloven). De viktigste aktørene her er UDIR v/veilederkorps og Læringsmiljøsenteret ved Universitetet i Stavanger. Se mer om dette under.

Fravær

Fjære barneskole har hatt høyt fravær de senere årene. Skolen har fortsatt utfordringer knyttet til fraværet. Det er planlagt at dette skal være et eget tema i utviklingsarbeidet videre. Høyt fravær er også en av årsakene til merforbruket i 2017.

Nasjonale prøver

Målet har vært at skolen skal ha færre elever på det laveste mestringsnivået enn gjennomsnittet i landet og flere elever på det høyeste mestringsnivået enn gjennomsnittet i landet. Resultatene er: Engelsk: Målet er oppnådd for laveste mestringsnivå. Lesing: Målet er oppnådd for laveste mestringsnivå. Regning: Målet er ikke nådd for laveste mestringsnivå.

Elevundersøkelsen

Skoleåret 16-17 skåret skolen bedre enn landsgjennomsnittet. Resultatene fra skoleåret 17-18 er ikke offentliggjort. Skolen har inngått et samarbeid med Læringsmiljøsenteret og gjennomfører i 2018 en utvidet elevundersøkelse.

Prosjekt inkluderende skoler og barnehager, og andre større tiltak

Fjære barneskole er en av skolene som deltar i det UDIR-initierte prosjektet "Inkluderende skoler og barnehager". Dette prosjektet har særlig fokus på gode overganger for å sikre et trygt og godt skolemiljø for elevene. Prosjektet går over to år, og erfaringene vil bli delt med de andre skolene og barnehagene når prosjektperioden er over. Skolen ser på denne deltagelsen som viktig i arbeidet med et godt og trygt skolemiljø for elevene.

Høsten 2017 etablerte skolen samarbeid med Nasjonalt Læringsmiljøsenter med tanke på at skolen skulle arbeide målrettet med det psykososiale skolemiljøet ved skolen. Læringsmiljøsenteret ansees å inneha Norges beste kompetanse på dette feltet, og samarbeidet fortsetter inn i 2018. I dette arbeidet inngår blant annet kartlegging av elevmiljøet, veiledning i personalet, etablering av lokalt beredskapsteam for et trygt og godt skolemiljø.

Høsten 2017 startet skolen også samarbeid med RVTS sør, der fokus er personalets holdninger og verdier knyttet til elevenes psykososiale skolemiljø. I oktober var hele personalet på to-tre dagers personalseminar i regi av RVTS sør. Samarbeidet fortsetter inn i 2018.

Grimstad kommune innledet allerede i 2016 samarbeid med Utdanningsdirektoratet (Udir) og inngikk avtale om eget veilederkorps i en periode på 2-3 år. Samarbeidet ble i 2017 definert blant annet til å omfatte veiledning ved Fjære barneskole. Hovedfokuset er lederstøtte og veiledning på systemnivå. Også dette arbeidet fortsetter inn i 2018.

Vurderinger

Den spesielle situasjonen som Fjære barneskole har vært i gjennom 2017, og som også kalles "skolesaken", er kjent gjennom flere presseoppslag og gjennom orienteringer til oppvekst- og utdanningsutvalget, formannskapet, kontrollutvalget og kommunestyret. Også Fylkesmannen har orientert politisk miljø i saken. Saken har preget de prioriteringene og innsatsen skolen har måttet gjøre i 2017, og arbeidet vil fortsette inn i 2018. Dette gjelder også samarbeidet med de eksterne aktørene nevnt foran. Kommunalsjefen og skolesjefen har bistått skolen gjennom utfordringene skolen har stått i. Ved årsskiftet 2017/18 engasjerte rådmannen egen skolesjef/kommunalsjef for å avhjelpe skolen/kommunen i arbeidet med "skolesaken" samt med enkeltsaker forøvrig.

Rektor anser arbeidet som ble igangsatt i 2017 som krevende, men viktig. Det bør være en tidshorisont på ett – to år for å implementere og institusjonalisere det endringsarbeidet som startet opp i 2017 og som fortsetter inn i 2018.

Skolen har inngått et svært bredt og grundig samarbeid med eksterne kompetansemiljøer. Arbeidet og samarbeidet med disse miljøene fortsetter inn i 2018. Det er rektors vurdering at skolen fremover vil derfor vil fremstå som bedre og bedre rustet for å ivareta elevenes rettigheter til et trygt og godt skolemiljø. Det er sannsynlig at skolen om ett-to år vil inneha høy kompetanse, som også andre skoler vil kunne nyte godt av.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Nærvær: Skolen skal i 2017 ha et samlet nærvær på minst 94 % og bidra positivt til at kommunens samlede nærvær blir høyere i 2017 enn i 2016.		
2	Miljøsertifisering: Skolen er blitt et miljøfyrtårn og vil jobbe systematisk med dette fremover for å bevare sertifiseringen.		
3	Innovasjon: Innovasjon er å nyttiggjøre seg noe nytt som er nyttig. Skolen har innført Fjæremodellen for å kunne skape rom for en bedre tilpasset opplæring og inkludering.		
4	Etikk: Skolen skal i løpet av 2017 ha fokus på etikk (kommunens etiske retningslinjer) gjennom jevnlig drøftinger i personalet av aktuelle, etiske problemstillinger.		
5	Beredskap: Skolen skal ha oppdatert kriseperm (beredskapsplaner), en aktiv beredskapsgruppe og gjennomført minst én beredskapsøvelse i løpet av 2017.		
6	Tidliginnsats: Skolen har gode verktøy og rutiner for tidlig innsats blant annet gjennom Fjæremodellen og overganger mellom barnehage, barneskole og ungdomsskole		
7	Nasjonale prøver: Skolen skal i 2017 ha færre elever på det laveste mestringsnivået enn gjennomsnittet i landet og flere elever på det høyeste mestringsnivået enn gjennomsnittet i landet.		
8	Spesialundervisning: Skolen skal ikke ha mer en 6 % spesialundervisning 2017.		
9	Læringsmiljø: Elevene ved skolen skal trives bedre på skolen enn gjennomsnittet i landet. Færre elever skal oppleve mobbing på skolen høsten 2016 enn høsten 2017.		
10	Skole-hjem samarbeid: Skolen vil gjennom minst to årlige fellesarrangementer knytte tette bånd mellom skole og foresatte.		

Fjære ungdomsskole

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	12 731	13 146	11 374	-1 772
Andre driftsutgifter	561	656	1 330	674
Driftsinntekter	-1 995	-3 399	-1 889	1 511
NETTO	11 297	10 964	10 815	-149

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	17,7	16,7	-1

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	0,8	3,7	2,9

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	2,6%	6,5%	3,9%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	Endring i %
Antall elever	122	115	-7	-5,7
Spesialundervisn. ped	1168	1710	542	46,4
Spesialundervisn. ass	4674	5044,5	370,5	7,9

Innledning

Fjære ungdomsskole er inne i en god utvikling. Skolen får positive tilbakemeldinger fra brukerne. Skolen prioriterer undervisningskvalitet og læringsmiljø. Det legges stor vekt på kvalitetsutvikling gjennom sterk grad av samarbeid og undervisningskompetanse. Enheten har gått fra et stort underskudd, til å drive i nesten balanse i 2017. Overskridelsen er knyttet opp til enkeltelever som krever mye ekstra ressurser fra skolen.

Selv om enheten reduserer i antall elever, får vi inn nye elever med store behov. Mye av ressursene til spesialundervisning er knyttet opp mot gjesteelever.

Resultat og aktiviteter

Skolens miljøarbeidere er en betydningsfull faktor når det gjelder læringsmiljøet generelt, oppfølging av elever med behov for tilpasninger og arbeidet mot krenkende atferd. Skolen skårer bedre enn snittet for landet, fylket og kommunen når det gjelder mobbing på ungdomstrinn. 2017 har vært preget av innsats for å bedre elevenes holdninger når det gjelder bruk av mobiltelefoner. Forsøket med mobilfri skole er fortsatt meget vellykket.

Enheten har våren 2017 gjennomført en anonym og lokal trivselsundersøkelse blant elevene på hele skolen. Resultatene viser en skole med godt miljø og stor grad av trivsel. Enheten prioriterer arbeidet mot mobbing svært høyt og har innført aktivitetsplikt i tråd med nytt kapittel 9a i opplæringsloven. Vi har brukt mye tid på skolering av både elever, foresatte og personalet i dette viktige arbeidet.

Enheten har enda noe igjen på å skape et mobbefritt skolemiljø, få elevene til å se konsekvenser av handlinger på fritiden som griper inn i skolehverdagen, og vise omsorg for hverandre.

Økningen i antall årsverk er knyttet opp mot ressurskrevende elever.

Økningen i sykdomsfraværet er for det meste langtidssykemeldinger som ikke er relatert til arbeidsplassen.

Vurderinger

Skolen har på grunn av sin størrelse et smalt fagtilbud, men en positiv kvalitetsutvikling grunnet sterke fagpersonligheter. Personalet har en samlet kompetanse som godt på vei allerede tilfredsstiller de nye kravene til undervisning i fag på ungdomstrinnet. Dette gjelder særlig de skriftlige fagene.

Enheten er god til å tilrettelegge for å inkludere alle elever.

Fjære ungdomsskole har en høy grad av trivsel blant elever og ansatte, og et godt skole/hjem-samarbeid.

For å opprettholde dagens elevtall, må skolen ha en bred og god faglig kompetanse for å være attraktiv for nye elever.

Etableringen av Drottningsborg ungdomsskole fører til uønsket og uforutsigbar nedgang i elevtallet. Dette er den viktigste faktoren når det gjelder reduksjon av elevtall, antall årsverk og som en konsekvens lavere lærertetthet.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Elevene på Fjære ungdomsskole skal ha høy kompetanse i grunnleggende ferdigheter. I lesing og regning skal elevene ha høyere score på nasjonale prøver enn gjennomsnittet i landet		
2	Elevene på Fjære ungdomsskole skal oppleve et skolemiljø med høy grad av trivsel. Andelen elever som opplever mobbing på skolen er lavere enn gjennomsnittet i landet og lavere høsten 2018 enn høsten 2017		
3	Andelen elever med vedtak om spesialundervisning overstiger ikke 6,5 % ved Fjære ungdomsskole.		
4	Skolen skal ha et nærvær på minst 94 %		

Langemyr skole

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Gjeldende budsjett 2017	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	35 320	38 140	37 393	35 320	-2 073
Andre driftsutgifter	2 740	5 022	3 245	2 740	-505
Driftsinntekter	-38 060	-43 161	-42 791	-38 060	4 731
NETTO	0	0	0	0	0

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	50,7	55,1	4,4

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	12,5	12,5	0

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	10%	9,7%	-0,3%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	Endring i %
Antall elever	31,6	32,6	1,0	3,2
Spesialundervisn. ped	10062	10526	464	4,6
Spesialundervisn. ass	33364	32262	-1102	-3,3

Innledning

Elevtallet ved skolen økte med en elev høsten 2017. Elevtallet i SFO har økt, og bruksmønsteret er endret til mer bruk av SFO.

Opprydding i forholdet mellom faste og midlertidige stillinger er forklaring på økning i faste stillinger fra -16 til -17. Midlertidige stillinger er nå kun i navngitte vikariater.

Sykefraværet har gått noe ned, men er fortsatt for høyt. Enheten har meldt spørsmål ang 5,5 % fravær i juli da enheten er feriestengt, da det i fjor ble oppdaget systemfeil ang dette for 2015 og 2016. Alt fravær er dyrt for virksomheten, da elevene har samme personalbehov hver dag i skole og SFO.

Skolens nye terapibasseng åpner 2.mars. Skolens elever vil ha stort utbytte av dette tilbudet, både helsemessig og spesialpedagogisk.

Resultat og aktiviteter

Målet om en egnet organisering av skoledagen, skoleskyssen og skolefritidstilbudet er nådd. Langemyr skole har fra og med dette skoleåret organisert skoletilbudet mellom kl 9.00-13.30 eller 14.30, alt etter hvilket klassetrinn elevene går på og nasjonale føringer. Skoletidene er tilpasset en samordnet skoleskyss og i kombinasjon med SFO mellom kl 7.30 og 16.30. Det blir dermed tydeligere for alle involverte, inkludert betalende hjemkommuner, hva som er spesialundervisning i skolen og hva som er SFO.

Målet om kvalitetsarbeid knyttet til elevenes psykososiale skolemiljø (kap 9A) er nådd, men videreutvikles i takt med kommunens øvrige kvalitetssikring angående arkivrutiner for dette området. Elevråd er etablert fra og med dette skoleåret, med engasjerte elever både i det psykososiale skolemiljøet og den fysiske utformingen av skolen og uteområdene.

Målet om kvalitativt gode individuelle opplæringsplaner, rutiner for undervisningsvurdering og årsrapport for spesialundervisning er delvis nådd. Skolen prøver dette skoleåret ut kommunens mal for individuelle opplæringsplaner, med tilpasninger for elever med store behov for tilrettelegginger. Erfaringsdeling med PPT vil være vesentlig våren 2018 for videreutvikling av mal og rutiner.

Målet om en egnet organisering av skoledagen, skoleskyssen og skolefritidstilbudet er nådd. Omorganisering av skolens tre avdelinger til fem klasser har gitt økte muligheter for den enkelte elev, mer varierte sosiale rammer og kompetansedeling i personalet. Omorganisering til lederteam, der nå to fagledere kun har lederoppgaver i samarbeid med enhetsleder, gir økt fleksibilitet i ledelsen og tettere oppfølging av den enkelte elev og det store antallet personale.

Målet om revidert samarbeidsavtale mellom eierkommunene er ikke nådd. Arbeidet har ikke startet.

Vurderinger

Langemyr deltar aktivt i kommunenes arbeid med å redusere andelen spesialundervisning, skolen skal være for de som har helt spesielle behov som det vurderes ikke mulig å dekke på nærmiljøskolen.

Langemyr skole med PPT og skolefaglig ansvarlige i Grimstad kommune har utarbeidet prosessbeskrivelser i forkant av mulige søknader om skoleplass på Langemyr, for å sikre elevens rett til skoleplass på nærmiljøskolen. Søknadsfristen er fremskyndet til 1/10 fra og med 2018, for å sikre god prosess i hjemkommunen og eventuell overgang. Langemyr skole ønsker å bidra med veiledning til øvrige skoler slik at elever kan være på sin nærscole så lenge som mulig.

Langemyr skole ønsker også å kunne bidra med sin flerfaglige kompetanse til kvalitetsutvikling rundt skolens elever i deres øvrige kommunale tilbud, som f.eks. i avlastningsboliger. Mulige organiserings- og finansieringsmodeller må avklares.

Dette skoleåret leier skolen ut tre ansatte i delstilling til en videregående skole for kompetanseoppbygging rundt en avgangselev fra i fjor. Skolen leier også ut to ansatte i delstilling til veilednings- og utviklingstjenesten i kommunen som tidligere år, for tidlig intervensjon til barn med autisme i to barnehager. Slike samarbeidsmodeller er positivt og ønskelig for de involverte partene, og styrker tilbudet til barna/elevene.

Kommunen har et felles mål om å redusere antall nye unge uføre. På vår enhet kan vi bidra slik at foreldrene som har store omsorgsoppgaver fortsatt skal kunne være yrkesaktive i så stor grad som mulig. Et kvalitativt godt spesialpedagogisk skoletilbud med tilhørende SFO vil kunne bidra til dette.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Gjennomgå og utforme innhold samt gjennomføre kvalitetsarbeidet knyttet til elevenes psykososiale skolemiljø (jfr kapittel 9a i opplæringsloven).		
2	Gjennomgå og utforme innhold samt gjennomføre kvalitetsarbeidet knyttet til elevenes psykososiale skolemiljø (jfr kapittel 9a i opplæringsloven).		
3	Kvalitativt gode individuelle opplæringsplaner, rutiner for undervisningsvurdering og årsrapport om spesialundervisning.		

4	En egnet organisering av skoledagen, skoleskyssen og skolefritidstilbudet	
5	Samarbeidsavtale mellom eierkommunene revideres	

Veilednings- og utviklingstjenesten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	16 062	17 092	17 899	807
Andre driftsutgifter	150 063	151 547	153 266	1 719
Driftsinntekter	-8 351	-7 576	-6 591	985
NETTO	157 774	161 931	164 574	2 643

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	19,9	21,5	1,6

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	6,4	5,2	-1,2

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	6,9%	7,3%	0,4%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Nye henvisninger PPT	215	207	-8	-3,7
Aktive saker PPT	517	507	-10	-1,9
Avsluttede saker PPT	120	195	75	62,5

Innledning

Veilednings- og utviklingstjenesten hadde i 2017 et mindreforbruk på 2,6 mill. kroner av et netto driftsbudsjett på 164,6 mill. kroner. Mindreforbruket er relatert til barnehageområdet og skyldes lavere kostnader enn budsjettet til ekstraressurser og ordinære driftstilskudd til private barnehager.

Veilednings- og utviklingstjenesten (VUT) ble etablert i 2005 som del av en betydelig endring av kommuneorganisasjonen. VUT ble opprettet som en av (nå) 20 tjenesteenheter i kultur- og oppvekstsektoren. Ved omorganiseringen i 2005 ble de fem kommunale barnehagene organisert i en egen barnehagetjeneste. Høsten 2008 ble de fem barnehagene organisert som egne tjenesteenheter. I 2017 ble det besluttet som en del av "strukturprosjektet" å vurdere organisatoriske endringer i VUT. På høsten ble det gjennomført en SWOT-analyse som konkluderte med å flytte rådgiverne i VUT til stab hos kommunalsjef/skolesjef og etablere spesialpedagogene i barnehage og PP-tjenesten som en egen spesialpedagogisk enhet. Endringene vil etter planen bli iverksatt i løpet av første halvår 2018.

Resultat og aktiviteter

Grunnskole:

Myndighetsoppgaver:

Skoleeier er vedtaksmyndighet for en rekke områder knyttet til opplæringsloven. 2017 har vært et år med økende saksbehandlingsoppgaver. Dette har blant annet sammenheng med at det er blitt etablert en ny friskole (med gradvis flere trinn over en treårs-periode) og at vedtak om spesialundervisning for elever i friskolene fattes av kommunen. Rådmannen hevet videre delegeringen av skolebyttesaker

med virkning fra 1. mai 2017. Denne oppgaven lå tidligere til enhetslederne ute på hver skole. Nå saksbehandles alle saker om skoleplass/skolebytte av skoleeier. Det er blitt saksbehandlet 52 søknader om skolebytte/skoleplass i perioden. Det har vært en utfordring å ivareta forvaltningsloven § 11a om å saksbehandle "uten ugrunnet opphold."

Skolefaglig rådgiver veileder skolene i spørsmål knyttet til opplæringsloven og forvaltningsloven. I 2017 har det vært et særlig fokus på opplæringsloven kapittel 9A (elevenes psykososiale skolemiljø) i forbindelse med at loven ble endret 1. august 2017. I kjølevannet av ny kapittel 9A har skoleeier utarbeidet ny *Plan og rutiner for elevenes psykososiale skolemiljø* som skal gjelde for alle skolene i Grimstad. Dette var et arbeid med omfattende prosesser med oppstart våren 2017.

Som et ledd i kommunens plikt til å ha et forsvarlig system, jf. oppl. § 13-10, har kommunen gått til innkjøp av det elektronisk internkontrollsystemet 13.10.no for å sikre regeletterlevelse ute på enhetene. Dette har nå gått over fra en implementeringsfase til at det må anses for å være i ordinær drift. Skoleeier følger således opp skolenes lovpålagte gjøremål blant annet via dette systemet. Dette målet må anses å være nådd.

Skoleskyss er et område som har vært under endring. I forbindelse med at merkantil ressurs ble utvidet fra seksti til hundre prosent, er skoleskyssoppgaver tillagt denne ressursen. Dette er en ordning som har vist seg å være vellykket. Samarbeidet med AKT anses for å være godt.

Utviklingsoppgaver:

Ett av kommunens tre satsingsområder som fremgår av kommunedelplanen for skole, er elevenes skolemiljø. VUT har planlagt og gjennomført planleggingsdag for alle ansatte i Grimstadskolen med dette som tema. Videre har VUT v/ enhetsleder og skolefaglig rådgiver hatt ansvar for planlegging av et nyetablert beredskapsteam mot mobbing og andre krenkelser som skal ha oppstart i 2018. VUT har dessuten videreført prosjektet "Rause Relasjoner" i samarbeid med RVTS Sør.

Rådgiver/lesepedagog har tett oppfølging av skolenes arbeid med systematisk leseopplæring på 1. - 4. trinn. Det har vært arrangert samlinger med lærere som holdes lesekurs og gjennomført oppfølging og veiledning på flere av barneskolene. I 2017 er det også utarbeidet en felles leseplan for grunnskolene i Grimstad. Leseplanen skal bidra til å kvalitetssikre leseopplæringen i kommunen og sikre en helhetlig og systematisk leseopplæring fra 1. - 10. trinn.

Barnehage:

Per 15.12.2017 var antall barn i barnehagene 1315 (kommunale og private barnehager). Sammenlignet med fjoråret er det en liten nedgang da barnetallet per 15.12.2016 var 1338.

01.08.17 vedtok sentrale myndigheter en ny *Rammeplan for barnehagen*. Grimstad kommune startet med implementeringsarbeidet på fagdag for alle barnehageansatte 7. september 2017. Arbeidet med implementeringen vil bli fulgt opp i 2018 med en kursrekke for alle pedagogiske ledere slik at de settes i stand til å drive implementeringsarbeid i egen barnehage.

I november 2017 ble det gjennomført skriftlig tilsyn med alle barnehagene i kommunen med web-verktøyet barnehagetilsyn.no. Resultatene er presentert for den enkelte barnehage i en sluttrapport. Tilsynet viste at noen barnehager må oppdatere sine vedtekter etter at lov- og regelverk er endret. Et fåtall barnehager må oppfylle gjeldende pedagognorm. Barnehager som har fått avvik i tilsynet har fått frist til å utføre de påleggene som er gitt i sluttrapporten.

Retten til spesialpedagogisk hjelp i barnehage er fra 01.08.16 flyttet fra Opplæringsloven § 5.7 til Barnehageloven § 19 a-h. Det er stor grad av uforutsigbarhet på området, da henvisninger til PP-tjenesten og søknader om ekstra ressurser kommer gjennom hele året.

Per desember 2017 har 30 barn i barnehage vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter § 19a. I tillegg har 6-7 barn logopedhjelp etter samme paragraf, totalt 5344 årstimer spesialpedagog. Noen barn har også spesialpedagogisk hjelp i form av miljøressurs etter samme paragraf. I desember 2017 utgjorde den om lag 15 årsverk fordelt på 16 barnehager. Barnehageåret 2017/2018 har to barn et intensivt treningsopplegg EIBI (Early Childhood Behavioral intervention) der det benyttes fagkompetanse fra Langemyr skole til treningen i barnehage.

Enkelte barn trenger særskilt tilrettelegging/ekstraressurser for å kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet. 10 barnehager har fått tildelt ekstraressurser etter barnehageloven § 19 g for å kunne legge til rette for barn/grupper av barn. Barnehagene melder om at det er vanskelig å ivareta barn med ekstra behov uten at det blir tilført ekstraressurser. Det er mange barn med tunge diagnoser, og flere barnehager melder om barn med problematikk som trenger ekstra oppfølging.

En av grunnene til et stort behovet for ekstraressurser kan være en relativt lav grunnbemanning i barnehagene i kommunen. Dette har igjen mest sannsynlig sammenheng med lave tilskuddssatser til barnehagedrift i kommunen.

PP tjenesten:

PPT hadde pr desember 2017 507 aktive individualsaker, og 13 på venteliste. Individualsaker vil i stor utstrekning omfatte arbeid i system rundt barnet/eleven, og det er viktig å påpeke at det ikke er mulig å skape et sterkt skille mellom individ- og systemsak i PPTs arbeid. I sakkyndighetsarbeidet som følger hver henvisning foretas både utredning og veiledning av berørte parter som eks. foresatte, skole og barnehage. I tillegg til disse individualsakene hadde enheten 13 systemsaker. To skoler mottok omfattende kompetanseheving og veiledning i organisasjonsutvikling og endringsarbeid.

PPT har fra høsten 2017 ikke hatt psykologstillingen besatt. Den har vært utlyst to ganger, men ikke fått kvalifiserte søkere. En pp-rådgiver er midlertidig ansatt i stillingen. PPT har hatt stabil og svært godt fungerende logoped. Logopeden hadde pr desember 76 aktive saker. Siden denne tjenesten nå er godt etablert for aldersgruppen 0-16 år, er behovet stadig økende. Logopeden øker sin ASK-kompetanse (alternativt supplerende kommunikasjon) for å kunne fylle rollen som ASK-koordinator i kommunen.

Det har pga vakant psykologstilling i 2017 kun vært fagleder som har vært sertifisert for å gjennomføre evnetester (Wechslers). PPT har derfor måtte leie inn denne kompetansen av eksterne tilbydere, noe som har vært svært kostbart. I desember 2017 fullførte to av pp-rådgiverne et 15 studiepoengs kurs i testteoretisk kompetanse. Det vil som hovedregel derfor ikke lengre være behov for innleide tjenester til dette.

PPT har et veletablert system med ressursteam i skolene hver måned. I 2017 ble også månedlige ressursteam etablert for barnehagene. Barnehagene i likhet med skolene må drøfte og søke veiledning før en sak kan henvises. Av videre systemarbeid nevnes at PPT har startet opp og drifter et nettverk hvor kompetansen «Rause Relasjoner» (RVTS Sør- traumebevisst skole) skal vedlikeholdes og videreføres i skolene. Kommunens to friskoler deltar også. Alle 12 kommunale grunnskoler samt friskolene deltar også i nettverk for spes.ped.koord. og sosiallærere som PPT drifter.

Det har vært en økning i 2017 på mellom- og ungdomstrinn av saker vedrørende elever, i all hovedsak gutter, som skolene melder om at de ikke kan tilby et tilfredsstillende opplæringstilbud grunnet krevende atferd. PPT, i samarbeid med 2.linjetjenesten, veileder skolene i disse sakene som er svært krevende for alle parter. PPT mener at det bør vurderes om kommunen skal opprette en alternativ opplæringsarena.

Arbeidspresset i PPT er fortsatt stort. PPT og hele enheten VUT er i en omorganiseringsprosess, noe som er en ekstra belastning.

Vurderinger

For veilednings- og utviklingstjenesten har 2017 vært et noe spesielt år. Både fordi enheten har vært i omstilling deler av året, men også fordi VUT har vært involvert i flere ressurskrevende enkeltsaker. Omstillingsprosessen har medført at det ikke har vært hensiktsmessig å lyse ut stillinger i en periode, men flere ansatte har delt på ansvaret slik at enheten har klart å levere tjenestene.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Økt kompetanse om systematisk arbeid med det psykososiale miljøet i barnehager og skoler	Det er gjennomført refleksjonsmøter med alle barneskolene om godt forebyggende arbeid. Møte med alle skoleledere, fagledere, spes.ped.koordinatorer og representanter for elevrådene om ny kap. 9a i opplæringsloven. Utkast til ny plan og rutiner for elevenes psykososiale skolemiljø er utarbeidet.	

2	Økt kompetanse om systematisk arbeid med språk og kommunikasjon i barnehagene innen utgangen av 2017.	«Språkløyper» er innført i flere barnehager. Gjennomført kompetanseheving i verktøyet Grep om begreper for spesialpedagoger i barnehagene. Prosjektet «Kompetanse for mangfold» er fulgt opp gjennom året.	
3	Økt kompetanse om systematisk leseopplæring i skolene innen utgangen av 2017.	Det er gjennomført samlinger for deltakere i nettverk for lesekurslærere. Opplæring i bruk av leseverktøyet Imal er gjennomført for lærere på første trinn. Utkast til leseplan for Grimstadskolen er utarbeidet.	
4	Utvikle prosjekt Rause Relasjoner i samarbeid med RVTS Sør.	Nettverkssamlinger for sosiallærere og spes.ped.koordinatorer er gjennomført. Felles fagdag for Eide skole, Fevik skole og VUT om traumebevisshet ble ledet av RVTS Sør. Det er gjennomført to kursdager for deltakerne i nettverket.	
5	Nye rutiner vedrørende henvisning til PPT fra barnehagene innen utgangen av 2017.	Ressursteam i barnehagene er etablert. Første ressursteam ble gjennomført i slutten av august. Resultater og rutiner følges opp og evalueres fortløpende.	

Kvalifiseringstjenesten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Gjeldende budsjett 2017	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	37 538	23 401	40 998	37 538	-3 460
Andre driftsutgifter	8 023	16 083	21 563	8 023	-13 540
Driftsinntekter	-39 020	-44 281	-72 918	-39 020	33 898
NETTO	6 541	-4 796	-8 479	6 541	15 020

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	27,1	30,5	3,4

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	8,2	7,5	-0,7

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	6%	6,2%	0,2%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Antall flyktninger bosatt	101	87	-14	-13,9
Antall elever	272	295	23	8,5
Spesialpedagogisk undervisning	3363	2935,5	-427,5	-12,7

Innledning

2017 har vært et krevende år for kvalifiseringstjenesten. Nye bosettinger i 2017 sammen med de siste årenes høye bosettingstall medfører at det er mange personer innenfor femårsperioden. Dette har medført utfordringer både administrativt, pedagogisk og fysisk.

På grunn av oppgradering av bygget i Dybedalsveien 11 med nytt ventilasjonsanlegg, har tjenesten leid lokaler av Drottningborg ungdomsskole i Grooseveien 36 i høstsemesteret. Flyktningtjenesten har hatt midlertidige lokaler i brakker på utsiden av bygget. Dette har også gitt en ekstra belastning for personalet. Det har vært fokus på å opprettholde høy kvalitet på bosetting, integreringsstøttende tiltak og undervisning, men den totale belastningen over tid kan forklare noe av det relativt høye sykefraværet. Økningen i antall faste årsverk kommer som et resultat at kommunen har mange bosatte flyktninger innenfor femårsperioden, og er hovedsakelig knyttet til lærerårsverk.

Til tross en krevende totalsituasjon uttrykker medarbeiderne gjennom medarbeiderundersøkelsen at de trives i arbeidet.

Resultat og aktiviteter

Voksenopplæringen

Skolen tilbyr deltakerne/elevene både grunnleggende norskopplæring i henhold til lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere, og grunnskoleopplæring etter

opplæringslovens § 4a-1 og 4a-2 (spesialundervisning).

Antall elever ved voksenopplæringen er 295 i desember 2017.

Voksenopplæringen har gitt alle nyankomne innvandrere opplæringstilbud innen lovfestet frist, som er tre måneder. Det er kontinuerlig kartlegging og inntak gjennom hele skoleåret, noe som krever mye arbeid med tilpasset opplæring og nivådelte grupper. Det er en ressurskrevende undervisning for et mangfold av deltakere i aldersgruppen 16 - 67.

Deltakerne er i hovedsak deltakere på norskkurs og introduksjonsprogram (180) eller elever i grunnskoleklasser (95). Dette er fulltidselever med undervisning fra kl 08.30-14.00. Signalene fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) er at kommunene må satse på å styrke bosatte flyktningers behov for utdanning for å sikre en varig tilknytning til arbeidsliv og samfunnsliv framover. Mange av flyktingene som deltar i undervisning har lite eller ingen skolebakgrunn, og har derfor et stort opplæringsbehov og blir elever ved voksenopplæringen i flere år. De som har rett til grunnskoleopplæring i henhold til opplæringsloven §4A-1 får tilbud om dette.

Fra 01.01.17 ble nye krav til de som skal søke permanent opphold og statsborgerskap innført, og de som ønsker å søke om dette må bestå statsborgerprøver og norskprøver. Som følge av de nye kravene øker behovet for tester og dokumentasjon, noe som er en meget ressurskrevende oppgave for tjenesten.

20 elever i alderen 20 til 63 år har enkeltvedtak etter §4A-2 i opplæringsloven og får tilbud om spesialpedagogisk opplæring. Dette utgjør totalt 2935,5 undervisningstimer. Vedtakene tar utgangspunkt i sakkyndig vurdering utarbeidet av PPT, og undervisningstilbudet for elevene varierer fra 2 til 16 timer per uke. Fagene det undervises i er norsk, matte, engelsk, samfunnsfag og IKT. Det er et bredt spekter av undervisning som tilbys for å møte de ulike behovene. Flere av elevene er språkløse/afasi, grunnet for eksempel hjerneslag og CP, og her brukes ASK (alternativt supplerende kommunikasjon) Dette er et område i stor utvikling. Skolen bruker programsnekkeren, boardmaker, bliss, og Gridplayer i undervisning av disse elevene. Det undervises også i tegnspråk og mobilitetstrening. All spesialpedagogisk undervisning ved har som målsetting at elevene skal klare sin hverdag bedre og mer selvstendig.

Voksenopplæringen deltar i prosjektet "Kompetanse for mangfold", og holder gjennom dette fokus på hvordan å videreutvikle en dysleksivennlig voksenopplæring gjennom blant annet god kartlegging og videreutvikling av pedagogiske metoder.

Flyktningtjenesten

Vedtak om bosetting i 2017 er på 75 flyktninger, hvorav fem enslige barn og unge under 18 år (EM), Totalt i 2017 ble det bosatt 87 personer (53 voksne, 30 barn og 4 enslige mindreårige). 12 av disse kom på familiegjenforening.

Flyktingene kommer hovedsakelig fra Syria, Afghanistan, Eritrea og Etiopia.

Kvalifiseringstjenesten gjennomførte i 2017 et vellykket KUM-prosjekt (Kommunal utvikling) med støtte fra IMDi. *Kompetansegivende fritid*. Prosjektet har resultert i at flere flyktninger engasjerer seg i frivilligheten, samt at det er opprettet en brobyggergruppe for inkludering og mangfold, hvor mange av de frivillige organisasjonene i byen er representert.

Flyktningtjenesten har et tett samarbeid med svømmeklubben. Årsrapporten viser at 52 barn og unge under 18 år har deltatt. Omtrent 50 voksne, kvinner og menn, har gjennomført vår- og høstkurs. Alle barna får i tillegg tilbud om fritidsaktivitet.

Det pågår aktivt arbeid med å skaffe venner/vennefamilier/nettverk til flyktingene. Det er registrert 29 koblinger. Arbeidet fortsetter med å arrangere ICDP-kurs (foreldreveiledning), i år også for innvandrere fra Øst-Europa.

Samarbeidet med Jobbsentralen er ytterligere styrket. Dette er av stor betydning, både i bosettingsarbeidet og som et kompetansegivende tilbud for personer med særlige behov.

Økonomi

Økonomien i tjenesten har vært god i 2017, noe som skyldes et svært høyt antall flyktninger i bosettingsår 1-2, da integreringstilskuddet er høyt. Utfordringen blir å disponere midlene slik at kvaliteten i arbeidet kan holdes høyt også når inntektene går ned. Behovet for oppfølging og opplæring varer for de fleste i 3-5 år, og tilskuddene de siste årene dekker ikke kostnadene. Særlig er dette en krevende situasjon for voksenopplæringen. Norsktilskuddene har ikke økt av betydning og

tildeles de tre første årene selv om deltakerne har rett til opplæring i fem år. Mange har behov for og rett til grunnskoleopplæring. Integreringstilskuddet må også dekke deler av skolens kostnader knyttet til fulltids grunnskole og heldagsprogram for deltakere i introduksjonsprogram.

Vurderinger

Kvalifiseringstjenesten har i hele virksomheten fokus på opplæring og integrering med målsetting at alle deltakere/elever skal bli mest mulig selvstendige ut fra sine forutsetninger, og bygger arbeidet på målsettingene i kommunedelplan for flyktningområdet 2015-27.

Det legges til rette for at både barn, voksne og barnefamilier får en aktiv fritid. Bosettingsarbeidet etterstreber nøktern materiell standard og høy kvalitet på veiledning og oppfølging. Noen deltakere har store oppfølgingsbehov (analfabeter/lite skolegang, funksjonshemming, traumer, kulturell forståelse) og stiller høye krav til medarbeiderne. Dette krever fokus på kompetanseheving, trivsel og god organisering, både av tjenesten og det tverrsektorielle samarbeidet. Det er en utfordring å få god flyt i samarbeidet på tvers av sektorene, og det er gjennom strukturprosjektet igangsatt et arbeid for å vurdere hvordan kommunen kan organisere flyktningarbeidet på best mulig måte til beste for deltakerne.

Det er mange oppgaver innen flyktningarbeidet som utføres av andre enheter i kommunen, og som dekkes av flyktningmidler. I en tid preget av usikkerhet om hvor mange flyktninger kommunen skal bosette framover, er det særlig viktig å ha en god total oversikt over samlet ressursbruk. Store svingninger i bosettingstall er et risikomoment for god økonomistyring og personalarbeid. Framover vil sannsynligvis konsekvensene av svært varierende bosettingstall få følger for antallet medarbeidere i kommunens samlede flyktningarbeid.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Deltakerne i norskopplæringen og elevene i grunnskoleopplæringen får resultater på landsgjennomsnittet eller bedre.	Deltakerne på norskkurs får tilbud om undervisning i nivåbaserte grupper på dagtid eller kveldstid. Heldagsprogrammet for flyktninger inneholder ulike kurs med fokus på norskopplæring. Grunnskolen tilbyr undervisning på seks ulike nivåer med ulik progresjon. Gjennomføringsgraden er god. Resultatene er ikke på samme nivå som resultatet for elever i ordinær grunnskole, men har oppnådd gode resultater tatt i betraktning språknivå og tidligere opplæring.	
2	Gjennomgå og utforme innhold samt gjennomføre kvalitetsarbeidet knyttet til elevenes psykososiale skolemiljø (jf. kapittel 9a i opplæringsloven).	Gjennomført ulike tiltak i norskgupper og grunnskoleklasser. Tilpasset informasjon om ordensregler til språk og nivå. Gjennomført kurs med fokus på klassemiljø. Deltakelse i Rause Relasjoner nettverk og skolering. Innføring «Link til Livet» i alle grupper og klasser. Videreføres i 2018 i interkommunalt samarbeid og veiledning av Fylkesmannen.	
3	Hver enkelt flyktning får god veiledning og grunnleggende opplæring slik at de best mulig blir i stand til å fullføre utdanning og bli aktive og inkluderte samfunnsdeltakere.	Tilpasset og grunnleggende opplæring i norsk språk og samfunnsliv. Heldagsprogram og komprimert grunnskole. Kontinuerlig oppfølging av den enkelte flyktning. Veiledningssamtaler. Aktivt tverrfaglig samarbeid med andre kommunale enheter, og det frivillige Grimstad. Vennekontakter etableres. Stimulerer alle, særlig unge voksne til deltakelse i fritidsaktiviteter. Alle barn i fritidsaktiviteter. ICDP-kurs, foreldreveiledning.	

Bibliotek

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Gjeldende budsjett 2017	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	4 476	4 259	4 226	4 476	250
Andre driftsutgifter	1 296	1 502	1 760	1 296	-464
Driftsinntekter	-110	-310	-371	-110	261
NETTO	5 662	5 451	5 610	5 662	52

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	4,7	6,3	1,6

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	2	0,2	-1,8

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	1,3%	0,2%	-1,1%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
utlån	81262	78466	-2796	-3,4
Arrangementer	59	43	-16	-27,1

Innledning

Bibliotek er en lovpålagt oppgave og en demokratisk grunnpilar i Norge. Gjennom å formidle gratis, allsidig og aktuell kunnskap og kultur skal satsingen på bibliotek bidra til økt innsikt og verdifulle opplevelser for alle (= bibliotekenes samfunnsmandat). I Grimstad har vi hovedbibliotek og Fevik filial. Vi har også barnehagebibliotek i barnehagen «De fire årstidene».

Biblioteket inneholder boksamling, lydbøker og film. I desember 2017 åpnet nytt bibliotek. Dette gir nye muligheter for å tilfredsstille alle vår lovpålagte oppgaver, og vi kan være en storstue for hele kommunens befolkning.

Resultat og aktiviteter

Målsettingene er løpende, målene nås først ved slutten av året. Året har vært preget av planlegging av nytt bibliotek, barnebokfestivalen og arrangementer. Vi har hatt et år der vi når de delmål som er satt. Bruken av biblioteket som arrangementsarena har økt sterkt. Vi har måttet flytte mange av arrangementene fra hovedbiblioteket til andre steder. Grimstad bibliotek har vært leder for barnebokfestivalen som gjennomføres etter planen og når ut til alle skolebarn i Grimstad fra 3. – 10. klasse samt at det gis tilbud til barnehagebarn og 1. - 2. klasse. Samtidig gir vi våre brukere god service og en oppdatert mediasamling. Det har vært arbeidet mye med implementering av nye systemer og med omorganisering av driften i forhold til et nytt bibliotek. Årets siste tertial var i stor grad preget av flytting til nytt bibliotek, åpningen av det nye biblioteket og en overveldende respons fra åpningsdagen.

Visjon: Biblioteket skal være en attraktiv møteplass mellom mennesker og et univers av kunnskap og opplevelser som gir høy brukertilfredshet.

Vi skal være en informasjonssentral, et sted for litteraturformidling (bibliotek og dikterbysatsing), et møtested, et kunnskapssted, et sted for dialog, debatt og dypere innsikt og et sted for dataspill, film og verksteder. Vi vil fylle kjernefunksjonene; beskrivelse og gjenfinning, formidling og verdiøkning, og skape en opplevelse rundt boken, forfatteren og lesing som gjør det mer attraktivt å lese og skaffe seg kunnskap, biblioteket skal i sterkere grad bidra til å oppfylle retten til ytringsfrihet og være en debattarena for ulike tema, samt være en gratis møte og møteplass.

Biblioteket har hatt store og mange arrangementer og dessuten vært leder for Barnebokfestivalen.

*Biblioteket har innført nye åpningstider fra 9. desember:
Mandag-fredag kl. 1000 - 1900, Lørdag 1000 - 1500*

Det innebærer en økning på 8 timer pr. uke. Det er dekket opp med at vi har redusert driften på Fevik filial slik at de har åpent 2 dager pr uke mot 4 dager i 2016.

Fevik filial har vært et kombinasjonsbibliotek der folkebiblioteket også har hatt det helhetlige ansvaret for skolebiblioteket. Vi har nå delt dette opp slik at skolen har ansvaret for skolebibliotekdelen og vi har derfor overført 40% stilling til dem. Med overføring av aktivitet til hovedbiblioteket, innebærer det at Fevik folkebibliotek er betjent 2 dager pr uke.

Både hovedbibliotek og Fevik filial har meråpent bibliotek slik at publikum kan etter avtale bruke biblioteket mellom klokka 0700 - 2200 utenom åpningstiden.

Vurderinger

Vi planlegger driften innenfor de rammene vi har tilgjengelig, men har noen på problemer med at våre årlige lisenser øker. Etter at vi fikk tildelt midler gjennom Dikternes by, klarer vi å oppfylle lovens krav om å være en møteplass og et sted for arrangementer. Vi er også fornøyd med at vi er selvbetjent og "meråpne". Vurdering i forhold til våre økonomiske ressurser er at vi har det stramt, og at vi hele tiden har problemer med å holde oss oppdatert på IKT-området. Meråpent bibliotek på Fevik vil fra i år ha en årlig lisens på ca. 60.000 kr per år som ikke er tilstrekkelig budsjettet. Vårt bokbudsjett går stadig ned, noe som gir våre brukere et dårligere tilbud. Det er en risiko for at vi på sikt skal klare å drifte et større bibliotek, med det vi ser blir adskillig større aktivitet innenfor nåværende budsjett.

Mot årets slutt viste regnskapet et overskudd som vi ikke helt kunne forklare. Det viser seg at det var eksterne midler som var søkt til arrangementsprosjekter som for det meste skulle gjennomføres i 2018. Dette ble fanget opp ved at 90 000 kroner ble overført til 2018. MEN det ble ikke fanget opp at det skulle overføres 150 000 som var kommet inn fra Nasjonalbiblioteket. Disse midlene viste seg å ligge under statlige overføringer, og ble derfor ikke fanget opp. Det vi trodde var et overskudd ble benyttet til utstyr til det nye biblioteket samt at vi har et overskudd på 50 000. Vi ber derfor om at disse 150 000 tilbakeføres.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Realisere nytt bibliotek i Grimstad	Ordfører Kjetil Glimsdal åpnet det nye biblioteket på «Rutebilstasjonen» lørdag 9. desember kl. 11.30. Mer enn 3 000 små og store var innom biblioteket på åpningsdagen.	
2	Være litteraturhuset i Grimstad	Biblioteket har gjennom hele 2017 gjennomført en rekke litteratur-arrangementer som litterære kaféer, «Spør en ekspert», «Språk som kultur», lesestunder for barn m.m. Biblioteket har ansvar for å utgi halvårslige program over litteratur-arrangementer i «Grimstad – dikternes by».	
3	Endre bruken av Fevik bibliotek	Driften av Fevik bibliotek er endret i samarbeid med Fevik skole. Skolen har overtatt ansvaret for skolebiblioteket.	

Kulturtjenesten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Gjeldende budsjett 2017	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	10 401	9 746	10 081	10 401	320
Andre driftsutgifter	16 091	17 544	22 883	16 091	-6 792
Driftsinntekter	-6 496	-9 213	-12 674	-6 496	6 178
NETTO	19 996	18 077	20 681	19 996	-685

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	10,3	11	0,7

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	3,5	3,5	0

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	10,6%	1,2%	-9,4%

Innledning

Kulturtjenesten består av kulturkontoret (2,2 årsverk), ungdomsklubben Teknikken (1 årsverk), kulturskolen (7,9 årsverk) og turistkontoret (2,6 årsverk), til sammen 13,7 årsverk.

Sykefraværet har gått vesentlig ned i forhold til året før, noe som er svært gledelig. På den andre siden har ledige lønnsmidler og NAV-refusjoner tidligere år gitt oss et økonomisk handlingsrom når vi ikke har dekket opp med vikarer. Vi har brukt dette på å øke kostnadene - og kvaliteten - på aktivitetene våre. Men når vi får mindre refusjon inn, lavere driftsinntekter i kulturskolen og på turistkontoret, mindre penger på fond, det er vanskeligere å få tilskudd eksternt i tillegg til vi har et høyere utgiftsnivå, har det ført til et merforbruk på kulturtjenesten for første gang.

Enkelte av våre målsettinger er avhengig av andre samarbeidspartnere, og noen ting trenger lengre planleggings- og gjennomføringstid. Likevel har vi fått gjort ganske mye av det vi hadde planlagt for 2017.

Resultat og aktiviteter

Netto lønnsutgifter viser et mindreforbruk på 320 000. Med refusjonene fra NAV har vi et lite merforbruk på lønn. Dette skyldes overlapping i forbindelse med foreldrepermisjon, og økt ressursbruk på enkelte prosjekter/oppgaver.

Andre driftsutgifter og driftsinntekter er vesentlig høyere enn budsjettet, og dette skyldes at Grimstad har fått innvilget 4,6 mill. mer i spillemidler enn det som er budsjettet. Disse er videreformidlet til idrettslagene som har bygget anleggene.

I noen år har vi hatt ledige lønnsmidler grunnet vakante stillinger og NAV-refusjoner. Dette har gjort at vi har tillatt oss å øke kostnadsnivået - og kvaliteten - på Barnebokfestivalen, Den kulturelle skolesekken, Kulturlørdag, UKM, nye tiltak som Kulturnatt, osv. I 2017 hadde vi veldig lavt sykefravær og dermed lite inn i refusjon. I tillegg er fondsmidlene våre redusert, det er vanskeligere å få eksterne tilskudd til arrangement, og driftsinntektene på kulturskolen og turistkontoret ligger lavere enn budsjett. Kulturskolen har færre elever enn budsjettet brukerbetaling, og dette utgjør ca. 270 000 kr.

Turistkontoret har hatt langtidssykemelding som gjør at en f.eks. har lavere annonsesalg enn normalår, i tillegg til mindre utleie av båter og sykler. Dette har ført til at kulturtjenesten har et merforbruk for første gang.

Det har i tillegg vært en budsjetteknisk utfordring i 2017; de avdelingsvise budsjettene (kulturskolen, turistkontoret, tilskudd, kulturadministrasjon) var blandet sammen, og dermed var det mer krevende å ha god oversikt.

Antall faste årsverk i kulturtjenesten er 13,7. Vi har hatt noen foreldrepermisjoner i år, og derfor bruk av vikarer. Vi har en liten økning i antall midlertidig ansatte som følge av Barnefattigdomsprosjektet, men dette finansieres av tilskudd. Sykefraværet er gledelig lavt i 2017, etter noen år med flere langtidssykemeldte.

Mange av målene som var satt opp for 2017 har vi nådd; turistkontoret har økt antall guidede turer på Barnevandrerstien, på "Stinter og smau i Grimstad", arrangert havfisketurer, og Turist i egen by. Vi har hatt flere arrangement for barn og unge i forbindelse med Barnefattigdomsprosjektet på den gamle Fagskolen og andre steder. Kulturskolen arbeider med å heve kvaliteten gjennom å lage fag- og undervisningsplaner. Noen av målene er av mer langsiktig karakter, som f.eks. å øke rekrutteringen til kulturskolen, og styrke denne som ressurscenter.

I tillegg til dette har vi arbeidet med forstudie for etablering av Hamsun-museum i Grimstad. Vi fikk tilskudd fra BufDir til barnefattigdomsprosjektet "Opplevelser i Grimstad", og vi måtte overta arbeidet med å lage tiltaksplan for barnefattigdom.

Vurderinger

Kulturtjenesten leverer gode tjenester og opplevelser innenfor våre ansvarsområder. Arbeidsmengden er stor, og det merkes at en ikke er så mange ansatte til å gjennomføre vedtatte planer, initiere samarbeid med andre og utvikle nye tilbud i tråd med ønsker og behov. Vi må ha fokus på å øke antall elever på kulturskolen, for at ikke inntektene skal reduseres. Det kan gjøres ved å opprette gruppetilbud, nye tilbud og flere tiltak for å rekruttere nye elever. Det kan også være en løsning å gi tilbud til voksne, eldre og tilpassede tilbud til bestemte målgrupper.

Vi må i større grad utnytte mulighetene som Fagskolen gir, både med hensyn til kulturlørdagene, ungdomsklubben og aktiviteter på dagtid, men dette krever ressurser. Det vil bli utfordringer i løpet av 2018 på grunn av rivearbeid og bygging av ny sentrumsbarnehage. Dette vil medføre at ungdomsklubben stenges fra januar mens rivnings- og gjenoppbyggingsarbeidene av våre eksisterende lokaler pågår.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Øke antall kulturarrangement med ulike uttrykk og på ulike arenaer	Vi har gjennomført flere arrangement i regi av Barnefattigdomsprosjektet. Vi arrangerte Kulturnatt i samarbeid med Grimstad min by, og vi har gitt tilskudd til flere arrangement som har vært nye i Grimstad	
2	Styrke innsatsen for å nå ut til flere inaktive – både fysisk inaktive og kulturelt inaktive	I forbindelse med Barnefattigdomsprosjektet har vi økt markedsføringen av gratis arrangement som Kulturlørdag, biblioteket, ungdomsklubben, Opplevelseskort, osv.	
3	Øke antall kulturarrangement for ungdom på Fagskolen	Det har vært flere arrangement og tilbud til ungdom; blant annet i høstferien. Vi har hatt et tilbud med Kunstbrakke, og eget kurs med sjablonggrafitti og dekorering i Arresten. Det har imidlertid vært vanskelig å planlegge noe, pga usikkerhet omkring tidspunkt for riving av deler av våre lokaler.	
4	Styrke satsingen på Barnevandrerstien som reiselivsprodukt	Det ble gjennomført 3 guidede turer på Barnevandrerstien i sommerhalvåret. I tillegg bidro vi med informasjon om kulturminner langs	

		stien til Vest-Agder fylkeskommunes adventskalender med tema Barnevandrerstien.	
5	Utvikle og gjennomføre flere guidede turopplegg for gjester og barnefamilier	Det har blitt gjennomført guidede turer til Einerfjell, byvandring i stinter og smau, havfisketurer i samarbeid med Kystlaget, mm.	●
6	Gjennomføre «Turist i egen by»	Arrangementet ble gjennomført for første gang 10. juni med stor suksess. Mange turistdestinasjoner/-aktiviteter var åpne, og lokalbefolkningen deltok og ble kjent i egen by.	●
7	Styrke samarbeidet med lokale arrangører	Det har vært økt kontakt med lokalt næringsliv som følge av strategisk næringsplan. Det ble innvilget tilskudd til prosjektet «Opplev Grimstad» som skal utvikle flere tilbud til tilreisende og gjester/turister. Kalenderen på visitgrimstad.com er mye brukt og oppdateres daglig. Gir råd og veiledning til lokale arrangører, og bidrar til markedsføring.	●
8	Styrke Kulturskolen som ressurscenter for kunst og kultur i Grimstad.	Det gjennomføres Kulturlørdager og andre arrangement i regi av kulturskolen. Et stort antall elever deltok på forestillingen «Reisen til julestjernen» i desember, og en samarbeidet med et lokalt barnekor.	●
9	Innføre ramme- og fagplaner for kulturskolen	Nasjonale forslag til ramme- og fagplaner er tatt til etterretning av kommunestyret, og det arbeides med å lage lokale fag- og undervisningsplaner.	●
10	Økt rekruttering av elever til kulturskolen	Kulturskolen ønsker å vise seg frem ved ulike arrangement og aktiviteter. Det er forsøkt tilbud som barnekor/sanggruppe, kunst i SFO, samspillgrupper, og en har samarbeid med korpseene om rekruttering.	●

Sosialtjenesten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	18 018	24 287	20 771	-3 516
Andre driftsutgifter	8 975	4 888	8 726	3 838
Driftsinntekter	-11 482	-6 343	-2 270	4 073
NETTO	15 511	23 762	27 227	3 465

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	25,6	27,6	2

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	7,7	7,7	0

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	7,7%	7%	-0,7%

Innledning

Det har vært stor aktivitet innen drift og organisering i sosialtjenesten i 2017. Sosialtjenesten har økt tjenestene og årsverk for å tilby aktiviteter for mennesker i aktiv rus, bedret oppfølging for mennesker i ettervernsbolig og tilby heldøgns oppfølging.

Vossgate, bolig for psykisk helse og rehabilitering, ble organisert inn under sosialtjenesten fra januar 2017.

Sosialtjenesten har vært pilot på heltidskultur. Tjenesten har i løpet av 2017 oppnådd heltidskultur da 88% av de ansatte i turnus har 100% stilling.

Resultat og aktiviteter

Sosialtjenesten har tre prioriterte delmål. Det er:

- Det skal ikke være noen reelt bostedsløse i Grimstad
- Videreutvikle ettervernstilbudet
- Videreutvikle tilbudet innen forebygging

Det skal ikke være noen reelt bostedsløse i Grimstad

Det har vært jobbet godt for å øke antall boliger til vanskeligstilte. Det er viktig at sosialtjenesten har et differensiert botilbud, slik at brukerne får tilbudt en bolig som er trygg og riktig for dem. Det er kjøpt inn to små eneboliger som supplerer boligtilbudet til vanskeligstilte på en god måte. Det ligger seks småhus inne i handlingsprogrammet for 2018. Miljøterapeut- bolig arbeider målrettet for at brukere skal mestre å bo og dermed beholde bolig.

Videreutvikle tilbudet innen forebygging

Forebyggende arbeid er et område det er viktig å fortsette å prioritere. Vi har i de siste årene satset på hasjavveningsprogrammet, oppfølging av problematisk spilladferd og et tett samarbeid med Dahlske videregående skole. Ruskonsulent som jobber opp mot Dahlske videregående skole har arbeidet målrettet for å danne nettverk med aktuelle samarbeidspartnere og gjøre seg kjent og tilgjengelig for

elever. Det har blitt gjennomført informasjonsmøte i alle første klassene på Dahlske hvor tema er cannabis. Den målrettede innsatsen har ført til at flere elever henvender seg for å få oppfølging.

Videreutvikle ettervernstilbudet

Det har vært jobbet systematisk de siste årene for å bygge opp et godt ettervernstilbud. Tjenesten har i 2017 bygget et faglig godt tilbud til brukere i ettervern. Charlottenund ettervernsboliger har i 2017 blitt styrket med bemanning på dag og kveld. Tjenestestedet har som mål å bistå brukere i ettervernsfasen og fremme mestring og mulighet til å leve et selvstendighet liv.

Vikhuset er et aktivitetssenter for mennesker i ettervern og ble åpnet i 2016 med 2.2 årsverk. Senteret har som målsetting å bistå brukere til å få en meningsfull hverdag.

Øvrige tjenester som er startet opp i 2017:

Aktivitet for mennesker i aktiv rus

I 2017 startet tjenesten et samarbeid med Jobbsentralen for å kunne tilby mennesker i aktiv rus meningsfulle aktiviteter i hverdagen.

Lavterskeltilbud

Tjenesten har etablert et lavterskeltilbud som heter «Lunchen». Tilbudet er en gang i uka hvor det serveres varm suppe med rundstykker. På «Lunchen» er feltsykepleier, miljøterapeut bolig og miljøtjenesten representert.

Årsverk

Det har blitt feil registrering av årsverk etter omorganisering som startet 11 september 2017, da registrerte antall årsverk (faste og midlertidige) er 34.4. Det korrekte antall årsverk i sosialtjenesten er 37,6.

Begrunnelsen for høyt antall midlertidige stillinger er på bakgrunn av konstituerte lederstillinger og at ansatte har fått prøve seg ut i andre stillinger i enheten.

Ressursbruk

Sosialtjenesten har et mindreforbruk på kr 3 465 000 i 2017. Dette skyldes at det ikke har vært kjøp av private tjenester i 2017. Overgangen til heldøgnsbemanning i Vossgate har først hatt full virkning fra 11.09.17, noe som har medført et mindreforbruk i 2017. Det vises til PS 17/45 om oppretting av åtte årsverk innenfor eget budsjett.

Sykefravær

Sykefraværet har gått ned 0,7 % fra 2016 til 2017. Det er et mål å redusere sykefraværet som er for høyt. Det jobbes systematisk med sykefraværsoppfølging.

Vurderinger

Det har blitt arbeidet godt med målene. Tjenesten opplever at det er økende behov innen det forebyggende arbeidet. På bakgrunn av målrettet innsats med å gjøre tjenestene kjent på videregående skole ser vi en økende etterspørsel etter våre tjenester. Sannsynlig er ikke behovet større enn tidligere, men kjennskap til tilbudene er bedre og dermed større etterspørsel. Det vil bli viktig å dreie ressurser i enheten mot økt innsats på forebygging/tidlig innsats.

Sosialtjenesten har siden 2013 jobbet systematisk med å utvikle et bedre og mer fleksibelt tjenestetilbud. Tjenesten gir forsvarlige tjenester til brukere hvor det tidligere har vært nødvendig med kjøp av tjenester. 2017 er det første året hvor det ikke har vært kjøpt helse- og omsorgstjenester. Fylkesmannen hadde høsten 2017 et tilsyn med kommunens tilbud til brukere med samtidig rus og psykisk lidelse. Kommunen fikk da en bekreftelse på at det leveres forsvarlige tjenester til brukergruppen. Det var ingen avvik.

Sosialtjenesten har sammen med psykisk helse vært deltagere i pilotprosjekt gjennom KS hvor målet var å få en systematisk, strukturert og forutsigbar internkontroll. Dette arbeidet har ført til utarbeidelse av et årshjul som implementerer internkontroll i den daglige drift på en systematisk og strukturert måte i tjenesten.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Styrke tidlig innsats i rusomsorgen		
2	Styrke ettervernsarbeidet for brukere i rehabilitering		
3	Øke antall boliger til vanskeligstilte		

Boveiledertjenesten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	98 772	104 767	95 516	-9 251
Andre driftsutgifter	26 979	29 905	18 772	-11 133
Driftsinntekter	-29 675	-38 541	-25 777	12 764
NETTO	96 076	101 345	88 511	-12 834

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	95,9	93,1	-2,8

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	18,4	26,1	7,7

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	9,6%	9,5%	-0,1%

Innledning

"Boveiledertjenesten er en av de største enhetene i kommunen. Antall medarbeidere, døgndrift og en sammensatt brukergruppe gir en svært kompleks drift."

Driftsgjennomgangen av boveiledertjenesten i 2016 konkluderte med behov for å vurdere størrelse, brukersammensetning, ledertetthet og lederstøtte. Kommunalsjef tok i desember samme år initiativ til et nytt prosjekt med utgangspunkt i behovet for å redusere størrelsen på enheten.

Det ble tidlig klart at det ville være uhensiktsmessig å bare fokusere på boveiledertjenesten, da en reduksjon av oppgaver og brukere i denne enheten ikke kan overføres til andre uten at det også vil kreve ressurser. Prosjektet har derfor blitt sektorovergripende, hvor hensiktsmessig pasientforløp, organisering av tjenester på tvers av diagnoser og større grad av samhandling står i fokus. I sluttfasen av driftsgjennomgangen 2016 ble det presisert behov for en grundig økonomisk analyse av boveiledertjenesten. Økonomisk analyse av enheten ble lagt inn som et underprosjekt i tillegg til natt-tjenesteprojekt, ambulerende tjenester og arbeid/aktivitetssenter.

Sluttrapporten økonomi forelå november 2017. Målet med økonomigjennomgangen har vært å skaffe til veie en god oversikt og forståelse for de forhold som påvirker enhetens økonomiske rammer på en negativ måte. Rapporten gir mange anbefalinger, blant annet: det bør avklares hvordan omsorgstrappa i tjenesten skal se ut og hvilke brukergrupper enheten skal gi tjenester til. Det bør utarbeides en god modell for håndtering av aktivitetsvariasjoner, det trengs økte ressurser for å håndtere støttekontaktordningen og anbefalinger om å få til en bedre kapasitetsstyring på avlastningstilbudet.

Disse anbefalingene/handlingsplan jobbes videre med inn i 2018. Konkret har enheten i november/desember startet opp arbeidet med å få en bedre kapasitetsstyring på avlastningen, samt å få Fevikun 6 i drift. Enheten har også jobbet godt med kompetanseplaner i de ulike boligene.

Resultat og aktiviteter

Boveiledertjenesten gir tjenester til en svært sårbar gruppe med komplekse behov. Det er barn og unge med psykisk utviklingshemming og/eller autisme. Noen av brukerne har også omfattende fysiske helseutfordringer, de er i stor grad avhengig av at tjenesteyterne har tilstrekkelig med brukerkompetanse i tillegg til formalkompetanse. Brukerkompetanse tar tid å opparbeide seg.

Vi opplever at veksten øker, spesielt på avlastningen men også på aktivitetshuset. Tjenester til enkeltbruker i enetiltak har blitt iverksatt på slutten av året.

Merforbruk på lønn handler om vekst i tjenesten og for lav budsjettering i 2017. Dette vises klart i økonomi- og driftsgjennomgangen. Ved revisjon av vedtak hos alle brukerne i enheten har det hos flere fremkommet behov for økte tjenester. Vikarinnleie, ekstra innleie og overtidbruk er høyt. Ansatte står på for å gi gode tjenester, og spesielt på avlastningen, hvor veksten har økt betraktelig, har det blitt mye vikarbruk og merarbeid/overtid.

Det negative avviket fordeler seg på følgende poster; merforbruk lønn inkludert kjøp av vikarbyråtjenester, godtgjørelse til støttekontakter og kjøp av private helse- og omsorgstjenester.

Oppdragslønn til støttekontakter øker jevnt. Enheten håndterer støttekontaktvedtakene til kommunens innbyggere, ca. 180 vedtak. Et støttekontakttilbud befinner seg langt nede i omsorgstrappen og er forholdsvis lite kostnadskrevende. Utfordringen for enheten er et stadig økende omfang uten at det tilføres ressurser for utførsel og administrativ oppfølging. Enheten har kun 0,6 årsverk dedikert til å håndtere støttekontakt og privat avlastning. Med så knappe ressurser blir det liten mulighet til tett oppfølging av tjenestetilbudet og evaluering av de vedtak som regulerer tjenestene. Her er det et etterslep på håndtering av tilbudet.

Risikovurderinger på natt i Markveien har ført til at hvilende nattevakt er omgjort til våken nattevakt. På Landviktun 7 er det gjort en risikokartlegging på natt. Noen av brukerne er blitt tiltagende pleietrengende, og risikokartleggingen synliggjorde samtidighetskonflikter av en slik art at natten måtte styrkes med en person.

Sykefraværet har vært stabilt gjennom året. Alle sykmeldte følges opp i henhold til gjeldene rutiner. Det er opprettet HMS-team. Vi ser at det kan være særdeles krevende å stå i enetiltak. Balansen mellom rulleringen av personell og at brukeren skal ha færrest mulig ansatte å forholde seg til kan være krevende å få til. Enheten har fokus på HUA-trening (håndtering av utagerende adferd). Vi har mange avvik som gjelder vold og trusler gjennom året. Arbeidshverdagen kan være krevende. Det er viktig med rett kompetanse. Bedriftshelsetjenesten har vært koblet på enkelte enheter. Det gis tilbakemelding på at arbeidsmiljøet er bra.

Enheten har ikke tidligere hatt en etablert rutine for regelmessig gjennomgang av vedtak knyttet til lovpålagte tjenester. Denne praksisen har blitt implementert i løpet av innværende år. Det er enda ikke tatt stilling til hva slags modell enheten skal ha for ressursstyring. Dette påvirker økonomien.

Vurderinger

Det ble i driftsgjennomgangen avdekket mange forbedringsområder, blant annet behov for kompetanseheving. Enheten har i 2017 hatt økt fokus på fag og kompetanseutvikling. Mange ansatte har gjennomført en rekke kurs og fagdager som er rettet mot psykisk utviklingshemmede. Det er utarbeidet egne opplæringshefter for ansatte. Det er laget kompetanseplaner. Samtlige fagledere følger nå et eksternt lederstudium på deltid, finansiert gjennom midler fra Fylkesmannen. En av enhetens ledere går på lederutviklingsprogrammet.

Det har i 2017 vært et omfattende prosjekt som har sett på pasientforløp og organisering av tjenester i sektoren. Mange ansatte på tvers av enheter har vært involvert og jobbet konstruktivt med å finne nye måter å organisere de ulike tjenestetilbud på. Her kan nevnes økonomigjennomgang for boveiledertjenesten, dagaktiviteter/arbeid, ambulerende tjenester og natt-tjeneste. Dette arbeidet fortsetter inn i 2018.

Samarbeid på tvers av enheter internt og utenfor vår sektor åpner for nye og spennende måter å tilby tjenester på. Boveiledertjenesten startet i 2015 et tett samarbeid med bygg- og eiendomstjenesten innenfor flere områder knyttet til bolig. Det ble blant annet gjennomført en boligkonferanse for foreldre/brukere som ønsker å bygge egen bolig i samarbeid med kommunen. Nå er det tre ulike grupper, fordelt på ca. 15 brukere, som jobber målrettet med kommunen for å bygge egen bolig. Målet er å få i gang byggeprosessen med den første gruppen i 2018.

Det er også viktig å trekke frem det samarbeidet som er etablert mellom pårørende, politikere og kommunen. Dette gir oss en unik mulighet til å se tjenesten fra en annen vinkel. Pårørende er en viktig ressurs for oss, og det er gledelig å oppleve at de gjerne deler av sine opplevelser og erfaringer i den hensikt å øke forståelse og innsikt hos oss som tjenesteleverandører.

Det er flere risikomomenter i driften. Avlastningsinstitusjon har vedtaksøkning. Her er vi i gang med

kvalitetsforbedringer. Det bør også jobbes med tjenester som ligger lavere i omsorgstrappa, slik som støttekontakter, private avlastere, BPA-ordninger og andre. Enheten har for lite ressurser til å jobbe med og følge opp dette på en optimal måte.

Rekruttere og beholde rett kompetanse blir viktig fremover. Fokuset må være gode og robuste fagmiljøer. Det er svært positivt at kommunen satser på heltidsprosjekt, og her vil boveiledertjenesten være pilot.

Enheten er stor og kompleks og levere mange ulike tjenester. Det bør tydeliggjøres og defineres hva slags tjenester boveiledertjenesten skal levere.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Redusere sykefraværet for å nå kommunens målsetning		
2	Sikre samsvar mellom vedtak og tjenesteutøvelse		
3	Bedre ressursstyring		
4	Ivareta visjonen "En meningsfull hverdag for alle" gjennom aktivitetstilbud til personer som får tjenester og der det er muligheter for å forebygge behovet for tynge tjenester		
5	Forbedret oversikt og kontroll på refusjonsinntekter knyttet til ressurskrevende brukere		
6	Godt samarbeid og forventningsavklaring i boveiledertjenesten		
7	Faglig kompetent og trygg bemanning		

Kjøkkentjenesten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	8 184	8 025	8 404	379
Andre driftsutgifter	7 325	8 755	5 240	-3 515
Driftsinntekter	-7 967	-9 252	-6 188	3 064
NETTO	7 542	7 882	7 456	-426

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	12,7	12	-0,7

Der er ingen endring i antall årsverk, men i rapportering blir det ulike tall grunnet permisjoner og sykmeldinger

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	6	5,1	-0,9

Her er vikarer for fødselspermisjoner og VTA plasser registrert

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	9,1%	4,7%	-4,4%

Fraværet har økt siste tertial grunnet svært høyt arbeidspress og hektisk periode av året.

Innledning

Kjøkkentjenesten har stor aktivitet siste tertial av 2017, men får et lite underskudd. Dette har årsak i underbudsjettering i enheten, og inntekter som ikke kommer inn i tide.

Resultat og aktiviteter

Kjøkkentjenesten har i 2017 hatt en god utvikling i produksjonen av middag til hjemmeboende.

Aivo er nå godt innarbeidet i produksjonen, og etiketter er justert for å oppfylle lovpålagte krav til dokumentasjon. Krav som er oppfylt i 3. tertial er næringsdeklarasjon av alle produkter som sendes ut fra kjøkkenet.

Samarbeid med avdelinger og hjemmesykepleien fungerer godt.

Sen middagsservering er gjennomført med godt resultat på Feviktun og Frivolltun. På Berge gård senter har vi en dialog om fremdrift for senere middagsservering. Her er mange momenter som skal på plass før alt er klart.

Vurderinger

Kokkestilling er ikke prioritert fra 01.01.18, og det belaster øvrige ansatte når produksjonen er større enn budsjettet. Dette har nå resultert i sykmeldinger av kokker.

Det er i tillegg blitt stor mengde dokumentasjon og registreringer kjøkkentjenesten som er lovpålagt, og det tar mye ressurser fra produksjonen.

Utstyr er slitt, og noe fornying må påregnes i kommende år.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Innføring av 2 valgs-meny i alle institusjoner		
2	Økning av antall porsjoner til hjemmeboende med 6 % første halvår i 2017		
3	Sykefravær reduseres til 5 %		
4	Arbeide for å etablere ernæringskontakt i kommunen		

Helsetjenesten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	45 001	48 100	49 088	988
Andre driftsutgifter	27 267	35 774	24 563	-11 211
Driftsinntekter	-13 988	-22 281	-12 577	9 704
NETTO	58 280	64 210	61 960	-2 250

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	62,1	59,2	-2,9

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	12,1	11,6	-0,5

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	4,8%	3,3%	-1,5%

Aktivitetstall	2016	2017	Endring	Endring i %
Psykisk helse	4086	4140	54	1,3
Brannstasjonen legesenter	11430	11014	-416	-3,6
Helsesøstertjenesten	9236	12942	3706	40,1
Jordmortjenesten	1250	1407	157	12,6
Fysioterapi	3651	4300	649	17,8
Ergoterapi	1570	2278	708	45,1
Familiesenteret	695	636	-59	-8,5
Jobbsentralen	10924	17390	6466	59,2

Innledning

Helsetjenesten består av helsesøster- og jordmortjenesten, fysio- og ergoterapitjenesten, innsatsteamet, familiesenteret, kommunepsykolog, psykisk helsetjeneste (alle disse inngår som tjenester i Familiens hus), Jobbsentralen, Brannstasjonen legesenter, kommuneoverlegen, allmennlegetjenesten inkludert legevakt og miljørettet helsevern.

Enheten har hovedarbeidsområder innen helsefremmende, forebyggende og rehabiliterende arbeid til hele kommunens befolkning.

2017 har vært preget av fortsatt vekst i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, samt igangsetting av en rekke nye aktiviteter tilknyttet Jobbsentralen, dels for sosialhjelpsmottakere, og dels for flyktninger. På en rekke områder ser vi god økning i aktivitetstallene etter ny jordmorstilling og ny ergoterapeutstilling i 2016, samt ny helsesøster til skolehelsetjenesten.

Mange nye stillinger har gitt en prekær mangel på lokaler og arbeidsplasser. Noen aktiviteter har måttet

innstilles eller begrenses på grunn av mangel på tilgjengelige lokaler.

Jobbsentralen har meget høy aktivitet, svært gode resultater av arbeidet, og har etter 1. tertial fra juni 2017 fått et realistisk driftsbudsjett å styre etter.

Resultat og aktiviteter

Helsetjenesten fremstår i regnskapet med et merforbruk på 2 250 000. Dette har i hovedsak tre årsaker:

1) IMDi har ikke hatt kapasitet til å behandle flere av våre søknader om tilskudd for ivaretagelse av bosatte flyktninger med store hjelpebehov, mens hjelpetiltakene er iverksatt. Vi venter på ca. 2 mill. kr som skal dekke utgifter i 2017, men som ikke vil bli utbetalt før i 2018. Pengene kommer, men ikke tidsnok til å gi balanse i regnskapet.

2) en sykehjemslegestilling har, som meldt i flere tidligere årsmeldinger og tertialrapporter, aldri blitt finansiert, og har forårsaket et merforbruk også for 2017 på ca. 1 mill.

3) sykefravær ved Brannstasjonen legesenter fremtvang i årets 5 første måneder bruk av en meget kostbar legevikartjeneste.

Tjenesten forøvrig har hatt et mindreforbruk, som i all hovedsak skyldes noe langtidsfravær der stillingene har stått vakante da det ikke har vært mulig å rekruttere vikar med rett kompetanse.

Hovedfokus er fortsatt på videreutvikling av modellen for Familiens hus for samordning, koordinering og styrking av forebyggende arbeid og tidlig innsats for barn og unge.

Dette er fortsatt utfordrende. Dels er det vanskelig å få et godt nok samarbeid tjenestene imellom, så lenge viktige tjenester som PPT og barnevernet ikke er samlokalisert med de øvrige delene av Familiens hus, og dels mangler vi en åpen barnehage som var forutsatt ved etableringen. Det er også en ulempe å være geografisk plassert på et sted som ligger utenfor sentrum og så godt som uten offentlig kommunikasjonsstilbud.

Aktivitetsdata viser en økning av aktivitet for de fleste avdelingene, til dels betydelig, noe som skyldes både høy etterspørsel, nye ansatte og - ikke minst - svært effektiv drift.

Det er for alle avdelingene vanskelig å definere aktivitetsdata som gir et "riktig" bilde av hva tjenesten egentlig gjør. Vi teller antall konsultasjoner, men dette sier lite om innhold, kompleksitet eller varighet. Mye av tjenestenes arbeid foregår ved ulike gruppeaktiviteter og ved tallrike samarbeidsrelasjoner med andre tjenester, og dette får vi ikke fremstilt på en god måte med enkle tall. For fysioterapi, ergoterapi og helsesøstertjenesten viser tallene en kraftig økning; vi har hatt betydelig aktivitetsøkning, men hovedforklaringen er bedret og mer presis registrering.

Vurderinger

Enheten har hovedfokus på tidlig innsats og helsefremmende og forebyggende arbeid, og videreutvikling av tjenester i et tverrfaglig miljø.

Mange nye stillinger til lokaler som på forhånd er overfylt skaper store problemer med å etablere forsvarlige arbeidsplasser. Vi har derfor store forventninger til at den påbegynte prosess med å utrede et "Helsehus" samt ferdigstillelse av I4Helse kan løse dette.

Psykisk helse

Psykisk helse har meget høy aktivitet med hovedvekt på rehabiliterings- og utviklingsarbeid. Et meget vellykket tiltak har vært bruk av akutte avklaringssamtaler der folk kan henvende seg og uten henvisning eller andre formaliteter raskt få inntil tre samtaler. Disse inngår ikke i registreringen som fremkommer av tabellen.

Avdelingen prioriterer rask etablering av psykisk helsehjelp for å komme til tidlig i et sykdomsforløp, og pasienter med endringsmulighet. Dette er vanskelig å få til i en situasjon der det er meget stor etterspørsel etter avdelingens tjenester.

Tjenesten vår har en bemanning av psykiske helsearbeidere som tilsvarer 59 % av gjennomsnittet i norske kommuner, og kommunen vår har spesielt høy forekomst av psykiske lidelser i befolkningen. (Ref KOSTRA og Folkehelseprofilene). Dette gir betydelig grunn til uro og bekymring. Tjenesten er hardt presset, og må drives helt på kanten av det forsvarlige. Tjenesten må styrkes.

Brannstasjonen legesenter

Her er aktiviteten meget stor. Lokalene er dårlige og legger begrensninger på aktiviteten. Vi har hatt et lengre sykefravær, men tross dette opprettholdt aktivitetsnivået. Kontoret har et hovedansvar for legeberedskap på dagtid, og fraværet har fremtvunget bruk av meget kostbar innleie av vikar fra vikarbyrå. At kommunen ikke har ledig fastlegekapasitet presser kontoret ytterligere. Denne situasjonen har vært en meget stor belastning for personalet. Ny fastlege er vedtatt i budsjettet først fra 2019 - det er da betydelig risiko for at vi i 2018 igjen må benytte meget kostbare legevikartjenester.

Helsesøstertjenesten

Tjenesten har fått flere nye stillinger de siste årene, og følgelig også gledelig og betydelig økt aktivitet. Vi har på en lang rekke områder kunne bedre tilbudet til barnebefolkningen. Vi har i løpet av året hatt hovedfokus på å øke tilstedeværelsen i skolene. Tjenesten har dels satt i gang en rekke nye tiltak, og dels kunnet utvide omfanget av tilbudene. Vi fikk 3 mill. kroner fra Helsedirektoratet sommeren 2017 i tilskudd til ytterligere styrking av det forebyggende arbeidet. Med tidkrevende prosesser for å få etablert nye stillinger blir disse nye stillingene først besatt tidlig i 2018.

Tjenesten har hatt en meget vellykket dugnad med å ettervaksinere jenter født mellom 1991 og 1996 med HPV-vaksine for forebygging av livmorhalskreft. I 2017 har vi satt i alt 964 doser HPV-vaksine.

Jordmortjenesten

Tjenesten ble fra april 2016 styrket med ny 60 % stilling, dette bedrer kapasiteten vesentlig, som også fremkommer av aktivitetstallene og inntekten, og dette sikrer en tilfredsstillende beredskap.

Fysio- og ergoterapitjenesten

Tjenesten arbeider med en lang rekke tiltak, og på mange arenaer. Fysioterapitjenesten til barn er kritisk lavt bemannet. Ved Langemyr skole har de aller fleste barna behov for fysioterapi, men fysioterapeuten har bare mulighet til å gi tjenester der behovet er aller størst. Den øvrige fysioterapitjenesten til barn prioriterer i første rekke barn 0-6 år. Vi har fra sommeren ansatt ny 50 % fysioterapeut til forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, som styrker det forebyggende arbeidet. Vi har fra 1. november etablert et driftstilskudd for privatpraktiserende barnefysioterapeut, som har bedret behandlingstilbudet til barn. Denne siste stillingen vil fra 1/7 2018 inngå i Østre Agder-samarbeidet om spesialfysioterapitjenester. Behovet for mer kapasitet til behandling av barn er fortsatt stort.

Ergoterapitjenesten har ikke lenger ventelister, og den store aktivitetssøkningen skyldes at vi med økt bemanning har både generelt økt kapasitet, men også kan benytte tjenesten langt mer effektivt og ha mye mer direkte pasientkontakt. Tjenesten har også hatt uvanlig mange tunge saker som også bidrar til et høyt antall konsultasjoner. Begge sykehjemmene og Berge Gård har nå ergoterapeut til stede ukentlig.

Familiesenteret

Familiesenteret er et lavterskeltilbud for barn, ungdom, foresatte og øvrig nettverk, og har et bredt kontaktnett til alle andre virksomheter som arbeider med barn og familier. Mye av aktiviteten foregår derfor utenfor senteret, og antallet konsultasjoner gir derfor ikke et representativt inntrykk av senterets arbeid. Familiesenteret er sentrale i "Familiens hus"-modellen. Kommunepsykologstillingen har vært vakant høsten 2017.

Jobbsentralen

Jobbsentralen er inne i en rivende utvikling med en rekke prosjekter og økt aktivitet knyttet både til økt antall personer med økonomisk sosialhjelp og dermed arbeidsplikt, og til økt mottak av flyktninger inkludert enslige mindreårige flyktninger. Sentralen har i løpet av året gjennomført en rekke nye tiltak.

Deltakeren rekrutteres fra NAV, kvalifiseringstjenesten, boveiledertjenesten, helsetjenesten og barnevernstjenesten. Alle plassene har vært i bruk, og vi har i korte perioder hatt kø/venteliste for nye deltakere. I tillegg har vi startet opp et tilbud til personer med ruslidelser.

I 1. tertial fikk Jobbsentralen tildelt realistiske budsjettammer som trykker driften og har ivarettet midlertidige ansattes rettighet til fast ansettelse. Når sentralen i regnskapet fremstår med et merforbruk på 2 mill., så er dette forårsaket av etablering av tilbud til flere flyktninger med store bistands- og tilretteleggingsbehov, men der IMDi ikke har klart å behandle våre søknader om tilskudd ennå. Tilskudd for 2017 vil bli utbetalt i løpet av 2018. Vi har derfor et "teknisk" merforbruk i 2017, og forventer et tilsvarende mindreforbruk i 2018.

Allmennlegetjenesten

Veksten i innbyggertallet har medført en stadig reduksjon i antall ledige plasser hos kommunens fastleger. *Det blir stadig mer presserende å påpeke at kommunen er nødt til å etablere flere fastlegehjemler.* Kommunen er i dag ikke i stand til å ivareta innbyggernes rett til å kunne velge, og i rimelig grad også kunne bytte, fastlege. Det er satt av midler til en ny fastlegestilling i 2019-budsjettet; dels er dette lite i forhold til behovet, og dels er det sent; innbyggere med behov for å skaffe seg fastlege må i mellomtiden basere seg på å søke dette i våre nabokommuner.

Også i Grimstad er fastlegene utsatt for den samme utfordringen vi ser fra resten av landet; stadig flere oppgaver forventes løst av fastlegene, som har et meget stort arbeidspress som fremtvinger lange arbeidsdager.

Fortsatt avventer vi videre utvikling av legevaktsamarbeidet i tråd med utredningen som ble gjennomført i 2014.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Å fullføre/virkeliggjøre modellen Familiens hus		
2	Styrke samarbeidet med barnehagene om tidlig innsats		
3	Styrke tilbudet til ungdom for å forebygge bortvalg av skole og arbeid så tidlig som mulig		
4	Utvikle et fleksibelt og allsidig aktivitetstilbud i kommunen		
5	Alle fagledere og enhetsleder skal igangsette minst to forbedringstiltak i løpet av året		

Barnevernstjenesten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	37 999	27 795	28 626	831
Andre driftsutgifter	20 512	18 977	13 107	-5 870
Driftsinntekter	-20 029	-5 640	-4 440	1 200
NETTO	38 482	42 010	37 293	-4 717

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	32,2	27,1	-5,1

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	7	6,4	-0,6

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	9,6%	3,6%	-6%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Antall bekymringsmeldinger	356	370	14	3,9
Antall hjelpetiltak i hjemmet § 4-4 og ettervern § 1-3	201	190	-11	-5,5
Antall barn under omsorg herunder § 4-12 og frivillig omsorgsplassering § 4-4,6	50	55	5	10,0

Innledning

Barnevernet er organisatorisk underlagt helse- og omsorgssektoren. Enheten bestod i 2017 av barneverntjenesten, samt avdeling for enslige mindreårige flyktninger (Heretter kalt EM). I tillegg har enheten PMTO i samarbeid med helsetjenesten.

Enheten består fra 01.01.2018 kun av barneverntjenesten. Avdeling for enslige mindreårige flyktninger er overført til kvalifiseringstjenesten fra 01.01.2018. Årsmeldingen gjelder 2017 og den vil omfatte både barneverntjenesten og avdeling for enslige mindreårige flyktninger.

Enheten ledes av enhetsleder, med personal-, økonomi- og overordna fagansvar. I tillegg har barneverntjenesten en fagleder for barneverntjenesten og en fagleder for avdeling for enslige mindreårige flyktninger. Fagledere i enheten har fagansvar, daglig personaloppfølging og driftsansvar, herunder økonomi til daglig drift.

Resultat og aktiviteter

Barneverntjenesten

Dagens organisering av barneverntjenesten er at den er tredelt. Barneverntjenesten består av mottak og undersøkelsesgruppe, tiltaksgruppe og omsorgsgruppe. Barneverntjenesten har per 31.12.2017 en personalgruppe bestående av enhetsleder, fagleder, 13,8 årsverk saksbehandlingsressurs og to årsverk i Hjemme Hos som tiltakskonsulenter. I tillegg har enheten 1,2 årsverk merkantil ressurs.

Barneverntjenesten har i 2017 hatt stort fokus på drift og utvikling. 2017 har vært et år hvor tjenesten har gjennomført kartlegging av barneverntjenesten sitt utfordringsbilde. Ekstern leverandør Storform AS har veiledet i denne prosessen. Arbeidsprosessen skulle se nærmere på dagens organisering av barneverntjenesten, arbeidsflyt, arbeidsmetode, arbeidsform, holdninger og kultur.

Barneverntjenesten (totalt for barneverntjenesten og avdeling for enslige mindreårige flyktninger) har et lavt sykefravær for 2017 på 3,6 %. Dette er en reduksjon på 6 % sammenlignet med 2016.

Barneverntjenesten har per 31.12.2017 tre ansatte i svangerskapspermisjon og permisjon, hvor det er hentet inn vikarer.

Enslige mindreårige flyktninger

Enslige mindreårige flyktninger er barn og ungdom som søker tilflukt i Norge uten å ha følge av foreldre eller andre som utøver foreldreansvar for dem.

De som kommer er ulike, men alle er sårbare ved at de kommer alene til landet, uten omsorgspersoner. Alle trenger omsorg, trygghet og oppfølging.

Grimstad kommune har i 2017 gjennomført store driftsendringer i arbeidet med EM. Bakgrunnen for den gjennomførte driftsendringen handler om fire faktorer

- Endring av finansieringsordning fra refusjon til finansiering per flyktning/enslige mindreårige.
- Det er for høye kostnader med å drifte to bofelleskap.
- Faglig kan det forsvares å ha ungdommer på hybel og i gruppefosterhjem, istedenfor å beholde to bofelleskap.
- IMDi har signalisert tidlig 2017 at det er usikkert hvorvidt Grimstad kommune skal ta imot flyktninger i 2018.

I omstillingen av driften er det gjennomført nedbemanning i første halvdel av 2017 på 8 årsverk i avdelingen. Alle de overtallige er blitt tilbudt andre jobber i Grimstad kommune.

Avdeling for enslige mindreårige flyktninger består per 31.12.2017 av 12,84 årsverk. Herunder fagleder, 10,94 årsverk miljøterapeuter/miljøarbeidere og merkantilressurs på 0,9 årsverk. EM ble omorganisert i løpet av 2017, hvor avdelingen fra 01.01.2018 er organisert til kvalifiseringstjenesten.

Drift:

Barneverntjenesten har en bemanningsressurs som er lavere enn landsgjennomsnittet. Ifølge kommunemonitoren har tjenesten per årsverk 26,2 barn i snitt, sammenlignet med landsgjennomsnittet som er 19,8 barn i snitt. Ser vi til Arendal kommune sin barneverntjeneste, er snittet på 23,6 barn per årsverk. Når det gjelder andel barn og unge som mottar barnevernstiltak i forhold til innbyggere mellom 0-17 år, ligger barneverntjenesten 0,4 % høyere enn landsgjennomsnittet. Grimstad kommune sin barneverntjeneste bistår 5,3 % av kommunens innbyggere mellom 0-17 år.

Kommunemonitoren:

https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/barnevern_kommunemonitor/

Driftsavvik:

Barneverntjenesten har hatt flere driftsavvik i 2017. De mest kritiske avvik som tjenesten har hatt i 2017 er:

- Lang saksbehandlingstid i tjenesten sitt undersøkelsesarbeid
- Manglende tiltaksplaner - Manglende evaluering av iverksatte tiltak
- Avvik på saksbehandlingsregler jf. forvaltningsloven

- Avvik knyttet til tilsynsførerordningen, konsekvens er manglende tilsyn i fosterhjem.

Avvikene gjelder for 2016 og 2017. Hovedforklaring til avvik er bemanningssituasjon og med flere nyansatte, samt flere svangerskapsvikariat.

Det ble gjennomført en del akutte tiltak for å bedre og lukke de avvik vi hadde våren 2017. Dette handlet om interne forflyttinger av ressurser og effektivisering av enkelte arbeidsoppgaver. Barneverntjenesten har i 2017 lukket avvik påpekt av Fylkesmannen for 2016 og første halvår 2017. *Vi ser en bedring i andre halvår 2017 på saksbehandlingstid i undersøkelser, forbedringer er reduksjon i saksbehandlingstid på 37 %.* Det er også bedring i 2017 sammenlignet med 2016 på barn med tiltaksplaner og evaluering av tiltaksplaner. Det er forventet fortsatt bedring for 2018 innenfor de nevnte områder.

Det har vært driftsutfordringer knyttet til merforbruk i forhold til tildelt budsjetttramme, ved at vi har brukere som har hatt behov for institusjonsplassering og beredskapsplassering. Vi har i 2017 hatt høyere snitt barn/ungdom i beredskap og institusjon enn tidligere år. Innen dette området har vi hatt en økning de siste to årene på 173 %. I de sakene hvor dette benyttes, handler det om at barnet/ungdommen kan bli vesentlig skadelidende ved å forbli i hjemmet. Dette er også tiltak som er svært kostbare. En institusjonsplass koster kommunen kr 824 880 per år. Dette er kun egenandelen til kommunen. I tillegg kommer kostnader til tilsynsfører, saksbehandlerressurs og andre løpende kostnader til ungdommens behov.

Enheten har et merforbruk i 2017 på kr 4 717 000. Dette skyldes barneverntjenesten sine kostander knyttet til institusjon og beredskapsplassering. Avdeling for enslige mindreårige flyktninger blir finansiert gjennom tilskudd fra kvalifiseringstjenesten. Avdeling for enslige mindreårige flyktninger har gjennomført driftsendring for å redusere kostnadsnivået. Dette for å sikre at arbeidet med EM er et nullspill for Grimstad kommune. Barneverntjenesten har hatt flere uforutsette hendelser i 2017, herunder kostbare plasseringer i institusjon og beredskapshjem. Her har det blitt store kostnader knyttet til sakkyndige utredninger som fylkesnemnda legger tunge føringer for. Merforbruket på dette feltet er på kr 3,5 millioner. I tillegg har vi et merforbruk på overføringsutgifter på 1,4 millioner. Overføringsutgifter er i all hovedsak kostnader knyttet til ettervern av fosterbarn som har vært i fosterhjem eller institusjon.

Utvikling

På grunn av de alvorlige driftsavvikene ble det i tillegg til akutte tiltak for å bedre situasjonen også iverksatt en omfattende kartleggingsprosess i tjenesten. Barneverntjenesten leide inn Storform AS i denne kartleggingsprosessen. Målet ble å se nærmere på hele organiseringen av tjenesten. Det var fokus på alle gruppene; omsorg, tiltak og undersøkelse. For å jobbe mer effektivt/smarere så vi nærmere på følgende:

1. Hvilke oppgaver utfører vi?
2. Gjør vi oppgaver som ikke ligger innenfor vårt ansvarsområde?
3. Hvor har vi sløsing og flaskehalser?
4. Hvordan kunne en justering av vår arbeidsprosesser vært?
5. Hvilke tiltak må settes i gang for å jobbe på en smartere måte

Barneverntjenesten har i prosessperioden fra juni til desember 2017 gjennomført en utviklingsprosess hvor fokus har vært på kartlegging og analyse av dagens situasjon og dagens utfordringsbilde og gjennomføre tiltak for den akutte situasjonen angående saksbehandlingstid. I kartleggingen og analysen har tjenesten dannet seg et bilde av målbilde og hindringer. Tjenesten har i prosessen utarbeidet en rekke tiltak som kan bedre situasjonen. Enhetsleder og fagleder har prioritert ut fra hva som er mest kritisk og sårbart i tjenesten per desember 2017. Det er satt i verk en rekke tiltak som skal følges opp i 2018.

Hjemme hos i 2017

Hjemme hos består av to årsverk, og ble i 2017 omgjort fra prosjekt til faste årsverk. Prosjektet har levert god kvalitet, og det er ikke kjøpt tjenester fra private aktører i barneverntjenesten siden hjemme hos ble startet opp i oktober 2016.

Hjemme hos har i 2017 til enhver tid hatt ca. 15-20 barn under oppfølging. Dette er familier som barneverntjenesten ønsker å styrke foreldrekompetansen til og bidra til at foreldrene kan være gode foreldre. Videre arbeides det med satsning på foreldresamspill. Kommunen har investert ressurser i hjemme hos sin tilegnelse av ulike metoder som brukes i det daglige arbeidet i familier. Dette dreier seg om TIBIR forelderådgivning, COS (Circle of security) og ASQ kartleggingsverktøy for sped- og småbarn.

Hjemme Hos har bidratt til å avklare akuttsituasjoner raskere en barneverntjenesten tidligere klarte, og at

flere barn/ungdommer kan bli boende hjemme med gode hjelpetiltak fra Hjemme Hos.

Enslige mindreårige flyktninger

Per 31.12.2017 er det 21 enslige barn/ungdom i aldersgruppen 16-20 år i Grimstad som er bosatt etter avtale med IMDI i henhold til kommunale vedtak. Alle disse barna/ungdommene har fått innvilget oppholdstillatelse.

EM-arbeidet i Grimstad kommune ved utgangen av 2017 kan deles inn i 3 kategorier:

Gruppefosterhjem

Hybelboere

Bofellesskap

Disse botilbudene er videreført og etablert i driftsomstillingen som ble gjennomført i 2017.

1. Bofellesskap i Ankerveien 29 for fem EM er heldøgnsbemannet. Her er det alltid en eller to medarbeidere på jobb. Det lages middag i fellesskap, det tilbys hjelp med leksene, oppfølging av skole og fritidsaktiviteter. Bofellesskapet har tydelige ordensregler. Ungdommene uttrykker at de trives i bofellesskapet.
2. To gruppefosterhjem for tre av ungdommene. De bor sammen med en voksen fra samme nasjonalitet. Gruppefosterhjemmene får tilsyn og oppfølging jevnlig fra flyktningkonsulent med lang erfaring og god kompetanse. Flyktningkonsulenten kommer på regelmessige besøk i hjemmet. Det er avlastning for gruppefosterhjemmene en gang per måned. Ungdommene som bor i gruppefoster-hjemmene er tilfreds og fungerer bra i skole og fritid.
3. De 12 andre bor på hybler i kommunen, hvorav to er brødre og bor sammen. Alle disse ungdommene har passert 18 år og har selv valgt å bo på hybel. De har en primærkontakt som besøker hjemmet en til to ganger per uke, men med hyppigere besøk ved behov. Primærkontakten følger opp i forhold til skole, fritid og annet. Disse ungdommene er aktive brukere av «Basen»

Basen

To ganger per uke har alle barna/ungdommene et tilbud om middag og leksehjelp i det som kalles Basen (Triangelhuset KFUM/K). Tilbudet ble etablert senhøsten 2017 og fungerer som et treffsted for ungdommene. Her foregår temakvelder, gode samtaler, spill og leksearbeid etter at middagen er servert. Her kan man velge å ta med seg venner, og flere frivillige organisasjoner/enkeltpersoner møter som leksehjelpere.

Alle guttene under 18 år har verge oppnevnt av Fylkesmannen.

Vurderinger

Enheten har hatt stort fokus på god personaloppfølging for å redusere sykefravær. Enheten har stabilt lavt sykefravær for hele 2017. Sykefraværet for hele enheten i 2017 er på 3,6 %.

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten har i 2017 arbeidet godt med å lukke avvik fra Fylkesmannen og forbedret kvalitetssystemet internt, samtidig som tjenesten har startet en omstillingsprosess som vil vare ut 2018.

Barneverntjenesten har i 2017 med Hjemme Hos som virkemiddel lykkes med å få frivillige hjelpetiltak i hjem hvor målet er å styrke foreldres omsorgskompetanse. Hjemme hos har i tillegg ført til at vi ikke lenger kjøper tjenester fra private aktører, slik vi tidligere brukte til hjelpetiltak i hjemmet.

Det vil være driftsutfordringer ved at vi har brukere som har behov for institusjonsplassering og beredskapsplassering. I de sakene hvor dette benyttes, handler det om at barnet/ungdommen kan bli vesentlig skadelidende ved å forbli i hjemmet. Dette er tiltak som er svært kostbare.

Avdeling for enslige mindreårige flyktninger

Avdelingen har vært i en stor omstilling og lagt om til ny driftsmodell som er planlagt ferdig i september 2017. I prosessen med å avvikle ett bofellesskap har alle de overtallige blitt ivarettatt på en god måte av Grimstad kommune. Samtlige av de overtallige har fått en tilbud om annen jobb i kommunen.

Tidligere driftsmodell hadde en kostnad som var langt høyere enn inntektene etter endring av finansieringsordningen fra staten. Differansen var på 2,9 millioner.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Videreutvikle barnevernet sin tredeling av tjenesten for å sikre forsvarlig saksbehandling og øke brukerkvaliteten.		
2	Øke nærværprosentsen for ansatte som jobber med enslige mindreårige flyktninger		
3	Videreutvikle "hjemme hos tjenesten"		
4	Delta på TIBIR og COS-P opplæring høst 2016 og vår 2017		
5	Bygge opp et internkontrollsystem for arbeidet med enslige mindreårige flyktninger		

Feviktun

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	40 753	39 623	40 775	1 152
Andre driftsutgifter	7 787	10 548	8 066	-2 482
Driftsinntekter	-10 816	-14 990	-9 734	5 256
NETTO	37 724	37 922	39 107	1 185

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	45,3	46,3	1

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	7,9	7,6	-0,3

Fraværprosent	2016	2017	Endring
Fravær	9,3%	9,2%	-0,1%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Antall senger	51	51	0	0
Liggedøgn langtid demens	13878	14642	764	5,5
Liggedøgn KØH	286	359	73	25,5
Liggedøgn Korttid	2338	2383	45	1,9

Innledning

Feviktun bo og omsorgssenter har i 2017 drifter 51 plasser fordelt på fire avdelinger. Vi har tre avdelinger for personer med demens. En korttidsavdeling som også har to kommunal øyeblikkelig hjelp-senger (KØH) som er desentraliserte senger fra Myratunet, og er en del av Østre-Agder samarbeidet. Vi har sykehjemsleie i full stilling.

Beleggsprosenten på langtidsavdeling har vært 96 % mot 90 % i 2016. Korttidsavdeling har stabil beleggsprosent på 94 % (93 % i 2016) og KØH har hatt en økning fra 39 % til 49 %. Det pågår ett arbeid med å se på mulige feilkilder i liggedøgnsrapportene. Det kan derfor forekomme avvik ut fra oppgitte tall.

Demensavdelingene har stort sett vært preget av normal, stabil drift. Vi har i perioder hatt behov for innleie av ekstrahjelp på grunn av utfordrende adferd og behov for skjerming. Vi ser at lokalitetene våre ikke er så godt egnet når vi har pasienter med adferd som utfordrer.

Korttidsavdelingen har god kompetanse på kort pasientforløp og samlokalisering med KØH fungerer veldig godt (kommunal øyeblikkelig hjelp-sengene). Når det gjelder drift av KØH så har vi i 2017 økonomiske utfordringer i forhold til drift. Enheten har derfor endret turnus og tatt ned ressurser. Risikovurderinger er gjort, og vi følger driften tett med tanke på at vi nå har færre ansatte på den avdelingen hvor vi har hurtige pasientforløp.

Dagsenteret har stabile ansatte, og de hjemmeboende som har plass på Feviktun gir uttrykk for at de trives godt. Dagsenteret har noen plasser som er tilrettelagt for personer med demens, og har månedlige samarbeidsmøter med demenskoordinator, sykehjemmet og hjemmetjenesten.

Resultat og aktiviteter

Feviktun er et livsgledehem, og det preger hverdagen til de som bor og jobber her. Det er høy aktivitet og mange trivselstiltak. Vi har fast utedag rundt blåpannen, ulike kulturarrangement og konserter, årstidsbord i avdelingene og individuelle aktiviteter for den enkelte ut fra "min historie". Vi har også huskatt og fugler noe som gir stor glede.

Vi hadde en økning i avvik som gjelder vold og trusler i 2017. De ansatte har stort fokus på miljøtiltak og tillitsskapende tiltak. Vi har mange gode eksempler på at bruk av individuelt tilpasset musikk er et nyttig verktøy i demensomsorgen og vi har prøvd ut "lomme i-pader" som er enkle å betjene og ha spillelister på.

Vi har fokus på pasientsikkerhet, og korttidsavdelingen har i år deltatt på et nasjonalt læringsnettverk i Tromsø gjennom pasientsikkerhetsprogrammet. Læringsnettverket hadde fokus på Early Warning Score (TILT) som er ett scoringssystem for å sikre tidlig identifisering når pasienter blir akutt syke. Avdelingen har også jobbet godt med rutiner for innskrivning og utskrivning gjennom "gode pasientforløp". Avdelingen fokuserer også på fall og har daglige treninger i styrke og balanseøvelser.

Medarbeiderundersøkelsen i mars gav gode resultater, over landsgjennomsnitt på 9 av 10 faktorer. Ansatte scorer høyest på nytteorientert motivasjon, at de motiveres av å gjøre en jobb som oppleves som nyttig. Vi har flere ansatte som er med på kompetansehevede tiltak som demensomsorgens ABC og ABC musikkbasert miljøbehandling, samt to fagarbeidere som tar videreutdanning innen demens og psykiatri. Vi har også sykepleier som holder på med videreutdanning innen palliasjon.

Pasienter og pårørende gir gode tilbakemeldinger. Det har vært arrangert en dialogcafe med pårørende i juni. Dette vil bli en årlig hendelse. Vi fikk mange gode innspill fra pårørende å jobbe videre med. Vi er også opptatt av omdømmebygging og hvordan vi tar imot besøkende, elever, studenter, pårørende etc. Dette lykkes vi i stor grad med, og vi får mange positive tilbakemeldinger fra samarbeidspartnere som skoler, UiA, NAV, Avigo m. flere.

Feviktun samarbeider med UIA i forhold til flere prosjekter så som *Sosial innovasjon i norske sykehjem og In For Care*. Vi har også et tett samarbeid med NAV i forhold til språkpraksis og annen praksis. Dette er til gjensidig nytte og glede.

Det økonomiske resultatet viser at vi har et mindre forbruk på 1,2 millioner. Demensavdelingene har gått i balanse eller i pluss, mens vi har en betydelig merkostnad på kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH) på 400 000 på tross av vakant årsverk. I forhold til budsjett har vi også 600 00 mer i inntekter knyttet til oppholdsbetalingen enn forventet. Vi har også gått med redusert bemanning i ledelsen. Det har vært stram styring gjennom hele året, og faglederne er gode til vurdere vikarinnleie og tenke gode og fleksible løsninger for drift. Korttidsfraværet har vært på 1,6 % i 2017.

Feviktun hadde 4 mål for budsjett 2017:

Mål 1: Sykefravær under 8%

Dette har vi ikke lykkes helt med, men ser at sykefraværet har vært stabilt de to siste årene med 9,3 % i 2016 og 9,2 i 2017. Det må allikevel påpekes at Fevikun i 2015 hadde ett fravær på over 19 %, og vi ser at systematisk arbeid bærer frukter og vi fortsetter i samme spor. Den enkelte sykmeldte følges opp etter Grimstad kommunes retningslinjer og i tett samarbeid med NAV og fastlege. Vi har også fokus på velferdsteknologi og ergonomi.

Mål 2: Øke andelen frivillige ved senteret

Vi ønsker oss flere frivillige ved senteret, her har vi et potensial å jobbe videre med. Vi har lykkes i sommer med å øke andelen sykkelverter og fått startet et samarbeid med Røde Kors. Vi ser at vi må rigge systemet for mottak og oppfølging av frivillige på en bedre måte. Det er også viktig med kontinuerlig evaluering av aktiviteter og tiltak for at det skal oppleves meningsfullt å være frivillig på Fevikun.

Mål 3: Fremtidsrettet sykesignalanlegg med trygghetsteknologi, sporingsteknologi samt fall sensorer

Grimstad har vært med i felles anskaffelse for varslings- og lokaliseringsteknologi på Agder, som også omfatter sykesignalanlegg. Anskaffelsen var ikke ferdigstilt før ved slutten av 2017, og for Grimstad var det ikke mulig å benytte seg av denne anskaffelsen før i 2018. Målet må jobbes videre med, og Fevikun er ved begynnelsen av 2018 i full gang med dette arbeidet.

Mål 4: Resertifiseres som livsgledehem

Livsgledesatsningen har kommet for å bli. Dette jobbes det med hver dag. Vi ble i november sertifisert til livsgledehem for tredje gang, noe vi er veldig stolte av. Livsgledesatsningen er viktig for pasientene som bor hos oss, og vi er opptatt av hva som er viktig for den enkelte.

De ansatte gjør en fantastisk jobb noe, som også kom tydelig frem i rapporten fra Livsglede for eldre:

"De ansatte ligger godt over landsgjennomsnittet når det kommer til forståelsen av sammenhengen mellom fag og livsgledearbeidet. De fleste ansatte sier at livsgledearbeidet er meningsfullt, at de får brukt sin fagkunnskaper, kreativitet og engasjement. De ansatte svarer også at de fleste synes livsgledearbeidet ikke er en belastning. Dette er noe som skiller seg ut når man ser på landsgjennomsnittet og viser at det er en svært positiv kultur på Fevikun. "

Vurderinger

Fevikun har flotte ansatte med mye kompetanse, og det er gjennom mange år bygget opp en positiv kultur. Det er lite motstand ved innføring av nye ting, de ansatte har stor mestringstro og ønsker å forbedre tjenestene. Selv om hverdagen er krevende og hektisk, prøver de å se nye muligheter. Vi har fagledere på hver avdeling som følger de ansatte og pasienter tett. Denne kulturen og arbeidsmåten må vi ta vare på.

Et område vi fortsatt må ha fokus på er rekruttering og ivaretagelse av frivillige. Her håper vi at "In For Care " som er et EU-prosjekt gjennom UiA vil gi oss noen nyttige verktøy og erfaringer.

Vi har noen risikomomenter som er viktige å jobbe med.

1. Utfordringer med mange deltidsstillinger og mange små ledige helgestillinger har vi fortsatt. Det er ikke attraktive stillinger (12-20 %), og flere av disse stillingene er ubesatte hele tiden. Dette gjelder spesielt sykepleiestillinger. Det er mye innleie og mye arbeid for ledere å følge opp. Samtidig er opplevelse av kontinuitet i jobben, informasjonsflyt og god oversikt utfordrende med så mange små stillinger.

Rekruttering til sommeren er utfordrende for å få på plass personer med riktig kompetanse og erfaring.

2. En utfordring vi ser når det gjelder demensomsorgen, er at i vår bygningsmasse er det vanskelig å skjerme pasienter med demenssykdom som har en krevende og utagerende oppførsel på en god måte. Vi må også jobbe systematisk med kompetanse på adferd som utfordrer knyttet opp mot avvikene på vold og trusler.

3. I budsjett 2018 har KØH høy risiko og det har flere årsaker. Overføringene fra Østre-Agder dekker ikke lønnsutgifter til drift av de to sengene. Vi har fått overført sykehjemslege fra helsetjenesten uten midler til å dekke lønnskostnadene. Budsjetteringen knyttet til KØH er også uheldig da den ikke viser samdriftsfordelene med korttidsavdelingen. KØH i Østre-Agder går inn i en evalueringsprosess for lokalisering av senger i 2018.

4. Vi har lenge sett at natten er sårbar da pasientene våre er mye våkne på natten. Med de pasientene vi har i dag er det vanskelig å se for seg at en av avdelingene ikke skal ha tilstedeværende nattevakt. Når KØH startet fikk vi på plass den fjerde nattevakten på huset som har ansvar for korttid og KØH.

5. Vi må fortsette å jobbe kontinuerlig med å redusere sykefraværet.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Sykefravær lavere enn 8%		
2	Øke andelen frivillige ved senteret		
3	Enheten har et fremtidsrettet sykesignalanlegg med trygghetsteknologi, sporingsteknologi samt fall sensorer.		
4	Re sertifiseres som livsgledesykehjem november 2017		

Frivolltun

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	63 350	66 463	64 481	-1 982
Andre driftsutgifter	5 507	6 805	7 036	231
Driftsinntekter	-10 745	-14 435	-10 914	3 521
NETTO	58 112	62 414	60 603	-1 811

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	67,5	68,1	0,6

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	9,3	11,1	1,8

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	8,3%	7,9%	-0,4%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Bestilte timer Grom	40189	42848,22	2659,22	6,6
Brukere	522	514	-8	-1,5

Innledning

Frivolltun bo- og omsorgssenter består av et sykehjem med 48 rom, 42 heldøgnsbemannede omsorgsboliger og dagsenter. Sykehjemmet har to langtidsavdelinger for personer med demens, en ressursavdeling for personer med demens og utfordrende adferd, en korttidsavdeling for rehabilitering og en lindrende enhet. Enheten behandler pasienter med omfattende pleie- og omsorgsbehov, og samarbeider godt med bestillerenheten og andre enheter i helse- og omsorgssektoren. Enheten har som mål å levere tjenester med høy kvalitet,

Frivolltun har fokus på livsglede, og enheten ble i mai resertifisert som livsgledehjem.

Våren 2017 var det offisiell åpning av enhetens nye sansehage. Denne har vært i aktiv bruk, og er til stor glede for beboere på senteret.

Frivolltun er en sentral partner i EU-prosjektet In For Care, som ser på bruk av frivillige og livsglede som virkemiddel i tjenestene. Enheten er som et av fem sykehjem i Norden aktive deltakere i prosjektet Innovasjon i sykehjem, som drives av Universitetet i Agder i samarbeid med Nordlandsforskning.

Frivolltun er et innovasjonssenter, og har kommunens og regionens visningsarena for velferdsteknologi. Enheten tar imot besøk fra andre kommuner og interesserte som ønsker å lære av hvordan kommunen jobber med velferdsteknologi.

Resultat og aktiviteter

Frivolltun bo- og omsorgssenter har et samlet merforbruk på 1,8 millioner i 2017. Avdelingen GROM og driften av natt har et samlet merforbruk på ca. 3 millioner kroner, mens et mindreforbruk i andre

avdelinger begrenser underskuddet i forhold til budsjettet.

Grom

Som følge av et høyt antall vedtakstimer fikk avdeling GROM i 1. tertial godkjent fire nye årsverk som bidrar til at bemanningen står mer i forhold til pleie- og omsorgsbehovet. Enheten har fokus på heltidskultur, og det er ansatt to sykepleiere og to helsefagarbeidere i 100 % stillinger.

Beboerne på GROM har omfattende pleie- og omsorgsbehov. Flertallet har en demensdiagnose med mye vandring og utfordrende adferd.

GROM har i fast turnus kun en nattevakt som skal betjene 42 leiligheter, fordelt over tre etasjer. Med dagens belegg og store pleietyngde vurderes bemanningen som uforsvarlig. En rekke pleieoppgaver krever to personer i stellet. Av den grunn leies det inn en ekstra nattevakt, noe som i neste omgang er årsak til merforbruket i avdelingen.

Korttidsavdelingene

Pasientlogistikken og pasientadministrasjonen på korttidsavdelingene er svært utfordrende. Faste rutiner, prosedyrer og oppgaver krever mye tid og ressurser. En mengde oppgaver, som ikke alltid står i samsvar med tilgjengelige arbeidskraft, utfordrer forventningene og kravene om faglig forsvarlig drift.

Korttidsavdelingene betjener bestillerenhetens vakttelefon på kveld, helg og helligdager.

Faglederne på korttidsavdelingene har gjennom året stått i en svært krevende arbeidssituasjon.

Sykefraværet blant sykepleierne har vært høyt, og det har vært krevende å rekruttere sykepleiere i vikariater og ledige stillinger. Faglederne har en administrasjonstid på 50 %.

Langtidsavdelingene

Beboere i dagens langtidsavdelinger på sykehjem kjennetegnes av høy alder og med komplekse sykdomsbilder der demenssykdom kommer i tillegg til annen somatisk sykdom. Omsorg av god kvalitet innebærer at det til enhver tid er tilstrekkelig med kvalifisert personale i sykehjemmene. Fra 01.01.2018 har enhetene fått godkjent 1,7 nye årsverk til å styrke bemanningen på kveldstid, mandag til og med fredag, på avdeling Guldregn og Ferm.

Det har vært varierende aktivitet på ressursavdelingen med til tider særskilte utfordringer hos enkelte pasienter. Fagleder og helsepersonellet er dyktige på å evaluere aktivitetene fortløpende, benytte kompetanse i spesialisthelsetjenesten og ta opp hendelser i refleksjonsmøtene.

Ressursavdelingen defineres som en spesialavdeling. Risikoanalyser og avviksmeldinger viser at uroen blant pasientene øker spesielt ved pauseavvikling og gir utfordringer i pasientbehandlingen.

DAGSENTER

Enhetens dagsenter er et foregangssenter for etablering av aktivitetstilbud for personer med demens. Dagsenteret får statlig støtte til drift, og får stadig besøk av andre kommuner som ønsker å etablere lignende dagsentre. Vårt dag- og kveldssenter på Grom fungerer også svært bra. Ved å tilby felles samlinger og aktiviteter for beboerne reduseres behovet for individuell oppfølging i form av enkeltvedtakstimer.

NÆRVÆR OG FRAVÆR

Frivolltun har et samlet sykefravær på 7,9 % i 2017, og enheten har oppnådd målsettingen om et fravær på under 8 %.

Medarbeiderne på Frivolltun er ansvarsfulle og dedikerte i arbeidsoppgavene. Det legges ned en betydelig arbeidsinnsats fra alle ansatte. Enheten får - og setter pris på - gode tilbakemeldinger fra beboere, pasienter og pårørende.

Vurderinger

Frivolltun tilstreber å levere tjenester med høy kvalitet. Korttidsavdelingen driver effektivt, og liggedøgn per pasient har gått betraktelig ned. Dette har effekt for andre enheter, og ansatte ved våre korttidsavdelinger bidrar til at pasienter kan bo hjemme lengst mulig.

Ansatte ved ressursavdelingen tilbyr opplæring for ansatte i andre enheter og bidrar i opplæring tilknyttet prosjektet "demensvennlig samfunn".

Enhetens ansatte bidrar i innovasjonsprosjekter og samarbeider tett med universitetet og andre enheter

og kommuner. Gjennom samarbeidet sikres det at tjenestene leveres i tråd med nye krav og fremmer innovasjon innen helse og omsorg.

Ressurs- og bemanningssituasjonen på Frivolltun bo- og omsorgssenter er krevende og gir daglige utfordringer. Ansatte og ledere vil delta aktivt i arbeidet med å sikre gode tjenester for fremtiden.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Opprette avlastning- og korttidsplasser for personer med demens		
2	Fortsette med gjennomgang av arbeidsrutiner på Grom		
3	Innføring av kalenderplan		
4	Sykefravær på under 8%		
5	Utrede mulighet for å bygge garasje med lager		
6	God kvalitet og kompetanse i tjenesteleveransene		
7	Grimstad skal være en foregangskommune innen velferdsteknologi		

Berge gård senter

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	44 111	41 289	41 657	368
Andre driftsutgifter	3 265	4 747	2 432	-2 315
Driftsinntekter	-3 229	-6 786	-2 555	4 231
NETTO	44 147	41 903	41 534	-369

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	47,4	52,1	4,7

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	6,2	5,3	-0,9

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	7,2%	9,8%	2,6%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Vedtakstimer	51604	50804	-800	-1,6
Brukere	927	904	-23	-2,5

Innledning

Berge gård senter er inndelt i tre avdelinger ledet av hver sin fagleder.

- **Hjemmetjenesten** betjener 76 heldøgns omsorgsboliger (HDO) på Berge gård senter
- **Nattjenesten** betjener alle kommunens rundt 400 hjemmeboende med trygghetsalarm eller med vedtak om tjenester på natt, inkludert omsorgsboligene på Berge gård senter.
- Under **merkantil** avdeling sorterer hjelpemiddelavdelingen, sjåførtjenesten og dagsenteret.

Det er enhetens målsetting at beboere og tjenestemottakere skal oppleve en trygg bosituasjon og ha best mulig livskvalitet. Gjennom kontinuerlig fokus på kompetanse, kvalitet, verdier og kultur ønsker Berge gård senter å fremstå som en levende organisasjon i utvikling.

Berge gård senter har vært pådriver overfor bygg- og eiendomstjenesten i kommunen for å sikre fremdrift etter vedtak i kommunestyret 17/76 som konsekvens etter gjennomført branntilsyn i januar 2017.

Berge gård senter registrerer en økende oppdragsmengde i hjelpemiddelavdelingen og det er et gap mellom forventninger og behov til leveranse og hva bemanningen i avdelingen har kapasitet til å levere.

Berge gård senter er utfører av lovpålagte tjenester. Ansatte og ledelse tilstreber å levere tjenester og kompetanse innenfor normen av hva som er faglig forsvarlig.

Berge gård senter har et marginalt merforbruk i henhold til budsjett pr 31.12.17

Resultat og aktiviteter

Sektorens hovedmål er å gi riktige tjenester, til riktige brukere, til riktig tid. Enhetens oppgave er å sikre at beboere og tjenestemottakere opplever dette i praksis - at de er trygge, mottar den hjelpen de har behov for, og har en meningsfylt hverdag. På grunn av arbeidets karakter - pleie og omsorg, kan det være utfordrende å fastslå graden av måloppnåelse. Ansatte er dedikerte i oppgavene og strekker seg langt for å gi beboere og tjenestemottakere det de har forventninger og krav om gjennom vedtak.

En demensstilling følger opp dagtilbudet til demente. Gruppen har egne samlinger og tilrettelagte aktiviteter. Prosjektmidler fra staten finansierer tiltaket. Et økende antall pasienter med demens gir utordringer i forhold til oppfølging gjennom hele døgnet.

Akkumulerte vedtakstimer er per 31.12.17 tilnærmet lik antall vedtakstimer sammenliknet med samme periode i 2016. (- 1,6%).

Uforutsigbarhet og svingninger i pleienivået og innleggelser gjør det til tider krevende å bemanne med riktig kompetanse og levere tjenester innenfor grensen av hva som er faglig forsvarlig. Ansatte bruker stadig mer tid på administrative oppgaver. Eksempelvis spises mye administrasjonstid opp av kontakt med fastlege, krav til dokumentasjon og opplæring.

Aktivitetsnivået i tredje tertial 2017, målt i tildelte timer fra bestillerenheten, er betydelig høyere enn for samme periode i 2016 (39 %). Aktivitetsnivået målt i samlede vedtakstimer for hele 2017 er tilnærmet lik 2016. Svingningene i vedtakstimene gjenspeiler variasjonene i pleietyngde gjennom året. Enheten opplever en ressursknapphet, både bemanningsmessig og økonomisk. Det er svært vanskelig å rekruttere sykepleiere til ledige vikariater og svangerskapspermisjoner. Enheten registrerer en økning i sykefraværet fra 7,2 % i 2016 til 9,4 % i 2017.

Hjemmetjenesten har en strategi for å følge opp "gode pasientforløp" og ansatte har fortløpende fokus på involvering av brukere og pårørende i dette arbeidet.

Hjelpemiddelavdelingen registrerer en betydelig økning i antall oppdrag. Det er ikke samsvar mellom de forventninger som stilles til avdelingen og hva en begrenset bemanning i avdelingen har kapasitet til å levere.

Endring og utvikling

Deler av bygningsmassen på Berge gård er bygd på et tidspunkt hvor beboerne hadde et annet tjenestebehov. Dagens tjenestemottakere og beboere er sykere, og det kreves flere og andre ressurser for å sikre måloppnåelse - riktige og trygge tjenester. Enhetens utfordring er, om mulig, å finne en hensiktsmessig, forsvarlig og trygg organisering på tjenestene innenfor dagens rammer.

Enheten har i gjennom året hatt fokus på fremtidig organisering av tjenestene ved Berge gård senter. Det er laget skisser for hvordan tjenestetilbudet på Berge gård senter kan organiseres. Endringsarbeidet forutsetter et tett samarbeid mellom bestillerenhet og bygg- og eiendomstjenesten i kommunen, og må samstemmes med pågående prosjekter i helse- og omsorgssektoren.

Riktige fasiliteter - bedre tjenester

Avholdte vernerunder i 2017 påpekte behov for oppgradering av kontorer, møterom og andre fasiliteter for ansatte. Berge gård har ikke vaktrom for helsearbeidere, møterommet som blir benyttet til rapportgiving er for lite og har ikke sitteplass til alle. Medisinrom og arbeidsplasser for helsearbeidere har ikke egnede lysforhold, vindu eller luftemuligheter. Garderobeforhold er ikke tilpasset antall ansatte. Enheten har presentert oppgraderingsbehovene for kommunalsjefen, og det ble forberedt en sak til kommunestyret i januar 2018 hvor plan for omdisponering og tilpasning av lokaler ble lagt frem (PS 18/4 sak 17/7444).

Krevende arbeidsforhold for ansatte kan påvirke kvaliteten på tjenestene og arbeidsmiljøet.

Branntilsynet av januar 2017 avdekket flere avvik. Enheten har gjennom hele året vært i dialog med byggeieren, bygg- og eiendomstjenesten i kommunen, for drøfting av ansvars- og oppgavefordeling for å sikre at avviket lukkes. Kommunestyret fattet i juni 2017 vedtak (17/76) om tilskudd for å lukke brannavviket og det ble laget en plan for å sikre forsvarlig drift frem til nødvendige brannsikkerhetstiltak er ferdigstilt.

Medarbeiderskap

Berge gård har en sykepleierdekning på 39 %, og ligger betydelig lavere enn det kommunens kompetanseplan legger opp til (60 %). Enheten har til hensikt å øke sykepleierdekningen for å tilfredsstille nødvendige krav til kompetanse på en arbeidsplass med en beboergruppe med stadig større pleie- og

omsorgsbehov.

I etterkant av medarbeiderundersøkelsen (februar 2017) har ansatte og tillitsvalgte deltatt i oppfølgingsarbeid og bidratt i arbeidet med å tegne ut en hensiktsmessig organisering av tjenestene ved Berge gård senter.

Det er gjennomført vernerunde med fokus på ergonomi og praktiske/tekniske forhold.

Fagleder på natt og fagleder på merkantil har i perioden ledet hver sin prosjektgruppe hvor fokuset har vært henholdsvis "natttjenesten" og "samordning av Grimstad kommunes faktureringsressurser".

Enheten har regelmessige møter med tillitsvalgte og verneombud. Det er avholdt flere møter med brukerrådet.

Enhetsleder på Berge gård senter har fra 1.12.17 i tillegg vært konstituert som enhetsleder på Frivolltun.

Økonomi

Enheten har drevet svært nøkternt i 2017, og har et marginalt merforbruk. Merforbruket forklares med innleie av tilsynsvakter som følge av oppfølging etter branntilsynet. Tilsynsvaktene representerer 3,2 årsverk utover grunnbemanning.

Vurderinger

Som følge av en krevende bemanningssituasjon og bygningsmessige utfordringer, er det igangsatt et utviklingsarbeid hvor enheten vil se på nåværende og fremtidig organisering og struktur av tjenestetilbudet. Deler av dette arbeidet må samkjøres med bestillerenheten som er "leverandør" av brukere og det pågående prosjektarbeidet i helse- og omsorgssektoren som har fokus på organisering av tjenestetilbudet.. Ansatte er og vil bli involvert i utviklingsarbeidet. Resultatet skal bli en drifts- og organisasjonsform som gir gode, faglige forsvarlige tjenester til pasienter og gode arbeidsvilkår for ansatte.

Bygningsmassen på Berge gård senter er av eldre dato og ikke tilpasset dagens og fremtidens behov. Enheten har søkt samarbeid med bygningseier for å skissere enkelte byggetekniske endringer som kreves for å sikre en best mulig drift inntil videre.

Medarbeiderne på Berge gård er enhetens viktigste ressurs og bidrar aktivt til måloppnåelse - sikre beboere og pasienter riktige tjenester og en trygg og meningsfull hverdag.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Styrke dagaktivitetstilbud for personer med demens. Behovsprøvd og tilrettelagt tilbud for personer med demens.	Enheten følger opp en gruppe med demens i perioder på dagtid, - mandag til fredag. I helgene gis et tidsbegrenset tilbud gjennom innleie av ekstra bemanning. Enheten har planer for fremtidig organisering som styrker demensomsorgen.	
2	Sykefravær under 8 %	Enheten følger opp sykemeldte i henhold til føringer, men erfarer at ressurs- og bemanningssituasjonen gjør det krevende å holde sykefraværet lavt.	
3	God kvaliteten i hjemmetjenesten. Helhetlig og trygge pasientforløp. Pasienter opplever trivsel og trygghet. Alle er kjent med sjekklistene.	Det synes som om beboere og pasienter opplever ivaretagelse og trygghet. Organisering, ressurs- og bemanningssituasjonen gjør det periodevis krevende å levere tjenester i henhold til krav og forventninger og faglig forsvarlighet.	

4	Sikre god kvalitet på tjenesten «ettervern rus», Regelmessige møter med sosialtjenesten og minst 10 møter årlig.	Utgår
5	Trygg hjemmesituasjon for brukere på natt ved hjelp av velferdsteknologi. Unngå tilsyn med 10 % pga. bruk av velferdsteknologi og unngå økt bemanning.	Natttjenesten har oppmerksomhet på bruk av velferdsteknologi. De er krevende å måle effekt og gevinst men det antas at antall tilsyn er redusert.
6	Alle deltidsansatte som ønsker det skal få stilling over 60 % (unntak helgestillinger)	Enheten har hatt fortløpende fokus på behovet for justering av stillingsprosent til ansatte.

Hjemmetjenesten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	63 761	64 030	65 374	1 344
Andre driftsutgifter	5 553	6 548	4 601	-1 947
Driftsinntekter	-1 012	-5 717	-750	4 967
NETTO	68 302	69 238	69 225	-13

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	70,7	70,5	-0,2

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	11,3	13,8	2,5

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	10,4%	9%	-1,4%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Antall timer utført totalt per år	74 455	72 020	-2435	-3,3
Antall pasienter som har mottatt tjenester/besøk totalt per år	5104	5614	510	10,0
Antall pasienter som mottar tjenester per måned i snitt	460	468	8	1,7
Antall uttrykninger på trygghetsalarmer per dag kl. 07-23.00		2056		

Innledning

Fevik og Frivoll hjemmebaserte tjenester består av hjemmesykepleie, avlastningsoppdrag, praktisk bistand, turnusbemannet leilighet for ressurskrevende bruker og brukerstyrte personlige assistenter. Det har blitt utført tjenester til opptil 481 brukere på en måned, og utenom disse betjenes også ved behov trygghetsalarmer til 350 personer.

Tjenesten har til sammen 84 faste årsverk. I tillegg drives enheten med et stort antall timeinnleide i perioder opptil ett år til midler for økt aktivitet blir politisk vedtatt. Det vil si at det til enhver tid administreres i overkant av 250 ansatte. Enheten blir administrert av ett årsverk enhetsleder, tre årsverk fagledere og ett årsverk sykepleiekonsulent.

Formålet i enheten er gi brukere nødvendig helsehjelp til å være hjemme så lenge som det er mulig og tilrådelig.

Driften i enheten har i 2017 vært preget av et noe lavere sykefravær enn i 2016, og det har vært

kontinuerlig rekruttering av vikarer. Enheten har jobbet mot så nøktern drift som mulig, samtidig med at kvalitet og kompetanse har vært ivarettatt. Oppdrag har vært fordelt internt mellom team for å utnytte dagens ressurser best mulig.

Aktivitetstall viser at enheten har utført totalt 510 flere besøk i hjem i 2017 enn i 2016. Enheten har også utført tjenester i snitt til 8 personer flere per måned i 2017 enn i 2016.

Enheten har i 2017 brukt 880 000 kr mer i drift enn i 2016, dette viser at enheten har drevet meget effektivt og nøkternt, da bare lønnsoppgjøret ga økning på 1,4 millioner i 2017.

Det har vært utfordrende oppdrag, blant annet med behov for oppfølging av personalet fra bedriftshelsetjenesten.

Årets medarbeiderundersøkelse ble et høydepunkt med veldig god score i 1. tertial, og arbeidet videre med tiltak har blitt utført i 2017. Å score høyt på blant annet kompetanse, mestring og trivsel gir hold i at enheten styrer i riktig retning.

Resultat og aktiviteter

Enheten har vært med på å utrede muligheter for å nå flere mål, blant annet innen velferdsteknologi og logistikkforbedringssystem, slik at disse ikke er nådd. Det er store og gjennomgående mål for hele enheten, og det vil ta tid å nå endelige mål. Det er her samarbeid mellom enheten og kommunens IT-avdeling og FOU-avdeling, samt Agder Living Lab og UiA.

Enheten fikk tilført midler til avlastningstjenester høsten 2016, slik at midler for første gang har kommet inn i budsjett 2017, men det gjenstår arbeid sentralt i kommunen med alternative andre ordninger for avlastning i private hjem. Det er viktig at midler seinere år også blir utdelt til utføring av avlastningsoppdrag.

Mål med å ha fokus på at ansatte jobber aktivt med alle sjekklister i gode pasientforløp er oppnådd, men det er en stadig prosess å holde fast ved. Det har vært to meget vellykkede pilotprosjekter for å sjekke ut kvalitet i tjenesten i 2017. Gruppe E har vist til at ved å ha digital oversikt på storskjerm og nettbrett har de sjekket ut at alle pasienter fra sykehus har blitt fulgt opp 100 % med kartlegging og tjenester. Dette er en signifikant forbedring i kvalitet. Gruppe F har også sett på kvalitetsindikatorer i pleien med manuell oppfølging av hvilke oppgaver som blir fulgt opp hos pasienter, her viste tett oppfølging av den enkelte medarbeider at flere oppgaver ble utført og at oppgavene ble bedre utført og fulgt opp, med utfall i forbedret kvalitet i tjenesten. Enheten la inn i forslag til nye tiltak i 2018 ønske om innkjøp av utprøvd digitalt kvalitetsforbedringssystem, men tiltak ble ikke tatt med.

Enheten har tett kontakt med innsatsteam som driver med hverdagsrehabilitering, og ansatte i hjemmebaserte tjeneste gjennomfører også hjemmerehabiliteringsoppgaver, enten sammen med eller etter avsluttet innsatsteam.

Ansatte har fått gjennomgang i å lese vedtak og informasjon fra pasientombudet i Agder som gjelder å bli bedre på å oppfatte klager og behandle klager fra brukere. Disse målene er nådd.

FOU-avdelingen har utarbeidet et nytt informasjonshefte til nyansatte, studenter, lærlinger og vikarer. I dette heftet ligger det også sjekklister, slik at dette målet er nådd.

Enheten har jobbet med kompetansebygging og fått tilpasset undervisningstid for ansatte. Ansatte har også deltatt på hospiteringer på sykehuset og startet på spesialutdannelse, slik at enheten vil i 2018 få økning på spesialsykepleiere innen palliasjon og veiledning, og administrasjonen vil ha økning på ledelse. Mål er nådd og de siste avslutter studie i 2018. Ansattes kompetanse er ikke kartlagt videre fra det som er lagt inn i Dossier enda.

Målet om brukerundersøkelse er ikke oppnådd enda, og dette ble ikke prioritert i løpet av 2017.

Vurderinger

Enheten har siste 2,5 årene vært pilot for kommunens arbeid med gode pasientforløp, det vil si sømløse overganger for brukere mellom eksterne og interne helsetjenester. Enheten har underveis i arbeidet fått økt kompetanse via intern undervisning og hospiteringer på sykehus. Enheten kan se ut til å gi bedre kvalitet i tjenestene i 2017 ved gjennomgående bruk av sjekklister for å følge opp den enkelte bruker enn i 2015 og 2016.

Enheten gjorde en enorm omorganisering i 2015, og har siden da hatt diagnoseteam, hvor de ansatte

selv har fått ønske hva de vil jobbe med og har i dag spesielt god kompetanse for de som trenger det innen kreft, palliasjon, medisintekniske prosedyrer, demens, rus og psykiatri. Selv om ulike team har ulik spesialkompetanse, har de også allmenn kompetanse for andre diagnoser de behandler. Denne organiseringen har gitt enheten bedre rekruttering eksternt, samt at det er enklere å fordele nye innbyggere til team, og innbyggere får bedre faglig oppfølging.

Enheten hadde veldig god score på årets medarbeiderundersøkelse, og økt fokus på fag og kvalitet kan gi grunnlag for dette resultatet.

Enheten har siden 2010 hatt en økning på 20 000 årlige timer i utføring av tjenester. Dette har gitt økte årsverk med flere nye team, økt behov for administrativt årsverk, økt behov for medisinoppbevaring og lagerkapasitet, det er økt bilpark og det er ikke rom for ytterligere økning av tjenesten i dagens lokaler. Med den kjente demografiveksten og økt behov for helsetjenester i hjemmet og kommunens satsning på økt mulighet til å være hjemme så lenge det er mulig, vil dette gi aktivitetsøkning. Det vil dermed være behov for økt areal i lokaler og parkering for tjenestebiler. Økning vil begynne fra 2019-2020. Det ses på muligheter for nye og fremtidsrettede lokaler på UiA Grimstad, sammen med I4Helse. Basen Fevik har også behov for større lokaliteter på Fevik.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Pilot digitale tilsyn og digital dosett		
2	Pilot nytt logistikkprogram for levering av tjenester		
3	Ny modell for å revurdere og avslutte vedtak	Denne utgår.	
4	Ny modell for tjenesteutføring avlastning og dagsenter		
5	Ny modell samarbeidsarena kommune/sykehus		
6	Innføre ny sjekklister og fadderordning for nyansatte		
7	Gjennomgang internkontroll, utarbeide prosedyrer og risikoanalyser.		
8	Alle sjekklister i forbedringsarbeidet med trygge, helhetlige og koordinerte pasientforløp, samt pasientsikkerhetsprogrammet er fulgt opp på alle pasienter.		
9	Alle ansatte kan og leser alle vedtak til sine pasienter		
10	Alle ansatte kan klageadgang og rutiner for pasienter		
11	Innføre halvårslige kvalitetsdager for ansatte for å øke kompetansen.		
12	Innføre sjekklister for å kartlegge kompetansebehov.		
13	3 sykepleiere på dagtid på alle grupper, samt flere sykepleiere på kveld		
14	Minst 1 spesialutdannet sykepleier per diagnosegruppe		
15	Ha en "grønn" hjemmetjeneste. På sommeren skal sykler brukes når det er mulig. Ta i bruk kommunens el -sykler og el - bil. Fullstendig sortering av søppel. Miljøtenkning skal være gjennomgående i alt hjemmetjenesten		
16	Gjennomføre brukerundersøkelser hvert annet år med medium til høye resultater.		
17	Økt satsning på info om velferdsteknologi ut til de private hjem		
18	Tidlig innsats gjennom hverdagsrehabilitering i private hjem		

Bestillerenheten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	11 658	11 902	9 608	-2 294
Andre driftsutgifter	7 867	6 667	1 618	-5 049
Driftsinntekter	-12 077	-9 838	-2 630	7 208
NETTO	7 448	9 496	8 596	-900

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	11,5	11,1	-0,4

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	5	4,6	-0,4

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	6,2%	7,9%	1,7%

Innledning

Bestillerenheten består av avdeling for saksbehandling og FoU-avdeling (fag- og utvikling), inkludert Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) i Aust-Agder. Alle søknader om tjenester innen helse og omsorg, psykisk helse, rusfeltet og habiliteringsområdet saksbehandles i bestillerenheten. FoU-avdelingen er pådriver for fagutviklingsarbeid i sektoren.

Det har vært stort arbeidspress for saksbehandlerne i 2. og 3. tertial, bl.a. grunnet sykemeldinger og vakanse.

Det har vært ventetid på heldøgns omsorgsboliger. Kapasiteten i korttidsavdelingene har tidvis vært svært presset. På langtidsavdelingene har kapasiteten vært dekkende for behovet. Innenfor rusfeltet er det fortsatt krevende saksbehandling på grunn av brukere med komplekse behov for tjenester. Boligsituasjonen er bedre, men fortsatt krevende for de som har behov for bolig med personell tilgjengelig gjennom døgnet. Det er fortsatt utfordrende å finne egnede boliger. Det er fremdeles en del utfordringer knyttet til å få gode og sømløse overganger mellom ulike avdelinger og enheter/grupper innenfor helse- og omsorg. Driftsgjennomgangen av boveiledertjenesten og oppfølgingsarbeid i denne forbindelse har medført betydelig vedtaksgjennomgang, det har ikke vært kapasitet i enheten til å slutføre oppdateringen av alle disse vedtakene.

I FoU-avdelingen er forbedringsarbeidet Gode pasientforløp og velferdsteknologi prioriterte områder. Kommunen fikk høsten 2016 fortsatt oppdraget med å være Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT), med noe endring i retningslinjer og krav fra Helsedirektoratet. Vertskommunen har krav om medfinansiering av utviklingssenteret og er ansvarlig for utviklingssenterets måloppnåelse. Utviklingssenteret er knyttet til et fagutviklingsmiljø i vertskommunen, og utviklingssenterets handlingsplan skal være forankret i vertskommunen. Det ble åpnet frivillighetssentral på Berge gård i regi av FoU-avdelingen med frivillighetskoordinator som leder.

Nyopprettet stilling 2017 var 50% i Frivilligsentralen, 50 % stillingen som lindrende koordinator ble omgjort til fagutvikler i FoU.

Resultat og aktiviteter

Bestillerenheten

Ansatte i enheten arbeider målrettet etter retningen på tjenestene som er beskrevet i kommunedelplanen. Rekruttering av brukere til hverdagsrehabilitering og velferdsteknologiske løsninger er bra innarbeidet og har fortsatt prioritet.

Kommunen har 70 langtidsplasser i sykehjem og behovet for plasser har variert fra 67 til 71 langtidsvedtak. Vi har hatt perioder med overbelegg på korttid og en periode med ventetid på langtidsplass, ventested var da korttidsavdeling. Det har vært noe venting på heldøgns omsorgsbolig. Brukerne venter hjemme eller i korttidsavdeling og får nødvendig helsehjelp der de er. Kommunen har kjøpt totalt fire døgn på sykehuset.

I 2017 mottok bestillerenheten 8 klager. To ble avklart i bestillerenheten og 6 ble oversendt Fylkesmannen. I 4 av disse tilfellene fikk kommunen medhold.

Saksbehandler har som mål å være tilstede på sykehuset to formiddager i uka. Da planlegges hjemreise sammen med brukere som er innlagt, pårørende og ansatte på sykehuset. Dette bidrar til god brukermedvirkning og riktig utmåling av tjenester i forhold til brukers behov. Brukerne og pårørende gir saksbehandlerne gode tilbakemeldinger på dette. Siste halvåret har dette ikke vært gjennomført grunnet stort sykefravær og mangel på vikarer.

Saksbehandling innenfor rusfeltet er komplisert. Dette preges av flere sammensatte saker. Det gjelder ofte alvorlig psykisk syke personer som i tillegg har et rusproblem. Det er en økende saksmengde innen dette feltet. Det er fortsatt utfordrende og krevende å finne egnede boliger samt å få på plass tjenestetilbud med riktig kompetanse. Ofte er tjenestebehovet svært omfattende.

Driftsgjennomgangen av boveiledertjenesten og oppfølgingstiltak i etterkant har medført gjennomgang og revurdering av en rekke vedtak. Det er et omfattende arbeid som utføres i tett samarbeid med boveiledertjenesten. Dette pågår fortsatt i bestillerenheten og er ressurskrevende.

Agenda Kaupang har hatt en gjennomgang av vedtak i bestillerenheten for å vurdere kommunens saksbehandling og nivå på tjenestetilbudet. De har vurdert 30 saker med vedtak opp mot lovverk og omfang på tjenester. Hovedkonklusjonen var at bestillerenheten har en nøktern tildeling av tjenester.

FoU-avdelingen og Utviklingssenteret

Avdelingen er pådriver for fagutvikling. I tillegg til velferdsteknologi er arbeidet med «Gode pasientforløp» prioritert. FoU-avdelingen bidrar til implementering av arbeidet med gode pasientforløp i utførerenhetene innen alle fagfelt. Kreftkoordinator er godt i gang med arbeidet innen kreftomsorg og lindrende omsorg. Det er et godt samarbeid med utførerenhetene. Frivilligsentralen er åpen fire timer fire dager per uke. Dette er en møteplass mellom mennesker i lokalmiljøet. Utviklingssenteret driver kompetanseheving for alle kommuner i Aust-Agder innen lindring, demens, aktiv mestring og velferdsteknologi.

Det er utviklet prosedyrer for både samtykkekompetanse og forhåndssamtalen. Dette arbeidet er ledet av fagutviklere i FoU. Prosedyrene for samtykkekompetanse er kvalitetssikret av jurist hos Fylkesmannen, og det er planlagt fagdager om dette tema på Agder. Prosedyren for forhåndssamtalen er utviklet i nært samarbeid med geriater ved SSHF.

Ansatte i FoU/USHT blir ofte brukt som forelesere både på Agder og nasjonalt.

E-helse og velferdsteknologi

Agder Living Lab (ALL) er et nasjonalt prosjekt som er en del av den nasjonale strategien om at velferdsteknologi skal bli en integrert del av tjenestetilbudet innen 2020. USHT i Aust-Agder i Grimstad har fått tildelt oppdraget fra Helsedirektoratet og får tildelt prosjektmidler i tre år (2015-2017). Living Lab er et forskningskonsept som er basert på en systematisk tilnærming med brukeren i sentrum, og som involverer både forsknings- og innovasjonsprosesser. Prosjektet kjøres i tett samarbeid med UiA. Både brukere og leverandører er viktige samarbeidspartnere. Trygghets- og varslingsteknologi er prioritert arbeidsområde. Tilsyn med teknologistøtte handler først og fremst om sengematter med sensorløsning og dørsensorer. Tilbakemeldinger fra pårørende er hovedsakelig positive. Det pågår også utprøving av ulike GPS-løsninger. Slike løsninger er også i bruk av brukere og deres pårørende. Prosjektet avsluttes i 2018.

Vurderinger

Bestillerenheten

Saksbehandlerne har høy kompetanse innen saksbehandling og helselovgivning, og det gjøres nøye vurderinger og utredninger for å få et best mulig grunnlag for tildeling av tjenester. Lovverket ligger alltid til grunn for tildeling, men vurderinger gjøres også ut i fra kapasitet, kvalitet og økonomi. Vurderingene saksbehandlerne gjør bygger på retningen i omstillingen der målet er at folk skal bo hjemme lenger og få tjenester på et lavest mulig nivå i omsorgstrappa. Tildelingspraksisen er nøktern og LEON-prinsippet (laveste effektive omsorgsnivå) er et viktig prinsipp i tildelingen. Vurdering av vedtak i boveiledertjenesten kommer i tillegg til ordinære søknader om tjenester og medfører økt arbeidsbelastning for saksbehandlerne. Det har vært sykemeldinger og høy saksmengde gjennom året, og arbeidsbelastningen på de ansatte er svært høy. Fra 01.01.18 er det ansatt vikar i vakant stilling. Det trengs spesialkompetanse for å saksbehandle søknader om tjenester, og det har vært vanskelig å rekruttere vikarer med rett kompetanse.

En videre implementering av velferdsteknologiske løsninger har vært litt på vent i påvente av felles anskaffelse gjennom Agderprosjektet. Fremdeles er også hverdagsrehabilitering et område som prioriteres.

Innen rusfeltet er det fokus på å ivareta behovet for nødvendig helsehjelp, i tillegg til det sosialfaglige tjenestetilbudet. Det tildeles mer helse- og omsorgstjenester til brukergruppen, basert på rettskrav om nødvendig helsehjelp. Det er ofte utfordrende å planlegge tjenester.

FOU-avdelingen

FoU-avdelingen har ansvar for å søke på ulike tilskuddsmidler innenfor kompetanse- og innovasjon og generelt tilskudd til utvikling innenfor ulike fagområder, som f.eks. lindrende arbeid, demensarbeid, frivillighet, velferdsteknologi m.m. Kommunen tildeles midler til ulike prosjekter, og dette er viktig for å kunne drive aktuelt utviklingsarbeid i sektoren.

Interne risikomomenter: ny leder og sykdom blant ansatte.

Eksterne risikomomenter: hvordan kan USHT bli bedre på å "selge seg ut" til resten av kommunene i Aust-Agder?

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Opprettholde fordelingen med 70 langtidsplasser, 27 korttidsplasser og 2 KØH-plasser	Fordelingen vurderes fortløpende av inntaksmøtet som består bestillerenheten og sykehjemslege.	
2	Alle saksbehandlerne skal opprettholde eller styrke sin kompetanse innen saksbehandling og helsejuss	Vikarene har fått grunnkurs i saksbehandling. Enheten deltar på saksbehandlingsforum og noen fagkurs.	
3	Vurdere velferdsteknologiske løsninger i all saksbehandling	Det gjøres fortløpende.	
4	Vurdere hverdagsrehabilitering i all saksbehandling	Det gjøres fortløpende.	
5	Brukerne skal oppleve god kvalitet i tjenestene	Det stort fokus på brukermedvirkning. Direkte brukere har ikke blitt gjennomført i like stor grad som tidligere grunnet sykefravær.	
6	Sykefravær < 5 %	Sykefraværet i 2017 var på 7,9.	

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	33 719	35 740	25 626	-10 114
Andre driftsutgifter	23 991	25 163	22 932	-2 231
Driftsinntekter	-32 793	-37 739	-25 371	12 368
NETTO	24 917	23 280	23 187	-93

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	11,2	12,4	1,2

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	1,4	1,2	-0,2

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	9,6%	11,8%	2,2%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Innkomne	1483	1454	-29	-2,0
Behandlede	1427	1437	10	0,7
Ferdig beh	1427	1437	10	0,7
Ventetid ferdige	21.45	16.24	5.21	24.3

Innledning

Totale utgifter inneholder lønn, lønn til brukere som er i kvalifiseringsprogrammet, introduksjonsprogrammet og sosialhjelp.

Totale utgifter for NAV Grimstad i 2017 utgjør 23 280 000 kroner, det er et merforbruk på 93 000 kroner. Som vi ser i regnskapet har det vært større aktivitet enn planlagt, men vi har likevel klart å levere omtrent i balanse.

NAV Grimstad har i 2017 et høyt sykefravær på 11,78 %. Vi har tatt inn vikarer og har derfor likevel hatt en stabil drift ved kontoret. Det store sykefraværet skyldes fravær av langvarig karakter og er ikke relatert til arbeidsmiljøet.

Vi har hatt den glede av å holde mange foredrag for andre kommuner grunnet våre gode resultater på introduksjonsprogrammet også i år.

Resultat og aktiviteter

Våre hovedutgifter er lønn til introduksjonsdeltakere for nyankomne flyktninger og deltakere i kvalifiseringsprogrammet, samt utbetaling av økonomisk sosialhjelp etter vedtak. Vi har per i dag 160 brukere i introduksjonsprogrammet og 20 brukere i kvalifiseringsprogrammet.

NAV Grimstad har ansvaret for å tilby Introduksjonsprogrammet til nyankomne flyktninger som er bosatt i vår kommune, og som har rett og plikt til deltakelse. Introduksjonsteamet har bestått av 5 personer 2017.

Ved utgangen av 2017 var det 160 aktive deltakere i programmet. Deltakerne er fra 14 ulike land og er i alderen 18 til 55 år. I 2017 fikk 36 personer vedtak om oppstartet i programmet.

NAV har tett og godt samarbeid med Jobbsentralen og i Grimstad er det aktivitetskrav for alle som søker om økonomisk sosialhjelp. Noen søkere har større utfordringer i forhold til arbeidslivets krav og trenger tett oppfølging. Ved Jobbsentralen får alle en inntakssamtale hvor hver enkelt situasjon kartlegges i forhold til ressurser og eventuelle utfordringer. Alle får prøve seg i ulike arbeidsoppgaver og alle får oppfølging av en arbeidsleder. Deltakerne får opplæring og veiledning i jobbsøking, oppsett av cv og jobbsøknader, intervju trening osv. Det vurderes også om det er behov for eller mulighet for videre utdanning.

I 2017 er det 89 personer som er søkt inn til Jobbsentralen. Resultatet er at 23 har fått ordinær jobb, 17 er i andre arbeidsrettet tiltak gjennom NAV og 13 har begynt på skole/utdanning. De andre deltakerne får videre oppfølging av NAV eller har flyttet fra kommunen.

Vurderinger

NAV Grimstad har gode resultater på introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger. Det vi ser av utfordringer for nyankomne flyktninger, er mer helseplager enn tidligere. Vi har stabilt 20 brukere i kvalifiseringsprogrammet. Flere av deltakerne har vi klart å få over i jobb. Vi har mange brukere i aktivitetsplikt på økonomisk sosialhjelp, totalt 89 deltakere ved Jobbsentralen. Her er vi avhengig av et godt samarbeid med Jobbsentralen.

I 2017 fikk 36 personer vedtak om oppstartet i programmet.

I løpet av 2017 ble 50 personer avsluttet i programmet. Den offisielle statistikken fra NIR (nasjonalt introduksjonsregister) er ikke lagt ut, men etter NAVs beregninger ble 51,1% avsluttet med positivt resultat, - dvs overgang fra programmet til videregående skole, høyskole eller betalt arbeid. Hovedtyngden av de resterende 48,9% ble avsluttet til grunnskoleopplæring for voksne.

NAV vektlegger at deltakerne i programmet skal forberede seg til et yrkesaktivt liv, og derfor skal deltakerne ut i språkpraksis i bedrift, offentlig og privat. I alle skolens ferier er deltakere i fulltidspraksis. NAV vektlegger at grunnskoleelever får tilbud om praksis på ettermiddag/kveldstid for å øke sjansen til deltidsjobb før videre studier i Norge.

I 2017 ble det opprettet en helseklasse for deltakere som hadde som mål å studere helsefag på sikt. I tillegg ble det startet 3 NIA klasser (norsk i arbeid). Sommeren 2017 kjøpte NAV sommerskole via Jobbsentralen der de aller nyeste deltakerne fikk opplæring i språk og praktisk arbeid.

I 2017 er det 89 personer som er søkt inn til Jobbsentralen. Resultatet er at 23 har fått ordinær jobb, 17 er i andre arbeidsrettet tiltak gjennom NAV og 13 har begynt på skole/utdanning. De andre deltakerne får videre oppfølging av NAV eller har flyttet fra kommunen.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Alle arbeidssøkende brukere som trenger bistand for å komme i jobb skal få tilbud om veiledning og vurdert arbeidsrettede tiltak.		
2	Sykefraværet skal være under 5 prosent		
3	Andel deltakere på introduksjonsprogram med overgang til arbeid eller utdanning skal være over 60 prosent ved utgangen av året.		
4	Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet (KVP) skal være minimum 20 brukere.		

Byggesaksenheten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	5 354	5 267	5 182	-85
Andre driftsutgifter	1 774	723	1 181	458
Driftsinntekter	-7 128	-6 269	-6 363	-94
NETTO	0	0	0	0

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	7	6	-1

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk		1	

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	1,8%	6,4%	4,6%

Innledning

Byggesaksenheten har som primæroppgave å gjennomføre saksbehandling av søknadspliktige tiltak i samsvar med det regelverket som følger av plan- og bygningsloven, forvaltningsloven og forurensningsloven, samt yte veiledning til kunder/publikum om det samme regelverket. Byggesakstorget har en viktig funksjon i så måte.

I siste tertial har enheten vært gjennom endringer i bemanningen:

- én saksbehandler har gått ut i årspenjasjon til annen kommune
- to nylig tiltrådte saksbehandlere har vært gjennom opplæring i arbeidsoppgavene
- én ny saksbehandler har tiltrådt
- per utgangen av 2017 har bemanningen bestått av 6 av 8 årsverk, hvorav 2 stk har vært under opplæring pga nylig ansettelse

Til tross for denne situasjonen har enheten klart å innhente etterslep på saksbehandlingsoppgaver, slik at det har blitt lagt merke til av publikum, parter og andre. Enheten har også i siste tertial startet opp arbeid med utarbeidelse av kvalitetsrutiner og kontinuerlig forbedringsarbeid.

Resultat og aktiviteter

Enhetens arbeidsmengde avhenger av antallet og type saker som kommer inn til behandling i kommunen. Den enkelte saksbehandler vektlegger å gjennomføre sine oppgaver i henhold til gjeldende regelverk og innenfor de tidsfrister som gjelder. Enheten har fortsatt hatt utfordringer på grunn av en lengre periode med redusert bemanning, men har samtidig klart å innhente etterslep på oppgaver og korte ned saksbehandlingstiden, som redegjort for i pkt. 3.

Utenom de tiltakene som behandles etter plan- og bygningsloven, behandler også avdelingen separate utslippstillatelser etter forurensningsforskriften. Videre er avdelingen ansvarlig for gjennomføring av tilsyn og ulovlighetsoppfølging i henhold til plan- og bygningsloven, føring av matrikkelens B-del i henhold til matrikkelloven, føring av nye bygg i tiltaksbasen (kartdatabasen), betjening av besøksgjester på byggesakstorget tre dager i uken, samt besvarelse av henvendelser fra meglere gjennom svartjenesten Infoland.

Enhetens saksbehandlere jobber kontinuerlig; både individuelt og samlet, for å sikre at oppgavene blir

gjennomført med den kvalitet og effektivitet som kreves. Den spesielle ressursituasjonen i store deler av 2017 har satt sitt preg også på siste tertial, men samtidig er enheten blitt noe bedre bemannet i siste perioden, som har ført til kortere saksbehandlingstid og raskere respons på henvendelser.

Arbeidet med oppfølging av forvaltningsrevisjon byggesaksbehandling i 2016 har blitt satt på dagsorden i siste periode 2017. Grunnet situasjonen med redusert bemanning har det ikke vært mulig å ta tak i dette tidligere, men i siste tertial 2017 er det utarbeidet en helhetlig plan for dette arbeidet, som har vært forelagt kontrollutvalget og er akseptert her.

I perioden er det også besluttet at enheten "fristiller" en saksbehandlerstilling en periode i 2018, med formål å arbeide med ajourføring av matrikkelens b-del. Dette er planlagt i 2017, men igangsettes i 1. tertial 2018.

Vurderinger

Enheten utfører i all hovedsak sine saksbehandlingsoppgaver på en god måte, med høy faglig kvalitet, og innenfor lovpålagte frister. Men som en liten enhet med få ansatte, er vi svært sårbare i overgangsfaser der noen slutter, og nye skal læres opp. Mengden av nye saker er stor, og enheten kan ikke påvirke omfanget av nye saker som vi får. Det merkes derfor godt når noen er ute i permisjoner, sykefravær (også kortvarig) eller slutter. Det er derfor av stor betydning at antall årsverk er øket med ett. Det er først i siste periode at enheten har klart å bemanne seg opp noe. Dette da ansettelse og opplæring har vært en mer tidkrevende prosess enn det at saksbehandlere har sluttet/gått ut i permisjon.

Arbeidsoppgavene har ulik vanskelighetsgrad, og i noen tilfeller er det behov for å kunne avsette noe mer tid til faglig fordypning. Økt bemanning som er gjennomført i siste periode 2017 vil forhåpentligvis bidra til dette.

Forøvrig må en fortsatt ha fokus på samarbeid og samordning internt mellom enhetene innenfor samfunns- og miljøsektoren.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Etablere gode samarbeidsrutiner mellom de ulike enhetene innenfor sektoren for å kunne framstå enhetlig og samordnet i forhold til ny retningslinje for fullført saksbehandling.	Har jobbet fortløpende med dette, og erfarer at en del samhandling flyter bedre internt på enheten. Dette er imidlertid et kontinuerlig arbeid, som videreføres.	
2	Delta og utvikle samarbeidet mellom kommunens politikere, -administrasjon og næringsforening for å oppnå dialog, læring og gjensidig forståelse.	Arbeides kontinuerlig med dette. Konkret eksempel er etablering av samarbeid med Gårdeierforeningen og AAFKs kulturminnevernseksjon vedr. større fokus på bevaringshensynet i Grimstad sentrum. Ifm dette skal det holdes åpent folkemøte i mars 2018.	
3	Bruke økte ressurser på arbeidet med tilsyn og ulovlig-heter får bl.a. å kunne håndtere alle innmeldte saker i h.t. det regelverket som følger av plan- og bygningslovens KAP 32.	Økte ressurser/bemanning termin 2017 har medført kortere saksbehandlingstid og raskere responstid på henvendelser. Dette antas også å ha fått utslag for ulovlighetssaker.	
4	Bruke de muligheter som inngår i det nye sak/ arkiv-systemet, fra mottakskontroll til ferdigattest, for å samordne og kvalitetssikre saksbehandlingen, samt registrere/lagre data.	2017 er første hele år, der enheten har brukt sak-/arkivsystem som muliggjør registrering/kvalitetssikring av saksbehandlingen. Har hatt god erfaring med dette, men må fortsatt følges opp i saksbehandlingen.	
5	Komme i gang med lovpålagt føring av nye bygninger i kommunens og matrikkelens kartdatabase.	«Fristilt» en saksbehandlerstilling fom mars 2018 for å jobbe med ajourføring av matrikkel og føring i tiltaksbase. Det antas at dette vil oppnå ila 2018.	

Oppmålingsenheten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	2 679	2 759	3 059	300
Andre driftsutgifter	801	815	714	-101
Driftsinntekter	-2 530	-3 172	-3 214	-42
NETTO	950	402	559	157

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	3,6	3,6	0

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk		1	

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	0%	0%	0%

Innledning

2017 var et hektisk år med mange bestillinger av oppmålingsforretninger.

Resultat og aktiviteter

På tross av et svært turbulent driftsår, ble det ikke store budsjettmessige overskridelser. Målet om aktuell og oppdatert hjemmeside for oppmåling på internett er imidlertid ikke oppfylt.

Vurderinger

Lovforslag om endring av matrikkelloven og personalmessige forhold gjør det vanskelig å forutse utviklingen fra 2018 og fremover.

Fra 2018 er det full utskifting på personalsiden, noe som medfører utfordringer på lokalkunnskaper og historikk.

Det blir også utfordringer ved store rutineendringer, blant annet gjelder dette journalføring i saksbehandlings- og arkivsystemet Public 360.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Ha medarbeidere som er faglig oppdatert og har kompetanse til å utføre de oppgaver som til enhver tid påhviler enheten.		
2	Ingen klagesaker i 2017.		
3	Publikumsvennlig og oppdatert hjemmeside for oppmålingstjenestene		

Plan-, miljø- og landbruksenheten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	5 420	6 449	6 297	-152
Andre driftsutgifter	2 085	3 281	3 295	14
Driftsinntekter	-684	-2 025	-896	1 129
NETTO	6 821	8 127	8 696	569

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	7,6	8	0,4

Enheten har ved årsskiftet totalt 9 stillingshjemler, hvorav én er besatt av en vikar i midlertidig stilling.

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	0,4	1	0,6

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	6,9%	11,1%	4,2%

Sykefraværet har økt grunnet enkelte langtidssykemeldte. Enheten består av kun 10 personer som gjør den sårbar overfor enkeltstående langtidssykemeldinger.

Innledning

2017 har vært preget av stor aktivitet både overordnede oppgaver og ordinære planoppgaver.

Resultat og aktiviteter

Det har vært en høy aktivitet ved enheten gjennom hele året, innenfor alle fagområder. Til enhver tid er det ca. 70 reguleringsplaner i prosess. Aktiviteten ser ikke ut til å avta, da det den siste perioden i 2017 har blitt startet opp arbeid med mange nye reguleringsplaner. Parallelt med det ordinære planarbeidet har det også vært flere overordnede planoppgaver som har krevd sitt av tid og ressurser. Det kan nevnes temaplan for torg- og gatebruksplan, regional plan for areal- og transportplan (ATP) samt arbeid i forbindelse med interkommunalt samarbeid for planlegging av ny E18. Arbeidet med kommunedelplan for sentrum har også startet opp, selv om det formelt sett ikke er meldt oppstart om planarbeid.

Innenfor landbruksområdet kan nevnes at gårdbrukere i Grimstad i 2016 har plantet 52 000 granplanter. I samme periode er det avvirket 15 500 m³ bar- og lauvtømmer. Dette er en nedgang fra året før, uten at det ligger noe dramatik i det.

Enheten har noe høyere lønnskostnader og lavere driftsinntekter (plangebyrer) enn budsjettet. Økning i sykelønnsrefusjoner og mindreforbruk av kjøp som inngår i tjenesteproduksjonen er noen av postene som gjør at enheten totalt sett har et mindreforbruk på ca. 568 000 i forhold til oppsatt budsjett.

Vurderinger

Enheten har en god drift og behandler et høyt antall saker. Periodevis har det vært langtidssykemeldinger og/eller vakante stillinger som har satt enheten under press. Tross en nyopprettet stilling (fra august) har det derfor til tider vært utfordrende å behandle alle saker og henvendelser innenfor fastsatte frister. Året sett under ett har det blitt sluttbehandlet 7 reguleringsplaner. Dette er en nedgang fra året før hvor det ble sluttbehandlet 16 reguleringsplaner. Sett i lys av at en reguleringsprosess normalt sett varer 1-3 år, så

skyldes nedgangen i antall sluttbehandlede saker hvor reguleringsplanene er i prosess (samlet sett) fremfor nedgang i aktivitet.

Høyt aktivitetsnivå generelt i tillegg til overordnede planarbeid (både kommunalt og interkommunalt/regionalt) bidrar til spennende oppgaver og innholdsrike arbeidsdager for enhetens ansatte.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Etablere en god praksis for gjennomføring av ny rutine for fullført saksbehandling.		
2	Ta i bruk nytt saksbehandlingssystem fullt ut i fullført saksbehandling. Benytte alle mulighetene i systemet.		
3	Få en bedre samhandling med Teknisk utvalg, eks. informere om pågående planer underveis. Spesielt der nye planer utfordrer overordnet plan.		
4	Klima-evaluering har vi lyktes i å ivareta klimahensyn i all planlegging.		
5	Starte opp revisjon av kommunedelplan for Grimstad sentrum, jfr. vedtatt planstrategi		
6	Gjennomføre byrom- og gatebruksplan for det historiske sentrum		

Brann- og feiertjenesten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	14 693	15 202	15 957	755
Andre driftsutgifter	2 839	3 283	2 267	-1 016
Driftsinntekter	-3 362	-3 990	-3 026	964
NETTO	14 170	14 814	15 198	384

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	13,5	15,5	2

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	2	1,1	-0,9

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	6,5%	3,5%	-3%

Aktivitetsdata	2016	2017	Endring	%
Antall branner	266	270	4	1,5
Antall oppdrag	694	586	-108	-15,6

Innledning

Brann- og feiertjenesten består av to avdelinger som skal ivareta de forebyggende og beredskapsmessige oppgavene etter brannloven. Den delen av forebyggende avdeling som utgjør feiertjenesten, er kommentert i egen rapport (selvfinans).

Driften i 2017 har tilnærmet vært innenfor en normalsituasjon, og ingen ekstraordinære hendelser har oppstått. Øvelsesaktiviteten har vært gjennomgående god.

Resultat og aktiviteter

Aktivitetsdata for fjoråret viser tilnærmet det samme som i 2016. Det vil hele tiden være naturlige svingninger i antall utrykninger. Det brannforebyggende arbeidet har resultert i flere samarbeidsprosjekt på tvers av sektorene. Fokuset er å redusere brannrisikoen hos utsatte grupper i samfunnet.

Beredskapsavdelingen har hele tiden krav til innsatstid og minimumsbemanning. I tillegg kommer mange krav til opplæring, trening, øvelse og vedlikeholdskrav, materiell og kompetanse. Enheten har jevnlig samøvelse med større bedrifter i kommunen som NYMO, Igland Garasjen og andre virksomheter.

Vurderinger

Enheten driver godt både innen det brannforebyggende arbeidet og med kompetanseoppbygging gjennom kurs og øvelser.

I beredskapsavdelingen var det en krevende situasjon med flere huller i vaktlista for deltidsansatte/hjemmevakter. Hullene skyldes at tre ansatte har sagt opp stillingene sine og to er langtidssykemeldt. Det er ansatt flere erstattere som både har begynt i fast turnus og på deltidsbrannutdanning. Flere internevalueringer og hendelser har avdekket sårbarheten i at vaktlaget i realiteten bare består av tre stykker, mens kravet er fire. Dette vil fremover få økt fokus. Brannstasjonsbygningen har også flere svakheter ved seg og behovet for nye løsninger er stigende.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Utarbeide en plan for systematisk opplæring og øvelse av fagleder brann funksjonen.		
2	Fullføre etablering og montering av slokkevannposter i den tette trehusbebyggelsen.		
3	Kartlegge utsatte grupper i kommunen som har en særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann.		
4	Videreføre prosessen med å redusere risikoen for eksponering av kreftfremkallende stoffer i enheten.		
5	Iverksette samordnet tilsyn med DLE i tett trehusbebyggelse.		
6	Utarbeide nye rutiner for feiing og tilsyn i fritidsboliger.		

Kommunaltekniske tjenester

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	16 685	16 622	17 875	1 253
Andre driftsutgifter	19 335	22 932	17 462	-5 470
Driftsinntekter	-8 425	-14 482	-10 009	4 473
NETTO	27 595	25 286	25 328	42

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	21,5	21,3	-0,2

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	3,3	3,3	0

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	8,9%	3,3%	-5,6%

Innledning

På driftssiden har det ikke vært noen spesielle hendelser. Men gressbanen på Levermyr krever mye ressurser for å holde best mulig kvalitet på banen. På park og veivedlikehold er det ikke mulig å holde tilsvarende høy kvalitet, noe som også vises. Det har i løpet av året vært arbeidet med fire prosjekter på Levermyr. Ny tribune og nytt kunstgress er ferdig. På kunstgressbanen oppstår det ujevnheter under brøyting når banen er veldig våt. Det arbeides med å finne årsaken til problemene. Nytt flomlys er ennå ikke påbegynt, p.g.a. naboprotester på de foreslåtte høye mastene. Klagesaken er sendt til fylkesmannen. Undervarme på gressmatta skal utføres i 2018. Anbud er innhentet.

Resultat og aktiviteter

Lønnsutgiftene har et mindreforbruk på kr. 754 000. Dette skyldes i hovedsak feilføring, noe som er rettet opp i forhold til 2018-budsjettet. Inntektene er kr. 4 473 000 og utgiftene er kr. 5 470 000 høyere enn budsjettet. Hovedårsaken til dette er at mva. (kr. 3 905 000) er ført på både inntekter og utgifter uten at dette er budsjettet. I tillegg fikk kommunaltekniske tjenester kr. 1 986 000 i tiltaksmidler fra staten som er både inntekts- og utgiftsført. Totalt sett er enheten tilnærmet i balanse med et mindreforbruk på kr. 42 000.

Fraværet er gått ned med 5,6 % til 3,3% i 2017. Dette skyldes i hovedsak at langtidsfravær er betydelig redusert. Vann og avløp inngår også i disse tallene.

Det arbeides med flere veiprosjekter. For turvei mellom Grømbukt og Groos, samt utbedring av en del av Moyveien, er arbeidene ikke kommet i gang p.g.a. vanskelig grunnverv. Reguleringsplaner for gang/sykkelvei i Frivoldalen og langs Østerhusmonen er snart klart til å legges ut til offentlig ettersyn. I forbindelse med regnskapsavslutningen for 2015, ble det satt av kr. 840 000 til trafikksikkerhetstiltak. Dette er brukt til to busstopp og opphøyd gangfelt med lys ved Landvik skole, samt humper og tre opphøyd gangfelt med lys langs Østerhusmonen. Til prosjektet på Landvik skole har kommunen fått kr. 435 000 i tilskudd fra fylkeskommunen.

Det ble før sommerferien montert nedgravde avfallscontainere ved den gamle brannstasjonen i Storgaten. Det arbeides med å klargjøre for nedsetting av flere containere i sentrum.

Ny tribune er bygd på Levermyr med en kontraktssum på kr. 7 375 000 inkl. mva. Jerv skal finansiere 70 % av denne summen gjennom økt leie på bruk av Levermyr. Endelig prosjektrengskap viser et forbruk på kr. 313 000 utover kontraktssum. Dette ekstra forbruket skyldes hovedsakelig forseringstillegg fra

entreprenøren, som forutsatte igangsettingstillatelse fra kommunen på plass 01.01.17. P.g.a. forsinkelse ble entreprenøren tvunget til å gjennomføre betydelig overtidsarbeid og dyrere konstruksjonsløsninger.

Når det gjelder bygging av flomlys, så er ikke dette prosjektet igangsatt p.g.a. protester mot de høye mastene fra naboer. Klagesaken er sendt til fylkesmannen. Anlegget blir ikke klart til vårsesongen. Fotballforbundet opplyser om at lysanlegget må være klart til sene høstkamper. Det er på nåværende tidspunkt usikkert når anlegget kan påbegynnes, og dermed også når det kan stå ferdig.

I budsjettet for 2017 er det satt av kr. 400 000 til et forprosjekt for å avklare kostnader for gang/sykkelvei, veiutbedring, vann og avløp fra Omresletta til Homborsund. Arbeidet er ferdig. Kostnadene for gang/sykkelvei varierer fra kr. 22,5-26,7 mill. avhengig av hvilket alternativ som velges. Vann og avløp fra eksisterende kommunale ledninger og frem til FV 420, er beregnet til kr. 6,4 mill. Disse ledningene kan videreføres til Omre industriområde.

Det er innhentet anbud på arbeidet med Byhaven. Anbudene ligger innenfor budsjett. Arbeidene startet opp i november og skal ferdigstilles i september 2018.

Kommunaltekniske tjenester fikk kr. 1 986 000 i tiltaksmidler til økt sysselsetting fra staten. Av disse er kr. 1,8 mill. brukt til opprustning og asfaltering av Arnevigveien. Den resterende summen er brukt til reasfaltering av veier.

Det har i alt vært 48 betalende anløp inn til Grimstad havn i 2017. Av disse er 13 kommersielle anløp til Grimstad trafikkhavn, Gundersholmen, 26 anløp til Nymo. I tillegg er det 9 registrerte anløp av lokale aktører, som har benyttet kaien på Gundersholmen til utskipning av gods i forbindelse med arbeid i skjærgården. Totalt har det gått ca. 23 000 tonn gods over Gundersholmen kai i 2017.

Det er ikke kommet til enighet om frivillig grunnerverv med en stor del av grunneierne som blir berørt av ny Grefstadvei. Kommunestyret vedtok i februar 2018 å sette i gang en ekspropriasjonsprosess for å få gjennomført grunnervervet.

Det er bygget ny Terje Vigen brygge.

Vurderinger

Oppstart av spesielt vegprosjekter blir ofte utsatt lenge før arbeidene kan starte i marken. Dette fordi det vanskelig å få ervervet grunn. Når det gjelder lysmastene på Levermyr er det stor usikkerhet når disse kan være klare til bruk. Dette avhenger av fylkesmannens behandling av klagen på byggesaken.

Kommunaltekniske tjenester skal ha en dagssamling i mars, hvor medarbeiderundersøkelsen skal gjennomgås, samt se på muligheter for forbedringer i driften av enheten.

Enhetsens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Minimum nattforbruk for vannforsyningen skal ikke være høyere enn 30 l/s.	Det har vært arbeidet en del med reduksjon av lekkasjer, men målet er ikke nådd.	
2	Redusere kostnader på pumping og rensing av kloakken som kommer til hovedpumpestasjonen på Vessøya.	Det er utført en del tiltak for å redusere innlekking av overvann, men en del arbeid gjenstår. Dette er tidkrevende arbeid.	
3	Ingen henvendelser skal besvares senere enn 1 måned etter mottak. Dersom henvendelsen ikke kan besvares innen denne fristen, skal det gis et foreløpig svar med begrunnelse for hvorfor ikke henvendelsen kan besvares tidligere, samt en begrunnelse for dette. Det skal dokumenteres at foreløpig svar er gitt. Foreløpig svar kan unnlates dersom det er åpenbart unødvendig.	Henvendelser svares nå hurtigere ut, men vi er fremdeles ikke helt i mål.	
4	Tiltak som er avtalt utført med publikum, skal utføres innen rimelig tid eller etter avtalt tidsfrist. Kan ikke dette overholdes, skal det gis ny beskjed om når oppgaven kan utføres. Det skal dokumenteres at ny beskjed er gitt.	Dette fungerer bedre nå, men kan bedres ytterligere.	

5	Utbyggingsavtaler skal kvalitetssikres bedre på enheten.	Dette fungerer nå som forutsatt	
6.	Hovedplaner for vann og avløp skal ferdigstilles i løpet av 2017.	Hovedplanen for vann er ferdig. Planen for avløp kan ikke settes i gang før endelig plassering av nytt renseanlegg er vedtatt.	

Bygg- og eiendomstjenesten

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	36 197	41 202	39 852	-1 351
Andre driftsutgifter	39 691	55 941	42 101	-13 841
Driftsinntekter	-33 253	-48 902	-32 577	16 325
NETTO	42 635	50 007	49 375	-632

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	61,6	63,3	1,7

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	4,6	6,5	1,9

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær	9%	8,2%	-0,8%

Innledning

Bygg- og eiendomstjenesten forvalter, drifter, vedlikeholder og jobber med utvikling av Grimstad kommunes bygningsmasse. I tillegg har bygg- og eiendomstjenesten ansvar for kommunens grunneiendommer og kommunens nye boligkontor. Bygg- og eiendomstjenesten har gjennomført driftsåret 2017 med fokus på en god drift og på økonomien, og vi har endt opp med et lite merforbruk på enheten. Bygg- og eiendomstjenesten jobber med en tydelig rolle- og ansvarsfordeling på enheten, og arbeider fortsatt med effektiviseringskrav som følge av tidligere politiske vedtak. Enheten er i gang med arbeid med kontinuerlig forbedring. Bygg- og eiendomstjenesten er forankret med en faglig dyktig stab, som gir en opplevelse av godt arbeidsmiljø, trygghet, delaktighet og tilhørighet hvor alle kan utvikle kompetansen sin. Bygg- og eiendomstjenesten har også fokus på samarbeid og kompetansedeling på tvers av organisasjonen og med andre sektorer. Investeringene knyttet til kommunestyrevedtak gjennomføres i samarbeid med øvrige sektorer.

Inntektene for driftsår 2017 viser noe merinntekter, dette skyldes merverdikompensasjon, statlig tiltakspakke og mye aktivitet på prosjekter og noe inntekter fra selvkostområdet. Netto lønnsutgifter viser et merforbruk på -1,3 mill., hovedårsak noe mer innleie ved sykdom (korttidsfravær), vaktordningen og vakante stillinger i perioder. På andre driftsutgifter har vi et merforbruk på -13,8 mill., dette skyldes også merverdi kompensasjon og tiltakspakke, dette går mot hverandre på inntekter og andre driftsutgifter. Netto resultat viser et merforbruk på 0,6 mill. kr, noe som er et godt resultat for bygg – og eiendomstjenesten.

Bygg- og eiendomstjenesten har utarbeidet en eiendomsstrategi som ble lagt frem høsten 2017, sammen med vedlikeholdsstrategien gir dette grunnlag for å legge frem gode vedlikeholdsplaner for å ivareta et verdibevarende vedlikehold av kommunens bygningsmasse. Det følger også av NOU 2004:22 «Velholdte bygninger» at eiendomsforvaltningen skal ha en vedtatt eiendomsstrategi gjennom overordnede bestemte politiske mål i kommunen.

Resultat og aktiviteter

Bygg- og eiendomstjenesten har på utbygningssiden gjennomført investeringene etter de rammer som er satt for 2017. Når det gjelder de enkelte prosjektene henvises det til prosjektrapportene i årsmeldingen.

Drift av vaktmestertjenesten hadde ikke de store uforutsette hendelsene i 2017, med unntak av de økte kostnadene på nettleie og økte kostnader på vaktutrykninger. Men organiseringen av vaktordningen som er 24/7 gav oss en smidig og god ferieavvikling med høy grad av service i 2017. Vi startet opp driften av småhus 2016, som var en litt annerledes vaktmestertjeneste, og tilbakemeldinger og erfaringer viser at dette har vært et riktig prosjekt og dette viderefører vi.

Grimstad svømmehall var sommerstengt store deler av andre tertial. Det ble montert inn dusjbåser i sommer, dette skal gi bedre hygiene, som gjenspeiler seg i lavere forbruk av klor i vannet. Det tekniske anlegget i svømmehallen er gammelt, dette medfører unødvendige driftsstanser. Det var avvik på lagring av klor i teknisk rom, og utbedring ble utført på slutten av året.

Renholdstjenesten har i 2017 hatt et godt driftsår, vår fagleder på renhold sluttet i 2. tertial. Ny leder kom raskt på plass, og har drevet renholdstjenesten godt ut året. Etter at renhold fikk IA-pris for et godt arbeid med å skape og videreutvikle et inkluderende arbeidsliv, ble det jobbet videre med dette i 2017.

Renholdstjenesten har jobbet systematisk for å være en god IA-arbeidsplass, og stikkord er medarbeiderskap og arbeidsglede. Det jobbes bredt for å inkludere og tilrettelegge for personer med nedsatt funksjonsevne, eldre arbeidstakere og flyktninger. Det er gjennomført aktiviteter på mange hold både for enkeltindivider og fellesskapet, og det har vært forankret i partssamarbeidet. Videre jobbes det kontinuerlig med å forbedre planlegging og utførelse av renholdstjenestene. God planlegging gjennom renholdsplaner, godt samarbeid med brukerne og riktig bruk og forståelse av NS-INSTA800 (kvalitetsstandarden) er det jobbet med kontinuerlig i 2017. Utfordringen fremover blir å drifte økte arealer på forsvarlig måte med mer moderne og hensiktsmessig utstyr. Drift renhold har nå innført bruk av CleanPilot på alle bygg i Grimstad kommune, der er noen "barnesykdommer" som vi regner med å ha luket bort i løpet av driftsåret 2018.

Vedlikehold har i perioden april til september utført mange store og små oppdrag, blant annet maling av helsestasjonen og utskifting av kledning og maling av Gamlebygget på Dømmesmoen. Vedlikehold har i tillegg hatt inne åtte sommervikarer som har malt kommunale boliger (Markveien, Kirkenga, Ebbelsgate), barnehage (Eide), skolebygg (Jappa, Hesnes, Landvik) og innvendig i skolebygg (GUS, Kulturskolen).

På vedlikehold er det blitt gjort vedlikehold med egne midler, reinvesteringsmidler og tiltakspakke. Vedlikeholdsavdelingen har håndtert utførelse av tiltakspakka 2017 med god bruk av innleide håndverkstjenester, som er vilkåret for bruk av midlene.

Første halvår av 2017 ble det lagt ned mye arbeid med å ferdigstille eiendomsstrategien for Grimstad kommune. Strategien legges til grunn videre i forhold til kommunens fremtidige byggbehov. Prosessen rundt hjemmelsforholdene på Smith Petersens brygge ble sluttført. Det ble her inngått forlik før saken skulle behandles i lagmannsretten. Forliksavtalen er fulgt opp og gjennomført. Det har også vært arbeidet med forholdet rundt justering av festeavgiften for Prestegårdsskogen. Her har det vært god dialog mellom fremfestere og med Opplysningsvesenets fond. Kommunen har innhentet ekstern juridisk kompetanse for å bistå oss i dette arbeidet. Det er satt i gang arbeid med ny reguleringsplan for Ekelunden, og det har vært arbeidet aktivt med etablering av bofellesskap flere steder i kommunen etter «Romstølen»-modellen fra Arendal kommune. Gymsalen på Landvik er solgt til Imås, og det har vært arbeid knyttet til ny helselab I4Helse. I tillegg er det opprettet eget tomte- og boligfond som kan gi kommunen et større handlingsrom til å kunne opparbeide seg en større tomtreserve for fremtidige kommunale utbyggingsbehov. Kommunen har i dag lite tilgjengelige tomter for utbygging.

Sykefraværet for 2017 har ligget på 8,2 % og har en nedgang på 0,8 % fra året før. Dette skyldes noe mindre langtidsfravær, og i tillegg jobber renholdstjenesten spesielt med å redusere korttidssykefraværet.

Faste årsverk har en oppgang på 1,7 fra året før.

Bosetting

I 2017 mottok boligkontoret totalt 51 søknader om kommunale boliger. 25 ble tildelt bolig, 20 flyttet inn og fem avslo sitt tilbud. 10 søkere har trukket sin søknad og av disse fikk to innvilget startlån og to kvalifiserte for heldøgns omsorgsbolig. Totalt 70 flyktninger ble bosatt i Grimstad kommune i 2017. Det ble leid inn 35 nye private boliger, og i underkant av 5 % av flyktningene som kom ble bosatt i en kommunal bolig. Arbeidet med enslige mindreårige flyktninger har vært fragmentert og krevende, da både kommunale og private boliger viste seg som vanskelig å oppdrive grunnet den enkeltes beskjedne

inntekt. I tillegg ble tjenesten overført fra barnevernet til kvalifiseringstjenesten.

Startlån

I 2017 ble det behandlet 97 søknader om startlån. Av disse ble det gitt syv avslag og 57 søknader ble innvilget. Totalt ble det utbetalt kr 67 227 397, herav 54 % til familier med barn, som er en gruppe boligkontoret sterkt prioriterer. Seks søkere ble innvilget tilskudd til etablering, totalt utbetalt 1 520 000.

Ti søkere fikk innvilget tilskudd til tilpasning av bolig, totalt utbetalt kr 829 496. I august meldte boligkontoret inn at midlene for startlån nærmet seg slutten. Siden det fremdeles var søkere inne og en stund til årsslutt, ble det søkt om ytterligere midler for 2017. I oktober ble det innvilget 15 mill. kr ekstra.

Bostøtte

I 2017 kom det nye ordninger for bostøtte som forenkler noe av arbeidet. Husbanken henter nå inn ferske inntektsopplysninger fra skatteetaten, som gjør at færre får tilbakebetalingskrav. Det er også blitt lettere å søke bostøtte elektronisk, og boligkontoret tilbyr assistanse dersom det synes vanskelig for bruker å gjøre dette alene.

Boligsosialt arbeid

Vi har midlertidig økt bemanningen noe i boligkontoret, i forbindelse med at en av våre medarbeidere arbeider inn mot Husbanken i by- og tettstedsprogrammet. Leder for boligkontoret tar del i praktisk studie for boligsosialt arbeid i praksis gjennom UIA, og arbeider sammen med boligkonsulent på sosialtjenesten for å lage en modell for boligtrening som kan bidra til at våre brukere mestrer boforholdet sitt bedre.

Vurderinger

Bygg- og eiendomstjenesten har fokus på kvalitetsforbedring på hele enheten, der vi går gjennom rutiner, kvalitet, ansvar og roller for hver enkelt og skal følge opp formannskapsvedtak sak 2016/967-1 som gjelder effektivisering. Bygg- og eiendomstjenesten har jobbet med eiendomsstrategien, som er et helhetlig, overordnet, styrende dokument som favner all eiendomsvirksomhet i kommunen. Den kommuniserer satsinger og prioriteringer innad i Grimstad kommune, og det har vært involvering fra de øvrige sektorene i kommunen.

Det jobbes godt på de forskjellige fagområdene som forvaltning, drift, vedlikehold, renhold, eiendom, boligkontor og i prosjektgruppa. Enheten samarbeider godt med øvrige enheter og eksterne brukere. Bygg- og eiendomstjenesten går gjennom resultatene av 10-faktormålingen i 1. tertial og identifiserer tiltak basert på funn i undersøkelsen. Bygg- og eiendomstjenesten har ut i fra dette introdusert kontinuerlig forbedring og definerer ståsted på hvor vi er og hvor vi ønsker å komme.

Enhetens målsetninger for budsjett 2017

Nr	Mål	Beskrivelse	Status
1	Etablere EOS i 80 % av formålsbygg og være med i den lokale energisparekonkurransen.		
2	Redusere sykefraværet med 1 % på enheten.		
3	God samhandling med kommunalteknikk i alle investeringsprosjekt.		

Feiervesen

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	2 547	2 264	2 467	203
Andre driftsutgifter	933	1 067	1 029	-38
Driftsinntekter	-3 481	-3 536	-3 496	40
NETTO	0	0	0	0

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	3	4	1

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	0,7	0,7	0

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær		3,5%	

Innledning

Grimstad feiertjeneste driver en økonomisk og faglig forsvarlig tjeneste for innbyggerne i kommunen. Tjenesten er opptatt av å drifte en tjeneste som kan møte innbyggerne på en god kompetent og likebehandlende måte. Vi har en stabil og fornuftig (nøktern) økonomi, og møter ikke de store overraskelsene.

Vi har brukt mindre i lønn i år sammenliknet med i fjor. Dette skyldes en ulønnet permisjon samt en gradert sykemelding som har vart i ett år. Når det gjelder driftsmidler, har vi brukt noe mer i år enn budsjettet. Dette skyldes at vi i fjor måtte fornye dataparken vår.

Av inntekter fremgår det av regnskapet at vi har fått mer. Dette skyldes fokus på å kontrollere hvert hus opp mot gebyrsystemet. Igangsatte prosjekter som kontroll at de besøk vi gjennomfører opp mot gebyr registeret, medfører i snitt 15 tilfeller av innmeldinger per uke til gebyravdelingen hvor abonnentene ikke betaler avgift.

Samtidig tilsyn med det lokale el-tilsyn i tett trehusbebyggelse har også medført et verdifullt løft på kunnskapssiden når det gjelder elsikkerhet. Vi oppdager flere tilfeller av varmgang og usikre produkter enn tidligere, eksempelvis et 20 talls antall varmtvannsberedere som kunne medført brann. Dette er en flott arena for kunnskapsspredning blant tilsynspersonellet og sikre kontinuerlig forbedring av kvalitet. I tillegg er vi av den oppfattelse at innbyggerne har tatt godt imot dette og fått mer brannsikre hjem.

Resultat og aktiviteter

Prosjektet med å kvalitetssikre tallene vedrørende feieravgiften pågår fortsatt, og dette sikrer at abonnenter som betaler avgift får utført feiing og tilsvarende at de som får utført feiing også betaler avgift. Dette vil vi fortsette med, men vi er også nå inne i en prosess med mulig endring av software-plattform og dette arbeide får prioritet i 2018.

Det er i regelverket inntatt krav om at fritidsboliger også skal underlegges feiertjenestens oppgaver. Dette arbeidet er påbegynt og har vært oppe til politisk behandling. At tjenesten nå også skal omfatte kommunens 1400 fritidsboliger vil medføre noe usikkerhet hva gjelder arbeidsmengde (tidsbruk) og

varslingsrutiner (UMS). Dette vil kunne få betydning for tjenesten og avgiftsnivået noe som må ses ytterligere på når det foreligger bedre erfaringsgrunnlag.

Når det gjelder arbeidsmiljøet ved avdelingen så er dette godt. Vi har årlige medarbeidersamtaler, faste månedsmøter samt en årlig teamsamling hvor vi tar opp det som måtte være av utfordringer og løser dem. Dette kan ses av fraværet som er lavt.

Det ble gjennomført kompetansegivende liftkurs for alle i avdelingen i 2017. Dette var et nødvendig HMS tiltak for å imøtekomme eiere som stiller med lift når vi kommer. I tillegg har hele avdelingen vært på seminar i Stavanger for påfyll av kunnskap.

Feierlærlingen får god opplæring og gjennomfører sine modulkurs på Norges brannskole og leverer bra arbeid. Læretiden og svenneprøve er sannsynlig ferdig i løpet av slutten av 2018.

Vurderinger

Enheten driver faglig og økonomisk forsvarlig. Driften er tuftet på tanken om å bygge kunnskap og å arbeide for kontinuerlig forbedring. Vi mener og tror at dette bærer frukter i form av et kvalitetsfylt møte med innbyggerne i kommunen slik at de opplever at de får en god tjeneste.

Et av tjenestens måloppnåelser er mer brannsikre hjem for innbyggerne i kommunen. Sett i lys av brannstatistikken hvor det er risikoutsatte grupper som bor hjemme som dør i brann, er feiertjenesten en vesentlig suksessfaktor for å bedre disse forholdene, både gjennom ordinær og konvensjonell feiing og tilsyn, men også gjennom kampanjer som komfyrvaktkampanjen, aksjon boligbrann samordna tilsyn mv.

Vann og avløp (selvfinans)

Regnskap (alle tall i 1000 kr)	Gjeldende budsjett 2017	Regnskap 2016 Desember	Regnskap 2017 Desember	Budsjett 2017 Desember	Avvik Desember
Netto lønnsutgifter	15 506	9 569	14 752	15 506	754
Andre driftsutgifter	74 974	40 932	107 111	74 974	-32 137
Driftsinntekter	-90 480	-52 099	-121 963	-90 480	31 483
NETTO	0	-1 598	275	0	-275

Faste årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	19,2	18,2	-1

Midlertidige årsverk	01.01.2017	31.12.2017	Endring
Årsverk	1,6	2	0,4

Fraværsprosent	2016	2017	Endring
Fravær		7,7%	

Innledning

På driftssiden har arbeidet i hovedsak vært ordinært drift og vedlikehold. En del av dette arbeidet består i å redusere innlekking av overvann til spillvannsnett og redusere lekkasjer fra vannledningene. Dette er et tidkrevende arbeid. I tillegg har det vært arbeidet med flere prosjekter, både i planleggingsfasen og gjennomføringsfasen. Nytt renseanlegg har også krevd en del ressurser i forhold til plassering, avklaringer om mulig samarbeid med Lillesand, samt avklaringer med Smaken av Grimstad om de skal beholde det midlertidige renseanlegget, eller om alt urensset avløp skal tilkoples nytt renseanlegg.

Resultat og aktiviteter

Når det gjelder nytt kloakkrenseanlegg, så er det avklart at det ikke blir noe samarbeid med Lillesand kommune. Årsaken til dette er at kostnadene for Lillesand med denne løsningen, blir for store i forhold til å løse dette i egen kommune. Det arbeides med en påslippsavtale for Smaken av Grimstad. Denne vil avklare om bedriften vil beholde sitt lokale renseanlegg på permanent basis. Det er nå 10 mål igjen av tomten i Østerhus industriområde, etter at 10 mål ble solgt til Skalleberg for utvidelse av eksisterende virksomhet. De resterende 10 mål er ikke tilstrekkelig til nytt renseanlegg, uten å ta i bruk 2-3 mål av friområdet. Ny sak kommer opp i kommunestyret i løpet av våren 2018.

Vannledningen Lia - Esketveit er ferdig. Dette medfører at strekningen Vik - Lia - Birketveit får toveis vannforsyning. Ny overvannsledning fra Biesletta til Kjellviga er ferdig. Dette var et samarbeid med Statens veivesen. Det har også vært arbeidet med vann og kloakk på Hesnes og ombygging av Rosholt vannbehandlingsanlegg. Ny trykkforsterker er bygd i Bieheia i samarbeid med en privat utbygger.

Lønn: Mindreforbruk på lønn gjelder avløp.

Utgifter og inntekter for de selvfinansierende tjenestene balanserer ved at over/underskudd føres til fond. Resultatet for områdene er følgende (budsjettall i parentes): Vann kr. 2 216 000 (kr. -1 883 000), avløp kr. 1 841 000 (kr. -1 891 000), slam kr. -104 000 (kr. -257 000)

Størrelsen på fondene etter regnskapsåret 2017 (2016 tall i parentes): Vann kr. 10 054 000 (kr. 7 837

000), avløp kr. 6 926 000 (kr. 5 084 000), slamrenovasjon kr. 0 (kr. 257 000).

Vurderinger

Arbeidet med å redusere innlekking av overvann til spillvannsnettet er et omfattende arbeid, som vil ta mange år før målet er nådd. En del av feilene ligger også på det private stikkledningsnett. I disse tilfellene må eier av stikkledningen utbedre feilen. Redusering av lekkasjer på vannledningsnett er også et omfattende og tidkrevende arbeid, hvor også en del feil ligger på private ledninger.